

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Bakalářská diplomová práce

Olomouc 2022

Kateřina Bujková

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra bohemistiky

Analýza mluvního projevu tvůrců na platformě YouTube
Speech Analysis of YouTube Creators

Bakalářská diplomová práce

Kateřina Bujoková

Česká filologie se zaměřením na editorskou práci ve sdělovacích prostředcích

Vedoucí práce: Mgr. Michaela Kopečková, Ph.D.

Olomouc 2022

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou diplomovou práci vypracovala samostatně pod odborným vedením Mgr. Michaely Kopečkové, Ph.D., a uvedla v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použila.

V Olomouci dne: 22. 6. 2022

Podpis

Děkuji Mgr. Michaele Kopečkové, Ph.D., za příkladné vedení mé práce, cenné rady při kompletování mé práce a ochotu vždy pomoci.

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1. Mluvený projev	10
1.1. Veřejný mluvený projev	10
1.1.1. Výslovnost ve veřejném projevu.....	11
1.2. Stratifikace češtiny.....	12
1.2.1. Spisovná čeština.....	13
1.2.2. Obecná čeština	14
1.2.3. Dialekt.....	14
1.2.4. Slang	15
1.2.5. Argot.....	15
1.3. Sdělovací prostředky	15
1.3.1. Média	15
1.3.2. Internet.....	16
1.3.2.1. YouTube.....	17
2. Ortoepie a základní jevy zvukové roviny	19
2.1. Ortoepie	19
2.1.1. Ortofonie.....	19
2.2. Segmentální jevy	20
2.2.1. Vokály.....	20
2.2.1.1. Kvalita vokálů	20
2.2.1.2. Kvantita vokálů	21
2.2.2. Konsonanty	22
2.2.2.1. Výslovnost konsonantů.....	23
2.2.2.2. Spojení konsonantů.....	23
2.2.2.3. Asimilace znělostní.....	24
2.2.2.4. Asimilace artikulační	24
2.3. Suprasegmentální jevy	25
2.3.1. Mluvní tempo.....	25
2.3.2. Intonace.....	26
2.3.3. Frázování	27
2.4. Odchytky v realizaci hlásek	28
2.4.1. Odchytky ve výslovnosti vokálů.....	28
2.4.2. Odchytky ve výslovnosti konsonantů	29
2.4.2.1. Řečové vady	30
2.4.2.2. Spojení konsonantů.....	30
2.5. Odchytky v suprasegmentálních jevech.....	31
2.5.1. Mluvní tempo.....	31
2.5.2. Intonace.....	32
2.5.3. Frázování	33
II PRAKTICKÁ ČÁST	34
1. Materiál a metoda práce	34
1.1. Vlastní postup	34
1.1.1. Výběr mluvčích.....	35
1.1.1.1. Herdyn / Pavel Mikeš	36
1.1.1.2. Kluci z Prahy / Janek Rubeš	36
1.1.1.3. Kovy / Karel Kovář	36
1.1.1.4. MenT / Jan Macák	37
1.1.1.5. Mikýřova úžasná pout' internetem / Martin Mikyska	37
1.1.1.6. Stejk / Jakub Steklý	37

1.1.2.	Pořízení nahrávek.....	38
1.1.3.	Zvukový záznam.....	39
1.1.4.	Výběr zkoumaných položek a postup při vlastní analýze	41
1.2.	Fonetická transkripce.....	44
2.	Analýza.....	47
2.1.	Segmentální rovina	47
2.1.1.	Výslovnost vokálů	47
2.1.1.1.	Vlastní analýza výslovnosti vokálů	47
2.1.2.	Kvantita vokálů.....	60
2.1.2.1.	Vlastní analýza	61
2.1.3.	Znělostní asimilace před jedinečnými hláskami	68
2.1.4.	Artikulační asimilace	69
2.1.5.	Vypouštění hlásek.....	70
2.1.6.	Řečové vady.....	71
2.2.	Suprasegmentální rovina	73
2.2.1.	Intonace.....	73
2.2.2.	Frázování	77
2.2.3.	Mluvní tempo.....	81
2.3.	Shrnutí výsledků popisné analýzy	82
2.4.	Vlastní názor.....	83
ZÁVĚR.....	85	
ANOTACE.....	88	
RESUMÉ.....	89	
BIBLIOGRAFIE	90	
SEZNAMY	95	
PŘÍLOHY	98	

ÚVOD

Ve své bakalářské práci jsem se rozhodla vypracovat fonetickou analýzu specifické skupiny mluvčích – tzv. youtuberů, kteří mohou mít mj. z jazykového hlediska poměrně velký vliv na celou společnost, zejména pak na skupinu mladých posluchačů. Zastávají totiž v současné době významnou roli ve veřejném prostoru. Zároveň je však nepovažujeme za profesionální mluvčí, jako je tomu např. u učitelů, politiků, moderátorů zpravodajství apod., kteří by měli dodržovat jazykový standard obecně a s ním i ortoepickou normu češtiny.

Této skupině mluvčích prozatím nebylo v odborných studiích věnováno mnoho prostoru. Podobné výzkumné práce jsou zaměřeny především na profesionály vystupující v rozhlasu či televizi, např. J. Janíková, 2001; J. Janoušková a J. Veroňková, 2008; M. Kopečková, 2016 atd. S nástupem internetu a fenoménu sociálních sítí se však stává mluvená podoba jazyka ještě zásadnější, jelikož se objevuje prostor, kde mohou vystupovat i neprofesionální mluvčí (tzv. influenceři). Jejich projev je stejně veřejný a může ovlivňovat společnost jako ten od televizních a rozhlasových hlasatelů. Influencerů působí na české scéně velké množství, ať už se jedná o podcasty, komentáře na sociálních sítích, videa na YouTube apod., proto jsem pro vlastní analýzu zúžila výběr mluvčích pouze na tvůrce působící na internetové platformě YouTube, jež patří v českém prostředí mezi nejvlivnější.

Subjekty, jejichž mluvní projev budu zkoumat, jsem vybrala s využitím dotazníku, v jehož rámci bylo respondenty vybráno šest nejznámějších osobností dané platformy v českém prostředí.

Ačkoli se nejedná o profesionální mluvčí, k popisu jejich projevu je potřeba vycházet z české ortoepické normy. Při analýze jejich projevu jsem reflektovala především pravidla uvedená v *České výslovnostní normě* od Jiřiny Hůrkové z roku 1995.

Hlavním záměrem práce je vytvořit pilotní popis aktuálního stavu mluveného projevu tvůrců vystupujících na internetovém serveru YouTube. Jelikož se jedná o neprofesionální mluvčí, není mým cílem je jakkoli hodnotit, tj. klasifikovat je jako dobré či špatné mluvčí. Dílčím cílem je zjištění, zda vybrané segmentální a suprasegmentální jevy zvukové roviny češtiny odpovídají tradičním popisům či se shodují s nejnovějšími poznatky v této oblasti zkoumání. Zkoumanými jevy v segmentální rovině jsou kvalita a kvantita vokálů, asimilace znělosti před jedinečnými hláskami a hláskou [v], artikulační asimilace a řečové vady. V suprasegmentální rovině jsem se zaměřila na intonaci, frázování a mluvní tempo.

Vzhledem k poměrně specifické skupině mluvčích přistupuji k analýze s určitými předpoklady. Mluvčí se pravděpodobně od normy budou odklánět, jelikož jejich hlavním cílem je si získat diváka, tomu budou svůj projev značně přizpůsobovat v obou zvukových rovinách. Monotónost bude u youtuberů spíše jevem marginálním a převládat bude celková uvolněnost projevu. Během této snahy se může projevit vliv dialektu či sociolektu, s vysokou pravděpodobností se projeví i další osobní tendence. Určité rozdíly bych očekávala mezi připraveným a nepřipraveným záznamem, jelikož jsem sbírala data z obou typů videí. Důležitý vliv bude mít i možnost editace videa, přesněji střih, který může do plynulosti projevu zásadně zasáhnout.

Předkládaná práce má dvě části: teoretickou a praktickou, přičemž obě jsou následně ještě rozděleny do dvou podkapitol. V teoretické části vysvětluji základní pojmy a poznatky týkající se mluveného projevu na veřejnosti, ortoepie a fonetických či fonologických jevů ze segmentální i suprasegmentální roviny, jež jsou následně v rámci mé analýzy zkoumány (viz výše).

Praktická část je zaměřena na metodologii, která byla při výzkumu uplatněna, a popis průběhu a výsledků zkoumání. Samotné výsledky jsou slovně i vizuálně interpretovány právě s ohledem na ortoepickou normu, také byly pro srovnání využity číselné hodnoty z odborně uznávaných publikací, jako například *Fonetika a fonologie češtiny* od Zdeny Palkové z roku 1994, či novějších studií, jež se sledovanými jevy zabývají. V závěru analytické části prezentuji svůj subjektivní názor na projev vybraných mluvčích.

I TEORETICKÁ ČÁST

1. Mluvený projev

V první kapitole vymezím pojem mluvený projev, uvedu, co se od něj očekává v případě, je-li pronášen veřejně. Velmi krátce popíšu i projev profesionálních mluvčích. Dále se budu věnovat jazykovým prostředkům z hlediska stratifikace českého jazyka, se kterými se můžeme v mluveném slovu u mnou zvolených mluvčích v analytické části setkat. V poslední části této kapitoly stručně představím internet jako sdělovací prostředek a poukážu na jeho vliv s ohledem na veřejný projev.

Lidský jedinec se může projevat dvojí formou – mluvenou a psanou, ovšem pro potřeby této práce se budu věnovat pouze mluvené podobě. Mluvený projev se oproti psanému učíme již od útlého dětství a většinou nám je vzorem rodina. Takovýto jazykový vzor nemusí vůbec být spisovný, v soukromé komunikaci mají mluvčí tendenci mít nižší nároky na formu mluvy, objevuje se větší sklon k užívání obecné češtiny či jiné nářeční varianty. To se neprojevuje pouze ve slovech nebo slovních tvarech, ale i ve výslovnosti hlásek, hláskových skupin, intonaci či přízvukování (Krčmová, 2005 (c), s. 1).

Mluvený projev může probíhat jak v jednosměrné (monologické), tak ve vzájemné (dialogické) komunikaci. Umožňuje styk mezi lidmi, ale ve srovnání s jinými způsoby dorozumívání je to komunikace jedinečná, úplnější, univerzálnější a hlavně přesnější (Lotko, 2009, s. 11).

Po většinu historie byl mluvený projev omezen na určité místo v určitém čase, ovšem v posledních desetiletích se vlivem technologického pokroku dokáže zvuk zachytit a fixovat, to vedlo mj. ke zvýšení role mluvených projevů (Krčmová, 2005 (a), s. 1). Tomuto pokroku pomohl i hmotný a duchovní rozvoj lidské společnosti, přibývá tak činností, které jsou výlučně řečové povahy, vlivem větších nároků na řečovou komunikaci vznikají na univerzitách na počátku 20. století předměty vyučující komunikaci (Lotko, 2009, s. 11–12).

1.1. Veřejný mluvený projev

Teoretickému popisu mluveného projevu a jeho funkci se věnuje rétorika¹. Obecně se dá říct, že veřejný mluvený projev je takový projev, kdy mluvčí hovoří k neurčité

¹ Tento vědní obor prošel mnoha historickými změnami a dodnes neexistuje jeho přesná definice (Lotko, 2009).

skupině posluchačů. Také platí, že řečnický styl tohoto typu projevu je řazen mezi objektivní/věcné styly, ačkoli není plně zbaven estetických prvků. Cílem mluveného projevu je totiž působit na posluchače a udržet jeho pozornost, tomu musí být mj. uzpůsoben výběr jazykových a stylistických prostředků (Krčmová, 2005 (a), s. 1).

Postavení mluveného projevu ve společnosti se v průběhu dějin proměňovalo a s tím se měnil i postupný jazykovědný popis. Pozornost se často přesouvala z jedné složky na druhou, patrné je to i na vývoji zájmu o zvukový prvek. Fáze elokuce², tj. řečnického přednesu, kdysi znamenala naučení se nazpaměť, v technice řeči se věnovala pozornost především dechovému rytmu, hlasu a členění, až po 1. světové válce se objevuje snaha popsat zvukovou stavbu jazyka, aby tento popis sloužil jako obraz kultivovaného znění češtiny (Tamtéž, s. 2).

K vytvoření ortoepických zásad (blíže se ortoepii věnuji v Kapitole 2) pro kultivované znění češtiny nakonec došlo ve *Výslovnosti spisovné češtiny I* (1995) a *Výslovnosti spisovné češtiny II* (1978). Z těchto zásad vznikají příručky a jejich hlavními příjemci jsou primárně profesionální mluvčí. Komplikovanější situace je s neprofesionály, jelikož i ti mají dnes stále častěji možnost veřejně vystupovat, jejich projevy se v médiích objevují stále častěji (Tamtéž, s. 3). Situaci změnil především nástup internetu, který se stává nedílnou součástí života celé společnosti, a vznik online platform, kde může jakýkoli jedinec sdílet osobní obsah – tedy i ten mluvený.

1.1.1. Výslovnost ve veřejném projevu

Ve veřejném projevu jsou na mluvčího kladeny nároky nejen ohledně obsahu a jazykové přípravy, ale také v oblasti přednesu. Hovořící jedinec by měl tedy nezbytně ovládat techniku dýchání a tvorbu základního hlasu, kontrolovat a pracovat na vlastní tvorbě řeči, tedy správné realizaci hlásek a hláskových skupin doprovázených silovou, melodickou a časovou modulací řeči (Krčmová, 2005 (b), s. 1).

Jak je zmíněno v předchozí kapitole, existuje ortoepická norma, jež uvádí zásady kultivované výslovnosti. Od veřejného mluvčího se očekává právě kultivovaná výslovnost, tedy znalost těchto norem. Ta zajišťuje pozitivní prezentaci samotného mluvčího jako zdvořilé, připravené osobnosti, zároveň brání nedorozumění, jelikož taková výslovnost je regionálně i sociálně nepříznaková (Tamtéž.).

Konkrétně může v promluvě velmi rušivě působit nedbalá artikulace, tedy polykání koncových částí slov, komolení slov, redukce některých hlásek či omezování kvantity

² Poslední ze čtyř tradic popsaných složek mluveného projevu.

dlouhých vokálů. Nedbalá výslovnost je signálem nepřipravenosti a může vytvářet mj. komunikační bariéru.

Stejně nevhodné je, pokud lze z mluvy rozpoznat regionální či sociální příslušnost reprezentanta. Vzhledem ke komunikátu je důležité také zvládnout emoční složku zvukového signálu, patetický projev je v dnešní společnosti brán jako nedůvěryhodný.

Velmi podstatná je i prozodická rovina, nevýrazné melodické či silové odstínění, síla řeči, jež je nevhodná pro daný prostor, příliš rychlé či pomalé mluvní tempo, nevhodné střídání rychlosti projevu. To vše svědčí o schopnosti mluvení na veřejnosti a všechny výše zmíněné odchylky mají potenciál narušit posluchačovu pozornost.

Poslední prvek, který je potřeba zmínit, je odlišení cizích jazyků. Vhodná příprava cizojazyčných citací či správná výslovnost jmen působí profesionálně. Pokud mluvčí tuto složku nezvládne, projev nebude působit připraveně. Přehnaná snaha o perfektní provedení může způsobit negativní konotaci v posluchačích (Krčmová, 2005 (a), s. 7).

Jak již také bylo zmíněno, v minulosti si mluvčí své projevy připravovali nazpaměť a mohli se tak plně soustředit na zvukovou realizaci projevu. Avšak se současným rozšiřováním okruhu veřejných komunikátů se změnil charakter samotných projevů, kde probíhá persvaze směrem k posluchači nejen po obsahové stránce. Mluvčí se snaží zapůsobit celým svým vystupováním, svou přirozeností, spontánní jazykovou reakcí, kterou příjemce vnímá jako signál osobního zaujetí (Krčmová, 2005 (b), s. 1). Tato tendence může být příčinou postupného uvolňování pravidel pro veřejné mluvení.

U neprofesionálních mluvčích se dá očekávat větší míra nežádoucích prvků, jelikož tito mluvčí s pravidly výslovnosti pravděpodobně nejsou seznámeni. Mnou zkoumané veřejné projevy jsou tvořeny především za účelem zábavy, z toho usuzuji, že řeč bude uvolněnější, bude se velmi měnit dynamika celého projevu, s tím může souviset větší výskyt odchylek v prozodické rovině. Z hlediska segmentální roviny očekávám častější redukci hlásek, menší soustředěnost na celkovou výslovnost, což se může projevit celkově zhoršenou artikulací. Také předpokládám, že mluvčí se nevyhnou regionální či sociální příznakovosti.

1.2. Stratifikace češtiny

V předchozí kapitole jsem několikrát zmínila, že by se u mluvčího vystupujícího veřejně neměla projevit regionální či sociální příslušnost, především se tento aspekt očekává od profesionálů. V této práci se však věnuji neprofesionálním mluvčím (resp. mluvčím bez edukace v oblasti veřejného mluveného projevu) a předpokládám,

že se v jejich projevu mohou objevit příznakové prvky, a to i v rovině zvukové, proto považují za nezbytné stručně přiblížit rozvrstvení českého jazyka a popsat jeho regionální a sociální podoby.

Model, který k tomuto členění můžeme využít, se nazývá Stratifikační model národního jazyka. Jedná se o model výhradně lingvistický, je to spíše teoretický konstrukt, u něhož nelze očekávat, že by odrážel dynamiku proměn národního jazyka, pro takový záměr se dá využít modelu komunikačního (Krčmová, Hubáček, 2017)³.

Tento model (viz Tabulka 1) rozlišuje národní jazyk na dva typy útvaru – strukturní a nestrukturní. Strukturní útvary dále můžeme dělit na dvě komunikační sféry, regulovanou (čeština standardní) a neregulovanou (čeština nestandardní). Mezi češtinu standardní zařadíme spisovnou a hovorovou variantu, pod češtinou nestandardní se setkáme s interdialekty, dialekty. Mezi nestrukturní útvary se řadí slang a argot (Tamtéž.).

Tab. 1 – Stratifikační model národního jazyka

Národní jazyk	Strukturní útvary	Regulovaná komunikační sféra	Spisovná čeština
			Hovorová čeština
	Nestrukturní útvary	Neregulovaná komunikační sféra	Interdialekt
			Dialekty
		Slang	
		Argot	

U mnou zkoumaných mluvčích předpokládám, že se jejich regionální původ v promluvě projeví. Vzhledem k faktu, že většina pochází z Čech, se dá očekávat, že se v projevu objeví prvky obecné češtiny. Zároveň se jedná o tvůrce především zábavného obsahu, tudíž nepředpokládám, že by používali hovorovou češtinu, jelikož by to mohlo vytvořit u posluchače pocit odstupů (viz Kapitola 2.1.).

1.2.1. Spisovná čeština

Jedná se o prestižní kodifikovaný útvar, jenž je předmětem soustavného lingvistického popisu. Popisovány jsou i jeho starší verze a jeho primární funkce je národně reprezentativní, povědomí o této varietě má každý uživatel daného jazyka (Tamtéž.).

Součástí spisovné češtiny je i hovorová varianta, jejímž nositelem je vědomý uživatel mluveného spisovného jazyka. Objevuje se v textech hovorového funkčního

³ <https://www.czechency.org/slovník/NÁRODNÍ%20JAZYK>

stylu, pokud je text realizován správně spisovně. Oproti psanému spisovnému jazyku je dynamičtější a regionálně proměnlivější, zejména v oblasti lexika (Tamtéž.).

P. Sgall a J. Hronek ve svém spisu *Čeština bez příkras* (1992) uvádí, že tradiční názor předpokládá, že spisovná varieta jazyka je na celém území jazyka jednotná a postupně zatlačuje do pozadí rozrůzněná místní nářečí, popř. je úplně vytlačuje i z běžného každodenního hovoru. Sami považují tento názor za zastaralý, jelikož se ukázalo, že spisovný jazyk obvykle zcela jednotný není a že územní variety národního jazyka nejsou až tak územně omezeny (Sgall, Hronek, 1992, s. 10).

Očekává se, že tuto varietu budou ve veřejných projevech používat vzdělání a vysoce postavení mluvčí při oficiálních a úředních příležitostech, tedy měla by být standardně užívána ve zpravodajství (obecně v médiích), spisovně by měli hovořit také politici, osobnosti figurující ve vzdělávacích institucích a předních společenských organizacích.

1.2.2. Obecná čeština

Jedná se o interdialekt, tj. nespisovný útvar typický pro větší region, v tomto případě se jedná o oblast Čech. Sám název je poměrně komplikovaný, jelikož jej různí autoři vztahují k různým rovinám a v průběhu času nabýval různých významů. V lingvistickém smyslu je „obecná čeština“ nespisovným útvarem buď interdialektické povahy, tedy stojícím na úrovni málo stabilizovanému interdialektu středomoravskému, východomoravskému apod., nebo nespisovným útvarem s širší platností, který stojí v blízkosti spisovného jazyka, na jehož normu má prokazatelný vliv. Této úrovni se blíží zejména proto, že jím hovoří značná část společnosti, obecně se uvádí okolo 60 % (Krčmová)⁴.

1.2.3. Dialekt

Pojem označující územně vymezený útvar národního jazyka, který úzce spojuje skupinu uživatelů. Jen výjimečně dnes již dialekty získávají prestižní postavení. Zároveň ani nemají velký vliv na spisovný jazyk. Omezuje se na pronikání některých fonetických a parajazykových prvků (intonace, přízvuk) do oblastních variant nebo na volbu jedné z dublet (Chloupek, 1971, s. 13). S vývojem jazykového společenství

⁴ <https://www.phil.muni.cz/stylistika/studie/stratifikace.htm>

a proměnou ekonomických a společenských podmínek pozvolna zanikají lokální specifika a formují se nestrukturní interdialekty (Kloferová, 2017)⁵.

1.2.4. Slang

V širším pojetí se jedná o jeden z typů sociolektů lexikální vrstvy příznačné pro komunikaci v zájmovém prostředí i v prostředí pracovním⁶. V užším smyslu se jedná pouze o lexikální specifika komunikace zájmové (Lotko, 2003, s. 102). Tento pojem není všemi lingvisty přijímán, protože není terminologicky zcela vymezený. Obecně se však pojednává o slangu jako o útvaru neprestížním, napojeným na určitou skupinu.

1.2.5. Argot

Mluva skupiny uzavřené, odmítané většinou společností nebo ji negující. Vzniká jako projev spojený s určitým prostředím nebo s lidskou činností. Zpravidla jeho účelem je, aby se zamezilo obecnější srozumitelnosti. Pokud vznikne nějaký popis argotu, tak v důsledku přestává argotem být. Uživatelé argotu se snaží od zbytku společnosti izolovat a nedovolit vnějšímu prostředí pochopit význam jazykových prostředků, nejčastěji v lexikologické rovině (Pravdová, 2015, s. 1).

1.3. Sdělovací prostředky

V kapitole 1.1. je naznačeno, že prostředků, jak sdílet mluvený projev, je v současné době vícero, vzhledem k charakteru mého výzkumu se zde budu věnovat dvěma hlavním. Krátce se budu věnovat médiím a jejich roli ve veřejném projevu. Následně se zaměřím na pro tuto práci významnější sdělovací prostředek, tj. internet, v jehož rámci se budu zabývat především platformou YouTube a jejím uživatelům.

1.3.1. Média

Médium v úplně nejobecnějším pohledu vnímáme jako kanál umožňující přenos sdělení, spojující minimálně dvě strany. Z mediálního hlediska se tímto pojmem rozumí kanály, jež přenášejí informace, tj. v tradičním pojetí zejména televize, rozhlas a tisk (Mediální slovník, 2022)⁷.

Pro přenos mluveného projevu jsou podstatné především televize a rozhlas. Moderátoři těchto mediálních prostředků, především potom zpravodajských relací jsou

⁵ <https://www.czechency.org/slovník/DIALEKT>

⁶ Také se užívá pojem profesní mluva.

⁷ <https://www.mediaguru.cz/slovník-a-mediatypy/slovník/klicova-slova/medium/>

považováni za profesionální mluvčí, přičemž právě jejich působení na široké publikum z nich dělá tzv. mluvní vzory, s nimiž se příjemce nejvíce setkává.

Těmito profesionály se z fonetického hlediska vědecká obec důsledně zaobírá, v posledních letech vznikla řada studií a lingvisté v nich stále častěji upozorňují na nízkou či klesající úroveň mluvních projevů moderátorů, ať už jde o analýzy dílčích jevů či komplexnějšího charakteru, např. J. Janíková, 2001; J. Janoušková a J. Veroňková, 2008; Kopečková, 2016 (Kopečková, Pořízka, 2018, s. 222). Jelikož se těmito mluvčím ve své práci nevěnují, nebudu se jimi zabývat podrobněji. Avšak výše zmíněné analýzy profesionálních mluvčích sloužily jako inspirace při vypracovávání této práce, jednalo se především o odborné práce M. Kopečkové (2016, 2020) a J. Janouškové a J. Veroňkové (2008).

Kromě dvou výše zmíněných tradičních médií, kde se setkáváme s veřejným mluveným projevem, se vývojem technologií přidávají i další kanály prostřednictvím internetu (viz následující Kapitola 1.3.2.).

1.3.2. Internet

Počátek internetu sahá do roku 1969, kdy v USA v rámci armádního výzkumu vznikla síť vzdálených a navzájem volně propojených počítačů ARPANET. Až do poloviny 80. let se vyvíjí výlučně na akademické půdě, poté se začíná otevírat a v roce 1987 bylo na internet připojených 28 000 počítačů. V 90. letech nastává zlom, kdy se internet dostává k široké veřejnosti a následuje jeho rapidní rozvoj. Do roku 2006 se na něm nachází miliardy dokumentů a internet se jednoznačně stává nejrychleji rozvíjejícím se médiem (Vývoj médií od knihtisku po internet, 2022)⁸.

Toto médium mimo jiné umožňuje i přístup k platformám, kde lze sdílet vlastní mluvený obsah, nejnavštěvovanější z nich je YouTube (Tuháčková, 2015)⁹. Kromě youtuberů (více v následující Kapitole 1.3.2.1. a v Kapitole 1.1. praktické části) se s veřejným mluveným projevem můžeme setkat na sociálních sítích jako Facebook, Instagram, Twitter, TikTok. Stále větší popularitu získávají podcasty¹⁰, jež je možné poslouchat skrze aplikaci Spotify či Podcasty Google, důležitý je i streaming¹¹, ten nabízí internetové servery jako Stream.cz, Twitch.cz, TEDtalks a využívají ho i zavedená tradiční média (ČT na iVysílání, Nova na Voyo, Prima na Prima PLAY,

⁸ <https://mediagram.cz/dejepis/vyvoj-medii-od-knihtisku-po-internet>

⁹ <https://ct24.ceskatelevize.cz/media/1527110-za-deset-let-se-stal-youtube-druhou-nejnavstevovanejsi-strankou>

¹⁰ Pořad ve zvukové či video formě vyskytující se v digitální podobě.

¹¹ Nejčastěji se pod tímto pojmem chápe sdílení videozáznamu v aktuálním čase, tj. naživo.

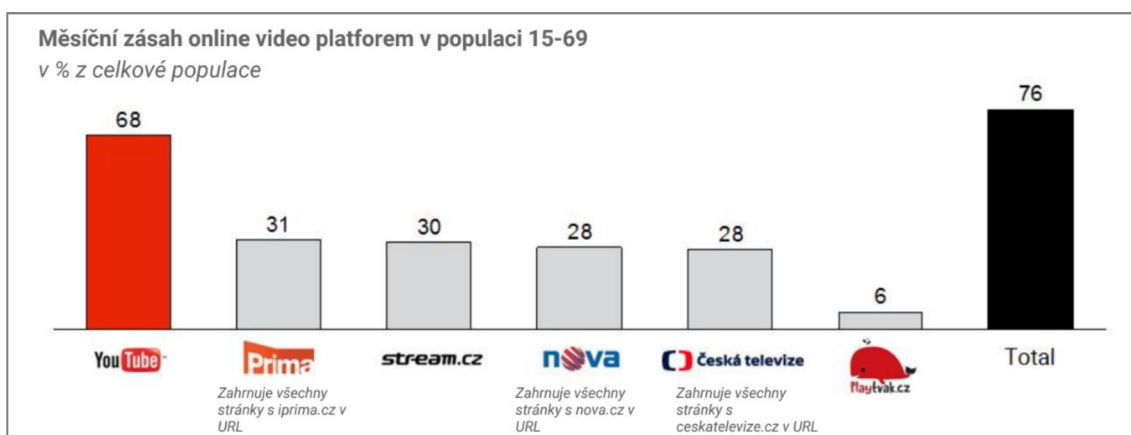
Seznam.cz na Televize Seznam). Zde je vyjmenován pouhý zlomek možností, ve skutečnosti je jich o mnoho více.

Ze všech možností jsem zvolila právě server YouTube, jelikož má v internetovém prostoru největší dosah (viz Kapitola 1.3.2.1.).

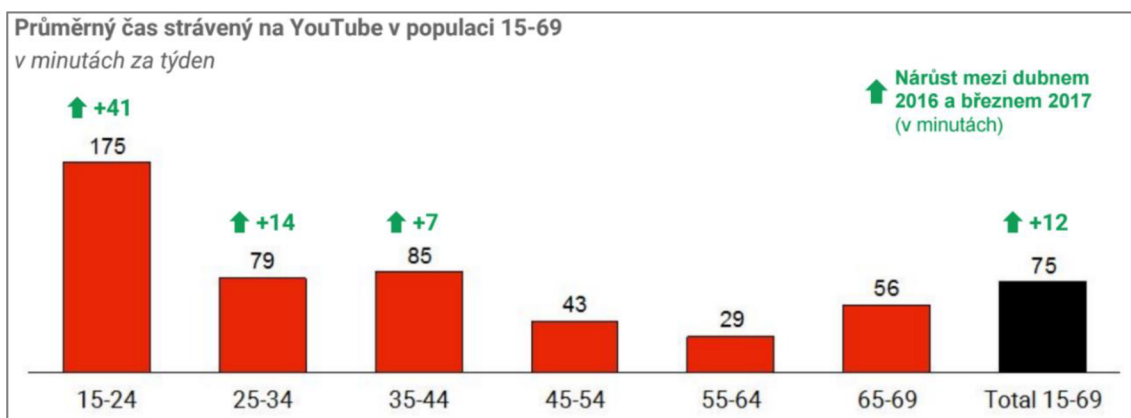
1.3.2.1. YouTube

Tento internetový server primárně určený pro sdílení videozáznamů patří mezi jednu z nejnavštěvovanějších stránek na celém světě¹² a rovněž i v České republice. Serveru se věnovali i na Google Performance & Branding Summitu 2017¹³, kde se zabývali postavením YouTube mezi ostatními mediálními platformami (viz Obrázek 1), případně i času strávenému sledováním obsahu v populaci (viz Obrázek 2).

Obr. 1 – Výsledky dosahu jednotlivých online médií dle Google Performance & Branding Summit 2017 (Smrž, 2017)¹⁴

Obr. 2 – Výsledky průměrného času stráveného na serveru YouTube dle Google Performance & Branding Summit 2017 (Tamtéž.)

¹² <https://www.similarweb.com/website/youtube.com/>

¹³ Performance & Branding Summit 2017. [online] Dostupné na:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PL6f83Fj23Bc8WSFf23uP40TbbWzq3cF8b>

¹⁴ <https://dotekomanie.cz/2017/06/youtube-cr-nejpopularnejsi-video-platforma-cislech/>

YouTube funguje jako hlavní platforma k vyhledávání, ukládání a sledování videí, a tak se stal významným komunikačním prostorem. Tato dimenze přináší nepřehledné množství veřejných i osobních sdělení s různou funkcí, různého formátu a také různého charakteru (Chýlová, 2018, s. 61).

S nárůstem popularity této platformy se objevil i fenomén jedinců vytvářející obsah s hlavním cílem zaujmout diváka. V případě velmi obecné definice bychom takového jedince mohli označit jako youtubera, ovšem to by byla definice velmi zjednodušující a ne úplně vhodná. Pro potřeby této práce označuji jako youtubera osobu, která vytváří obsah propojující informace a zábavu, tzv. infotainment (Pravdová, 2003, s. 206), a zároveň je úspěšná ve smyslu, že kolem ní existuje komunita pravidelných posluchačů a odběratelů.

Za účelem zaujetí publika tito mluvčí vytváří komentář, popis k dané situaci, problematice. Rozsah témat je velmi široký, můžeme najít témata související s politikou, ekonomikou, módou, cestováním, vzděláváním, dále také recenze knih, filmů, seriálů, her, v souvislosti s hraním vznikají i tzv. „letsplaye¹⁵“ atd., také se mnohdy objevuje dialog. Tímto komentářem na své posluchače výrazně působí, tj. mohou je jazykově ovlivnit. Každý tvůrce cílí na jinou věkovou skupinu, přesné statistiky diváků pro jednotlivé youtubery jsem nikde nenašla, ale obecně můžu říct, že pro mladší generaci budou vytvářena videa zábavnějšího a „jednoduššího“ charakteru, např. výše zmíněné „letsplaye“, zatímco pro starší obecnost jsou určena videa náročnějšího charakteru, např. aktuální problémy světového rázu v satirickém pojetí. Samozřejmě se nevyklučuje, že by starší diváci neocenili i „jednoduchou“ zábavu. Z vlastní perspektivy jsem si také všimla tendence, že youtubeři dospívají společně se svým publikem a postupně tomu svůj obsah přizpůsobují.

Komunikaci youtuberů se věnovala H. Chýlová ve svém příspěvku na mezinárodní konferenci konané ve dnech 18. a 19. října 2018 na Univerzitě Palackého v Olomouci, přičemž následně byl příspěvek i zveřejněn ve sborníku *Spisovná čeština a jazyková kultura 2018* (Bláha, 2018), mimo jiné se objevily i akademické práce, např. E. Větrovcové (2017), ale jednalo se o zachycení spíše lexikální a syntaktické složky komunikace, fonetické analýze těchto „poloprofesionálů“ se prozatím nikdo nevěnoval, nebo jsem žádnou podobnou práci nenašla.

¹⁵ Videoformát, v němž dochází ke komentáři herního průběhu.

2. Ortoepie a základní jevy zvukové roviny

2.1. Ortoepie

V této kapitole se budu věnovat ortoepii, ortoepické normě, jelikož je pro řádný výklad výsledků mé analýzy nezbytná, a základním ortoepickým pravidlům jevů, které byly v mé sondě zkoumány. Vyložím jejich tradiční pojetí i výsledky současného zkoumání, pokud výzkum daného jevu probíhá.

Pojem ortoepie označuje soubor norem, které vymezují spisovný standard zvukové podoby (Palková, 1994, s. 320). Tato norma není dána jazykovědci, je to soubor objektivně existujících pravidel, která samotní uživatelé jazyka pocítují jako závazná. Pravidla normativní výslovnosti se vztahují na výslovnost jednotlivých hlásek, hláskových spojení a na normativní přízvukování, členění souvislé řeči, což zahrnuje frázování, větný přízvuk, intonaci vět a větných úseků (Hůrková, 1995, s. 17). Znalost těchto pravidel zajišťuje nejen dobrou srozumitelnost promluvy, ale i plnou kultivovanost jejího znění (Krčmová, 2016, s. 191). M. Krčmová zároveň upozorňuje, že ortoepická pravidla v současné době nemají stejnou platnost, jako mají pravidla spisovné češtiny psané (Krčmová, 2017)¹⁶.

Na ortoepické výslovnosti bychom měli trvat hlavně v těch případech, kdy se jedná o projev předčítaný nebo jinak předem připravený; samozřejmostí je u mluvních profesionálů, zvláště u moderátorů zpravodajství, učitelů, politiků apod., kteří se stávají mluvním vzorem pro další generace. V projevu emotivním nebo velmi spontánním, i když je mluvnicky spisovný, jsou jemné odchylky od ortoepie běžnější. Pokud nenaruší srozumitelnost sdělení, mohou být chápány jako součást implicitního/běžného stylu spisovné výslovnosti (Krčmová, 2016, s. 193).

U této práce je důležité si uvědomit, že jsou sledováni neprofesionální mluvčí, kteří tvoří svůj obsah především za účelem zábavy. Ortoepická mluva může signalizovat zdvořilost, ale podle kontextu také formálnost a odstup (Volín, Skarnitzl, 2020, s. 8). Tento efekt by v uvedených případech nebyl žádoucí.

2.1.1. Ortofonie

Ortofonie je součástí ortoepie, popisuje správnou podobu jednotlivých hlásek (Palková, 1994, s. 320). Řeší vztah mezi hláskou „správnou“, odpovídající normě, a „nesprávnou“, stojící mimo normu. S touto vědní disciplínou souvisí řečové vady,

¹⁶ <https://www.czechency.org/slovník/ORTOEPIE>

kteře spadají i pod kompetenci logopedie. Avšak ani mluvčí s řečovou vadou nemusí nutně ortoepickou normu porušovat, proto by nebylo vhodné ortoepii a ortofonii ztotožňovat (Krčmová, 2016, s. 191).

2.2. Segmentální jevy

Segmentální rovina představuje popis na bázi elementární zvukové jednotky, tj. hláska nebo foném (Palková, 2017)¹⁷. V rámci analýzy jsem zkoumala vokály i konsonanty, přičemž jejich správná realizace je důležitou složkou mluvního projevu a zajišťuje správné dorozumění. V následujících kapitolách se budu věnovat popisu těchto jednotek, aktuálního stavu v českém jazyce a výslovnosti dle ortoepické normy.

2.2.1. Vokály

Inventář vokálů je v českém jazyce poměrně skromný. Obsahuje 10 monoftongických vokálů, z toho 5 z nich označujeme dle kvantity jako krátké, tj. [a], [e], [i], [o], [u], a 5 z nich jako dlouhé vokály, tj. [á], [é], [í], [ó], [ú]. V centru českého jazyka se nacházejí všechny až na vokál [ó], ten je zcela periferní a má fonologickou funkci především v přejatých slovech, nebo je náznakem expresivity. Kromě monoftongů čeština disponuje i trojicí diftongů [ou], [eu], [au], přičemž poslední dva spadají do periferní oblasti jazyka, jelikož se vyskytují v převzatých slovech (Krčmová, 2016, s. 128).

2.2.1.1. Kvalita vokálů

Vokály jsou navzájem velmi dobře kvalitativně odlišeny a ve všech slabikách slova se vyslovují plně, nepodléhají redukci. Jejich podoba je poměrně stabilní, vliv sousední souhlásky nebo pozice je ve slově nevýrazný, nikoli žádný. Ke koartikulaci dochází třeba při kontaktu s nosovkou (Palková, 1994, s. 170).

V roce 1995 Jiřina Hůrková píše, že výslovnost samohlásek je v současných mluvených projevech poměrně rozkolísaná, přestože jsou samohlásky jádrem slabiky, nositelkami tónové kvality a estetického vyznění mluveného slova vůbec (Hůrková, 1995, s. 17).

Z artikulačního hlediska při produkci vokálů zůstává vokální trakt otevřený, tj. apertura, a nedochází k žádnému výraznějšímu zúžení. Hlasivky jsou rozkmitány proudem vzduchu vycházejícím z plic, ten je nadále modifikován pohybem jazyka a rtů

¹⁷ <https://www.czechency.org/slovník/FONOLOGIE>

(Skarnitzl, Šturm, Volín, 2019, s. 46–47). Právě dle pohybu jazyka ve směru svislém a vodorovném dostaneme obraz tzv. českého vokálního trojúhelníku (Hůrková, 1995, s. 18). Ten je znázorněn v Tabulce 2 níže.

Tab. 2 – Základní klasifikace samohlásek v češtině, vokální trojúhelník (Palková, 1994, s. 171)

podle polohy jazyka	přední	střední	zadní
vysoké	í i		u ú
středové	é e		o ó
nízké		a á	
podle postavení rtů	nezaokrouhlené		zaokrouhlené

Z akustického hlediska jsou vokály hlásky s volným vyzněním hlasu doplněným rezonancemi, tj. tóny. Určujícími složkami akustického spektra českých samohlásek jsou formanty F1 a F2 (běžně uváděny v jednotkách Hz), laryngální hlas (F0) je pro všechny hlásky stejný, další frekvence jsou odlišné. Formanty jsou brány jako dostatečný charakterizující prvek, jelikož výška formantů je pro jednotlivé vokály v daném jazyce omezena na jistá frekvenční pásma (Krčmová, 2016, s. 66).

Hovoříme o pásmech, protože v konkrétním jazyce se jednotlivé hodnoty formantů, při větším počtu realizací téže samohlásky, poněkud liší, a to nejen mezi mluvčími, ale také v řeči jediného člověka. Jednotlivá realizace záleží na okolnostech při vzniku hlásky (Palková, 1994, s. 104–106). Při určování správně/nesprávně vyslovené samohlásky se v současné době využívají především frekvenční pásma prezentována Zdenou Palkovou, viz Tabulka 3.

Tab. 3 – Souhrnná frekvenční pásma F1 a F2 uvedena Zdenou Palkovou (Palková, 1994, s. 174)

	F1 (Hz)	F2 (Hz)
i/í	300–500	2000–2800
e/é	480–700	1560–2100
a/á	700–1100	1100–1500
o/ó	500–700	850–1200
u/ú	300–500	600–1000

2.2.1.2. Kvantita vokálů

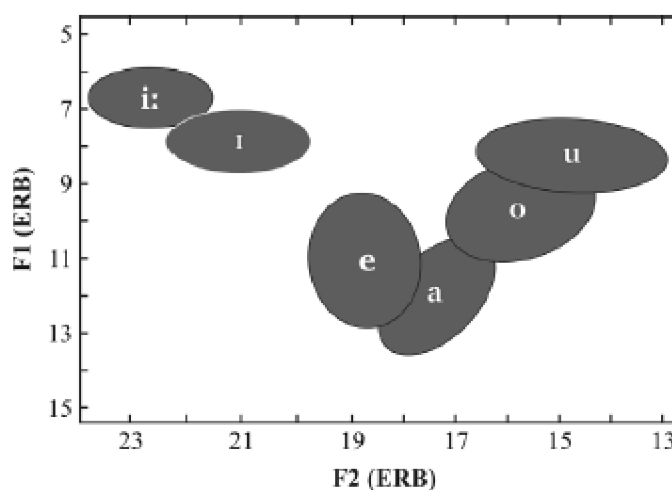
Pro popis českých samohlásek je důležitá i jejich kvantita, jež má schopnost rozlišovat význam (*byt – býť*). Jak už bylo zmíněno výše, rozlišujeme vokály dlouhé a krátké a tradičně se uvádí, že poměr dlouhé a krátké samohlásky je v češtině 2 : 1, viz J. Chlumský, 1928; B. Hála, 1941; Mluvnice češtiny, 1986 (Palková, 1994, s. 179).

Nové studie však napovídají, že poměr se snižuje. U e-ových, a-ových a o-ových vokálů fonetické z Fonetického ústavu zjistili, že dlouhá varianta je delší o 70–80 %, rozdíl u-ové dvojice je 60 % a i-ové samohlásky se liší o pouhých 30 %. Tento malý

poměr u dvojice *í* : *i* si vysvětlují mj. díky rozdílu kvality (Skarnitzl, Šturm, Volín, 2019, s. 51–52).

Blíže se poté předním vysokým vokálům věnoval Radek Skarnitzl (Skarnitzl, 2012). Ve své studii *Dvoji i v české výslovnosti* konstatuje, že i-ové vokály se kromě trvání liší také hodnotami formantů, tyto rozdíly naznačují, že [i] je z hlediska otevřenosti mezi [i] a [e]. Grafické znázornění výsledků této studie znázorňuje Obrázek 3. Tyto výsledky reflektuje už i dodatečné vydání monografie M. Krčmové (Krčmová, 2016, s. 133).

Obr. 3 – Výsledky studie *Dvoji i v českém jazyce* od Radka Skarnitzla (Skarnitzl, 2012, s. 147)

Kromě fonetiků pracujících pod Fonetickým ústavem Univerzity Karlovy zachytily změnu v poměru kvantity dlouhých a krátkých vokálů i akademické práce K. Kalové (Kalová, 2019, s. 46) a M. Kopečkové (Kopečková, 2020, s. 396). U K. Kalové dosáhly poměru 2 : 1 pouze dvojice nízkých vokálů, tj. *á* : *a*, blízko zmíněnému poměru byla také dvojice *ó* : *o*. K podobným výsledkům dospěla i M. Kopečková, v jejíž práci rovněž výše uvedeného poměru dosáhla pouze a-ová vokalická dvojice.

2.2.2. Konsonanty

Pro konsonanty je charakteristické vytvoření striktury, tj. překážky v dutinách nad hrtanem. Spisovná čeština má inventář 27 konsonantických fonémů, který je poměrně stálý už od 16. století. Většina z nich patří do centra inventáře fonémů, periferní je především [g], [f], vlivem cizích slov se do češtiny dostává i foném [ʒ] a zcela okrajově se vyskytuje [ʒ] (Krčmová, 2016, s. 138).

Z akustického hlediska se jedná o tzv. hlásky šumové. Můžeme je rozlišit na dvě velké základní skupiny – na obstruenty, u kterých je větší převaha šumových složek a nižší míra sonority, a sonory, tj. jedinečné hlásky, u nichž nevznikají

turbulentní šumové složky, protože zúžení není natolik intenzivní, např. [j], nebo je závěr úplný, ale vzduch uniká jinudy, např. [l] či [m], [n] (Skarnitzl, Šturm, Volín, 2019, s. 53).

2.2.2.1. Výslovnost konsonantů

Popis konsonantů je v mnoha ohledech složitější než popis vokálů, proto při klasifikaci konsonantů je důležité určit čtyři základní parametry:

Místo artikulace označuje, kde dochází k zúžení, nebo úplnému závěru, tj. vytvoření striktury. Dle tohoto parametru dělíme konsonanty na *bilabiální*, *labiodentální*, *prealveolární*, *postalveolární*, *palatální*, *velární* a *laryngální*.

Způsob artikulace zohledňuje, jak je daná překážka vytvořena. U *okluziv* vzniká úplný závěr dechového proudu. Pokud vznikne úžina, jedná se o *konstriktivy*. O *semiokluzivách* hovoříme, když vznikne úplná překážka, ale vzápětí se promění v úžinu.

Postavení měkkého patra je za běžného fyziologického stavu přitisknuto. Když se uvolní průchod mezi měkkým patrem a nosní dutinou, vznikají souhlásky zvané nazály. Běžně rozlišujeme tři nazály [m], [n], [ň] a v závislosti na hláskovém okolí určujeme [ŋ] a [ɱ], velární [ŋ] vzniká při regresivní asimilaci vlivem velárních hlásek [k] a [g], labiodentální [ɱ] vyslovujeme v okolí [v] a [f]. Více k těmto hláskám v Kapitole 2.2.2.4.

Činnost hlasivek určuje, zda se jedná o konsonanty znělé či neznělé. Tato charakteristika nám umožňuje také dělit souhlásky na párové či jedinečné, jelikož všechny nesonorní souhlásky v češtině se objevují v páru (př. [p] a [b]), zatímco jedinečné hlásky svůj neznělý protějšek nemají. Mezi jedinečné hlásky řadíme [m], [n], [ň], [l], [r] a [j] (Palková, 1994, s. 2009–2013).

Dle těchto parametrů jsme schopni vytvořit klasifikační tabulku pro české konsonanty (viz Příloha 1).

2.2.2.2. Spojení konsonantů

Při spojování konsonantických fonémů mohou nastat změny v jejich realizaci. Nejběžnějším typem přizpůsobování výslovnosti souhlásek v češtině je asimilace. Asimilace je způsobem fonetické realizace neutralizace fonologického příznaku. V češtině dochází v souhláskových skupinách k neutralizaci fonologického příznaku znělosti, v menší míře se neutralizují i ekvipotentní příznaky místa a způsobu (Krčmová, 2016, s. 183).

2.2.2.3. Asimilace znělostní

Ve své práci se věnuji pouze znělostní asimilaci před jedinečnými hláskami, proto se budu věnovat spojení se souhláskami nepárovými. Souhlásky nepárové, tj. jedinečné (viz Kapitola 2.2.2.), jsou v podstatě vždy znělé a nezúčastňují se procesu spodoby znělosti. Ke spodobě by nemělo docházet ani uvnitř slova, ani na hranici slov (Hůrková, 1995, s. 28). Spodoba znělosti v tomto případě může proměnit význam, např. věta *Plot málo natřeli.* → [plot málo natřeli] × [plod málo natřeli].

Specifické postavení má potom hláska [v], který má neznělý protějšek [f]. Podle pravidel asimilace je podobně jako ostatní párové konsonanty asimilováno (zpravidla směrem regresivním) vlivem následující realizace neznělé hlásky, např. [fčera], ovšem samotné [v], ačkoli je znělé a párové, nemá aktivní asimilační schopnost. V tomto ohledu se přibližuje sonorám, nedochází před ním k změně znělosti, např. [sval] (Krčmová, 2016, s. 185).

2.2.2.4. Asimilace artikulační

Probíhá důsledkem snahy mluvčích zjednodušit výslovnost. Je běžnou součástí komunikačního procesu. Je-li možné myšlenku efektivně vyjádřit v artikulačně úspornější podobě a komunikační situace to umožňuje, tak ji mluvčí přirozeně provede. Ovšem ne všechny tyto změny jsou ortoepicky vhodné (Volín, Skarnitzl, 2020, s. 51), blíže se nevhodnému použití artikulační asimilace budu věnovat v Kapitole 2.4.2.1. U artikulační asimilace rozlišujeme dva typy – asimilaci artikulačního místa a způsobu.

Asimilace místa artikulace je v řeči běžnější a v některých případech i závazná. Jedná se například o zpětnou změnu alveolárního [n] na velární [ŋ] vlivem hlásek [k] a [g], obdobná regresivní asimilace probíhá u bilabiálního [m], u něž dochází v blízkosti [f] či [v] k proměně na labiodentální [m̥], přičemž u obou případů by neměla probíhat asimilace přes hranici slova.

Ortoepická norma připouští změnu ve výslovnosti, pokud se vedle sebe objeví kombinace alveolárních a palatálních okluziv, a zároveň se pojí exploziva s nazálou či opačně *ponděli* → [poňďelí]. Pokud by nebyla přítomná nazála, jedná se o asimilaci dle ortoepické normy nevhodnou [odďelení]. Stejně nevhodným typem asimilace místa je sjednocení místa artikulace u sykavek v rámci slova i přes slovní hranici, např. *snazší* → [snašší].

Asimilace způsobu artikulace je méně častá a ve všech případech neortoepická. Představuje zjednodušení, tudíž se vyskytuje jen v méně pečlivé výslovnosti, mluvčí totiž nemusí měnit typ konstrikce, např. *klidně* → [kliňne].

Zvláštním případem je splynutí dvou hlásek (tzv. asimilace reciproční), vzniká při něm hláska jediná z původních dvou, např. *dětský* → [d'eckí], toto splynutí nepůsobí v projevu rušivě a není normou považováno za realizaci nesprávnou, ovšem u profesionálních mluvních projevů je doporučeno dodržovat výslovnost obou hlásek (Volín, Skarmitzl, 2020, s. 51–52).

2.3. Suprasegmentální jevy

O suprasegmentálních jevech hovoříme v momentě, kdy zasahují více než jeden segment. Suprasegmentální fonologickou jednotkou může být v jazyce např. slovní přízvuk (Krčmová, 2016, s. 98). Já se ve své analýze zaměřuji pouze na mluvní tempo, větňou intonaci a frázování, z toho důvodu níže stručně představím tyto vybrané jevy.

2.3.1. Mluvní tempo

Tento prostředek časového členění se podílí na vzniku segmentace promluvy. Také představuje zvukovou kvalitu, ze které jsme schopni odvodit tu příznakovou, např. emocionalitu (Palková, 1994, s. 317).

Mluvní tempo se tradičně uvádí ve slabikách za sekundu včetně pauz (sl/s). Dále se ještě v některých případech uvádí i tempo artikulací, jež je vyjádřeno také ve slabikách za sekundu, ale v čistém čase promluvy, tj. bez zahrnutí pauz (Balkó, 2005, s. 185).

Dřívější výzkumy uvádějí, že srovnáním různých projevů jednoho mluvčího lze určit *osobní* mluvní tempo, které je charakteristické pro konkrétní osobu a je potřeba u výsledku zohlednit i dílčí data. Ve *Fonetice a fonologii češtiny* (Palková, 1994) zohledňují všechny studie zabývající se mluvním tempem, ačkoli jejich materiál byl poněkud rozličný – M. Romportl (1958), J. Bartošek (1974), I. Štěpánková (1985) a J. Sedláková (1989), a vyvozují z nich reprezentativní průměrnou a maximální hodnotu. Průměrné mluvní tempo má dle Z. Palkové 4,89 sl/s a maximální 6,67 sl/s (Palková, 1994, s. 318).

Novější studie však naznačují, že průměrné mluvní tempo se zrychluje. Již na počátku 90. let se J. Bartošek zabýval mluvním tempem u sportovních moderátorů, naměřil rychlost 5,86 sl/s (Bartošek, 1991). Dlouhodobě se tímto prostředkem zabývá také J. Veroňková, která se sleduje moderátory zpravodajství a dokumentů a učitele, a na základě svých studií pak uvádí, že rychlost mluvního tempa

je 5,8–6,3 sl/s (Veroňková, 2012, s. 149). Ještě větší rozsah naměřila M. Kopečková ve své dizertační práci u profesionálních mluvčích (moderátoři zpravodajství, počasí a sportovních událostí z veřejnoprávní i komerční televize), konkrétně 4,89–6,53 sl/s, přičemž více než polovina mluvčích hovořila rychleji než 5,75 sl/s (Kopečková, 2020, s. 153–157).

U neprofesionálních mluvčích se nejspíše objeví tempo podobné jako v obou novějších studiích, které uvádím, jelikož osoby, jež zkoumám, jsou stále ovlivněny vědomím, že dané téma sdělují širší veřejnosti.

2.3.2. Intonace

U tohoto pojmu je terminologie mírně rozkolísaná, jelikož se v nefonetických pracích využívá synonymum melodie. V této práci intonací rozumím způsob silového a melodického průběhu v intonačním centru výpovědi, tj. místo s větným přízvukem. Pojem melodie potom chápu jako proměny výšky hlasu v průběhu celé výpovědi.

Skrze proměnu síly a melodie hlasu lze určit ukončenost či neukončenost výpovědi nebo odlišit jednotlivé ukončení vět podle komunikativní funkce, tedy fungují také jako signál hranic jednotlivých výpovědí. Větná intonace má v promluvách nespočetné množství konkrétních realizací, ale rozlišujeme jejich tři základní melodické průběhy, jež jsou nazývány kadence. Určují se z části intonačního průběhu, přesněji od jádra výpovědi do konce větného úseku, blíže je charakterizují níže (Krčmová, 2016, s. 83).

Základní typy kadence:

Klesavá kadence je typická pro citově neutrální výpovědi, např. oznamovací, rozkazovací, v příznakové formě se objevuje u doplňovacích či vylučovacích otázek. Od intonačního centra do konce výpovědi dochází celkově ke klesání hlasu. Příznak se objevuje v případě zesílení a zvýšení intonačního centra.

Příklad: A měla tam **dr** **ža**

dlo.

Antikadence se považuje za správnou pouze u zjišťovacích otázek. Pro tento typ je charakteristické stoupání hlasu po intonačním centru. Může docházet k neustálému stoupání, nebo na konci k mírnému poklesu.

dlo?

Příklad: A měla tam **dr** **ža**

Polokadence signalizuje nekoncové úseky výpovědi, tedy jejich pokračování. U tohoto typu se vyskytuje největší počet obměn. Při použití dochází k mírnému poklesu hlasu v okolí intonačního centra a jeho následnému mírnému stoupání (Tamtéž, s. 169).

ža

dlo, ...

Příklad: A měla tam **dr**

U profesionálních mluvčích tento jev většinou není problematický, ovšem u neprofesionálů se mohou objevit problémové oblasti i vlivem příliš dlouhých vět, určitě se i vůči charakteru videí může objevit výraznější melodie.

2.3.3. Frázování

Také se označuje jako členění výpovědi. Je úzce propojeno s logickým uspořádáním větných celků. Věta jako základní jednotka souvislé řeči může být totiž příliš dlouhá, aby ji mluvčí mohl pronést v celku. V takovém případě se využije k jejímu rozdělení na menší úseky zvukových prostředků, jako je pauza či změna melodie řeči atd. (Hůrková, 1995, s. 41–42).

Úsek řeči, který pociťujeme jako kohezní zvukový celek, jenž zahrnuje kompletní melodický pohyb, nazýváme jako prozodickou frázi. Jak už bylo naznačeno v předchozím odstavci, prozodická fráze je v souladu se syntaktickým a sémantickým členěním věty. Správné členění na prozodické fráze posluchači značně zjednodušuje pochopení a limituje místa, kde by mohlo dojít k odlišné interpretaci sdělení posluchačem a mluvčím (Skarnitzl, Šturm, Volín, 2019, s. 120)

Například: *Sliboval, / že přijde, ale později.* × *Sliboval, že přijde, / ale později.*

Významnou roli při frázování hraje **pauza**, tj. přerušování řečového proudu. V tomto pojetí jde o pauzu ve smyslu součásti komunikačního aktu, nikoli o fyziologickou potřebu k doplnění dechu. Rozlišujeme dva základní druhy – absolutní a potenciální. Absolutní pauza signalizuje hranice promluvy, v případě delšího projevu se také může vyskytnout na hranicích jednotlivých výpovědí. Potenciální pauza se objevuje na hranicích výpovědního úseku. V klidné řeči vytváříme řečové úseky v souladu s včasným nádechem a činíme tak intuitivně. S využitím psaného textu je na nádechy nutno myslet a členění textu tomu přizpůsobit (Krčmová, 2016, s. 167).

Společně s pauzou je stejně sledován i **důraz**, je-li důraz nevhodně použit, může přenést pozornost posluchače na složku výpovědi, která ve skutečnosti není

nejpodstatnější. Příliš časté zdůrazňování navíc může působit rušivě a v neutrálních výpovědích je považováno za příznakové (Lotko, 2009, s. 67).

Předpokládám, že v této oblasti nebudou mluvčí chybovat natolik zásadně, aby pozměnili celý význam výpovědi, ale kvůli určité laičnosti ohledně práce s dechem mohou vytvářet pauzy na nevhodných místech, nádechy se vyskytnou nečekaně uprostřed vět apod. Tento jev také mohou výrazně ovlivnit stříhy, jelikož zkoumaní tvůrci mají možnost editorského procesu před vydáním videa, tudíž mohou vzniknout nevhodné situace, kdy dva úseky nebudou odděleny dostatečnou pauzou, nebo naopak pauza bude až příliš výrazná a očividná (více v metodologii v Kapitole 1.1.2.).

2.4. Odchytky v realizaci hlásek

Předchozí kapitolu jsem věnovala především popisu jednotlivých jevů, které jsem v průběhu analýzy u jednotlivých mluvčích sledovala. V následujícím textu se zaměřím na stejné složky řeči a představím nejčastější odchytky od ortoepické normy, jež se v mluveném projevu mohou vyskytovat obecně a jež by se mohly objevit v projevu mnou zkoumaných subjektů.

2.4.1. Odchytky ve výslovnosti vokálů

Výslovnost samohlásek je pro srozumitelnost mluveného projevu a také kulturu řeči podstatná, protože jejich kolísání může významně ovlivnit celkový projev. V případě kolísání můžeme rozlišit dvě příčiny, buď se jedná o návyk mluvčího jako jedince, případně může mít vliv region, z něhož mluvčí pochází (Palková, 2001, s. 139–140).

Odchytky ve výslovnosti vokálů můžeme nalézt u obou jejich charakteristických vlastností – kvality a kvantity.

Správná ortoepická realizace kvality vokálů může být narušena nadměrnou otevřeností, či uzavřeností. Otevřená výslovnost se vyskytuje především u předních dvojic vokálů [i], [í], [e], [é] a zadního [o]. Dvojice předních vysokých samohlásek se při nenormativní otevřenosti blíží svou podobou dvojici [e], [é]. Středové polootevřené dvojice se poté blíží výslovnosti [a], [á]. Tento proces může mít za následek výměnu významů, např. *lidový* → *ledový*, *plot* → *plat*, *této* → *táto*. Jedná se o jednu z nejrozšířenějších odchylek od výslovnostní normy, jelikož tendence k větší otevřenosti je typickým znakem interdialektu obecné češtiny, rozšířeného hlavně v oblasti Čech s centrem v Čechách středních (Hůrková, 1995, s. 19).

Zavřené podoby jsou spjaté především s nářečními oblastmi. V jihozápadních nářečích dochází k posunu [á] směrem k přednějšímu [é], v moravských oblastech se setkáváme s užší podobou vokálů [e], [é], [o], [i] a [í] (Tamtéž).

Standardní kvantita vokálů může být dloužena či krácena. V současných mluvených projevech bývá velmi časté krácení dlouhých forem, přičemž nejčastěji tomuto podléhají vokály [í] a [ú], jelikož jejich realizace je artikulačně nejnáročnější, př. *myslím* → [mislim], *domů* → [domu] (Tamtéž, s. 20). O kvantitě blíže píšou v Kapitole 2.2.1.2., kde se zmiňují i o proměně poměrů jednotlivých vokálů.

Dloužení samohlásek je už méně časté, ale o nic méně podstatné. Současně nejčastěji dochází k dloužení krátkých vokálů ve finálních pozicích slov a promluвовých úseků (Štěpánová, 2019, s. 207). Je důležité upozornit, že proměna kvantity může mít vliv na změnu významu a může působit na posluchače příznakově, čímž odvádí jeho pozornost.

Tyto poznatky jsou vztahovány především k profesionálům, u kterých si posluchač tohoto jevu všimne spíš, ovšem ve větší míře by nedodržování kvantity vokálů mohlo rušit i diváka youtuberů, u nichž předpokládám, že budou krátit či dloužit samohlásky ve větší míře.

2.4.2. Odchyly ve výslovnosti konsonantů

Správná realizace konsonantů je základní oporou srozumitelnosti sdělení. Vlivem větší artikulační náročnosti konsonantů dochází k častějším odchylkám od ortoepické výslovnosti. Příčin je vícero druhů, můžeme rozlišit odchylky oblastní, odchylky zaviněné oslabenou artikulací, jež mohou vést k úplné redukci, či odchylky individuální, tj. řečové vady, těmi se budu podrobněji zabývat v Kapitole 2.4.2.1. (Hůrková, 1995, s. 23).

Odchyly spjaté s určitým nářečím nazýváme oblastní. U mluvcích z daného regionu může tento návyk pronikat i do spisovných projevů. Příkladem nářeční varianty je tvrdé l [l], to se dochovalo především v lašských nářečích. U mluvcích ze severovýchodu Čech se můžeme setkat s obouretným w (Tamtéž).

U odchylek způsobených oslabenou artikulací konsonantů dochází k deformaci jejich základních podob. Někdy může dojít až k zániku jednotlivých souhlásek. Nejčastěji dochází k oslabené realizaci na nepřízvučné slabice mezi dvěma vokály, např. *druhého* → [druhé], *děláte* → [d'éáte], dokonce může dojít až k zániku celé slabiky *nějaký* → [ňákí]. Redukci konsonantů v postavení na konci slov může

ovlivňovat mj. také rychlé mluvní tempo. Týká se to například nosové hlásky [m], která má vysokou frekvenci v této pozici v češtině (Tamtéž, s. 24).

Velmi specifická je hláska [j], která je artikulačně náročná a k jejímu vynechání dochází často. Ortoepická norma připouští zjednodušenou výslovnost bez [j] ve tvarech pomocného slovesa *být*, přesněji ve tvarech *jsem*, *jsi*, *jste*, *jsme* a *jsou*. Avšak pokud se jedná o záporný tvar nebo sloveso *být* plní funkci plnovýznamovou, výslovnost [j] je zachována. Jinde je zánik této hlásky považován za nevhodný (Tamtéž, s. 34).

2.4.2.1. Řečové vady

Vady řeči mohou mít mnoho příčin. Mají potenciál být pro posluchače rušivé, odvádět jeho pozornost a mnohdy také ovlivňují sebevědomí samotného mluvčího (Hůrková, 1995, s. 23). Rozsáhlé vady řeči mají většinou příčinu spíše medicínského charakteru, můžeme zde zařadit poruchy vzniklé poškozením nervových center, patologickými útvary v artikulačním ústrojí (Krčmová, 2017)¹⁸.

Pro potřeby práce se zaměřím pouze na dyslálie, označení pro funkční porušení jednotlivých hlásek nebo jejich skupin. V češtině se nejčastěji objevují následující neortofonické odchylky (Tamtéž):

- rotacismus, tj. ráčkování, neortoepická realizace *r*;
- rotacismus bohemicus, nekorektní artikulace znělého i neznělého *ř*;
- sigmatismus, porucha výslovnosti sykavek;
- lambdacismus, nesprávná realizace *l*.

Jakákoli řečová vada je brána z hlediska ortoepické normy jako nekorektní a u profesionálních mluvčích není přípustná. Náprava dyslálií je především v kompetenci logopedů, kteří jsou schopni poskytnout logopedickou péči také dospělým jedincům (Tamtéž).

2.4.2.2. Spojení konsonantů

Některé neortoepické realizace už byly nastíněny v předchozích kapitolách (viz 2.2.2.2., 2.2.2.3. a 2.2.2.4). Zde opět využiji rozdělení na asimilaci znělostní a artikulační.

Asimilace znělosti většinou nedělá rodilým mluvčím výrazné problémy, nejvíce se v této oblasti chybje při spojení obstruentu se sonorou, na které jsem se i zaměřila v rámci výzkumu. Jak jsem zmínila výše (Kapitola 2.2.2.3.), před sonorami by k asimilaci znělosti nemělo docházet ani uvnitř slova, ani na hranici dvou slov,

¹⁸ [PORUCHY ŘEČI | Nový encyklopedický slovník češtiny \(czechency.org\)](https://czechency.org/)

popř. prefixu a slovního základu. Asimilace před jedinečnou hláskou jsou tedy považovány za neortoepické a příznakové, jelikož to může naznačovat regionální příslušnost¹⁹ (Volín, Skarnitzl, 2020, s. 47).

Asimilace artikulační obou charakteristik, tj. místa a způsobu artikulace, tedy modifikace jedné hlásky vlivem sousední, např. *tohle* → [todle], je ortoepicky nevhodná a mluvčí může v takovém případě změnit význam slova. Opět nadále rozlišujeme dva typy:

Asimilace místa artikulace je ortoepickou normou připuštěna, spojí-li se v rámci jednoho slova palatální exploziva a sonora *pondělí* → [poňd'elí]. Jestliže by nebyla přítomná nazála, jedná se o asimilaci dle ortoepické normy nevhodnou *oddíl* → [od'díl]. Stejně nevhodným typem asimilace místa artikulace je sjednocení místa artikulace u sykavek v rámci slova i přes slovní hranici, např. *snazší* → [snašší].

Asimilace způsobu artikulace je ve všech případech brána jako neortoepická, viz strana 25 (Tamtéž, s. 51).

Zároveň může docházet i k rozlišovacímu procesu sousedních hlásek, tento jev nazýváme disimilací. Dochází při něm k zvětšení akustických a artikulačních rozdílů mezi hláskami sousedními. V běžné mluvě se můžeme s disimilací setkat u slov zakončených na *-ct* [jedenáct] × [jedenášt] a ve spojení *čt-* u slov *čtvrt* či *čtyři* [štvrt] a [štiri], ovšem disimilace je v dnešní češtině nepravidelná a jedná se spíše o jev individuální, tudíž nemůžeme přesně určit, kde se objeví (Krčmová, 2017)²⁰.

2.5. Odchytky v suprasegmentálních jevech

Podobně jako v předchozí kapitole budu uvádět nekorektní užití daných jevů dle ortoepické normy a důsledky, pokud norma nebude dodržena. Vzhledem k jejich rozmanitosti a bohaté stylistické diferenciaci je obtížné suprasegmentální jevy kodifikovat, ale výzkumy prokázaly, že v povědomí uživatelů jazyka určitá norma existuje (Hůrková, 1995, s. 41).

2.5.1. Mluvní tempo

Mluvní tempo se na rozdíl od ostatních suprasegmentálních jevů dá objektivně měřit přesnými čísly. V kapitole věnované mluvnímu tempu jsem uvedla starší i současné studie, které se tomuto aspektu řeči věnovaly (viz Kapitola 2.3.1.), přičemž implicitně z výsledků těchto studií vyplývá rozsah, v němž by se mluvčí měl pohybovat.

¹⁹ Asimilace přes slovní hranici je typická pro moravské variety.

²⁰ <https://www.czechency.org/slovník/DISIMILACE>

Po kombinaci všech dostupných studií rozsah vychází 4,89–6,67 sl/s, přičemž hraniční čísla už mohou působit rušivě.

E. Lotko ve své publikaci *Kapitoly ze současné rétoriky* uvádí, že by mluvčí neměl hovořit příliš rychle, aby nedošlo k narušení srozumitelnosti projevu (Lotko, 2009, s. 69). Mluvní tempo může ovlivňovat mnoho další prvků řeči (např. kvantita vokálů, redukce konsonantů, intonace, frázování), takže vyšší rychlost může vést k chybám v jiných rovinách řeči a odvést posluchačovu pozornost.

Kromě rychlého tempa se za odchylku považuje i příliš pomalé mluvní tempo a tempo kolísavé. Obě odchylky mohou mluvčího unavovat, a tak snižovat vnímání projevu. Stále častější výskyt kolísavého tempa zaznamenaly J. Janoušková a J. Veroňková (Janoušková, Veroňková, 2008, s. 77), na nevhodnou kombinaci monotónního projevu a pomalého mluvního tempa upozorňuje J. Zeman (Zeman, 2010, s. 159).

2.5.2. Intonace

Zmíněné typy kadencí v Kapitole 2.5.2. mají mnoho variant, jelikož závisejí na slovní podobě větných úseků, individuálním užití mluvčím a na citovém zabarvení. I přes bohatou rozmanitost intonačních kadencí se však rozpoznávají jisté nekorektní odchylky.

Za nevhodné se např. považuje, je-li zjišťovací otázka pronesená s klesavou kadencí, tj. přízvukná slabika je pronesena nejvyšším tónem a nadále hlas klesá. Druhou odchylkou, jež postupně proniká do spisovných projevů, je stoupavé zakončení vět oznamovacích, kde by hlas měl konstantně klesat. J. Hůrková také v *České výslovnostní normě* konstatuje, že u mladších uživatelů češtiny okolo věku 19–24 let zaznamenali chybnou realizaci nekoncových úseků, kde docházelo ke stejné kadenci jako u vět oznamovacích (Hůrková, 1995, s. 46–47). Tuto odchylku zaznamenala i akademická práce M. Kopečkové (Kopečková, 2011, s. 51; Kopečková, 2014, s. 78–79) nebo studie J. Janouškové a J. Veroňkové (Janoušková, Veroňková, 2008, s. 76), kde byli objektem zkoumání i mluvčí starší.

M. Krčmová uvádí ještě další návyk, jenž se v jazyce začal objevovat, a to nedostatečný pokles tónu koncových úseku výpovědí, tudíž se potom může posluchači zdát, že daná výpověď není uzavřená (Krčmová, 2016, s. 170).

2.5.3. Frázování

Jak už jsem napsala v Kapitole 2.5.3., správné členění výpovědí zásadně zjednodušuje pochopení a limituje místa, kde by mohlo dojít k chybné interpretaci. Ovšem exaktní objektivní definice pro vložení předělu neexistuje, a proto ani nelze jednoznačně říct, jaká možnost je správná. Přesto kompetentní mluvčí netvoří předěly zcela nahodile a implicitní pravidla pro jejich umístění a utvoření užívá (Volín, Skarnitzl, 2020, s. 75–76).

Proto také posluchač pozná, pokud mluvčí bude nevhodně frázovat. Může to komunikaci znesnadnit a vést k vytvoření tzv. falešných větných dvojic, např. *Je to opravdu poutavá hračka / pro děti japonské výroby.* × *Je to opravdu / poutavá hračka pro děti / japonské výroby.* (Hůrková, 1995, s. 42)

II PRAKTICKÁ ČÁST

1. Materiál a metoda práce

V bakalářské práci se zabývám neprofesionálními mluvčími, kteří však pravidelně vystupují ve veřejném digitálním prostoru, a tudíž se mohou stát mluvnými vzory zejména pro mladé posluchače. Doposud se tato skupina mluvčích nestala cílem zájmu fonetických analýz, lingvisté se častěji věnovali mluvním projevům profesionálních mluvčích, již vystupují na rozhlasových a televizních stanicích (Kopečková, 2020; Janoušková, Veroňková, 2008), jelikož právě tito profesionálové měli dlouhodobě úlohu stát se mluvním vzorem pro široké publikum.

Hlavním záměrem předkládané práce je vytvořit tzv. pilotní popis stavu mluvního projevu specifické skupiny mluvčích, jež nepovažujeme za profesionály, kteří by měli dodržovat normu, ale mají poměrně velký dosah zejména na skupinu mladých posluchačů. Dílčím cílem je zjištění, zda určité jevy v segmentální a suprasegmentální rovině odpovídají české ortoepické normě. Zkoumanými jevy v segmentální rovině jsou kvalita a kvantita vokálů, asimilace znělosti před jedinečnými hláskami a hláskou [v], artikulační asimilace a řečové vady. Dále jsem se zaměřila v suprasegmentální rovině na intonaci, frázování a mluvní tempo. Více se metodologii pozorovaných jevů věnuji níže. Celkově nepředpokládám precizní dodržování ortoepických zásad, jelikož s nimi youtubeři s vysokou pravděpodobností ani nejsou seznámeni. Také očekávám, že tato skupina mluvčích spíše normu naruší kvůli snaze zaujmout, čehož mohou dosáhnout i skrze odlišení se v projevu od dalších konkurentů, to může vést k vyniknutí např. regionálních či sociálních rozdílností, které by u profesionálů byly považovány za nevhodné.

1.1. Vlastní postup

K získání vhodného materiálu jsem zvolila platformu YouTube. Na tomto internetovém serveru účinkují tvůrci, tzv. youtubeři, již sdílejí nahraná videa sebe či jiného obsahu. Jejich prostřednictvím se snaží upoutat diváky. Video nemá žádnou standardní délku, ale na rozdíl od sociálních sítí se upřednostňuje alespoň několikaminutový záznam (nejpopulárnější sociální síť TikTok a Instagram naopak dovolují upravovat videa o maximální délce 60 sekund). Délka videí (k analýze byla využita videa dlouhá přibližně 9, 13 a 20 minut) mi k výzkumu zaručovala získání

dostatečného množství materiálu, jelikož jsem předpokládala, že v promluvě youtuberů budou zastoupeny všechny zkoumané prvky.

1.1.1. Výběr mluvčích

Na internetovém serveru YouTube se objevují tvůrci z celého světa. Rovněž čeští youtubeři jsou zastoupeni ve velkém množství. Bylo tak potřebné počet zúžit a vybrat reprezentativní skupinu, která má dopad na co nejširší publikum. Z toho důvodu jsem vytvořila dotazník, kterého se zúčastnili respondenti spadající do věkové skupiny 15–30 let. Ti měli vybrat šest youtuberů, které nejčastěji sledují, přičemž sledování nemuselo být vyloženo „aktivní“. Stačilo tedy, že respondent jednou za čas tvorbu daného tvůrce zhlédne, případně se s ním setkává skrze svou sociální síť přátel, známých apod.

Odpovědi účastníků dotazníku jsem si zaznamenala a vybrala šest nejčastěji zmiňovaných tvůrců. Do výběru se dostalo pět mužů a jedna žena. Jelikož se objevil takový nepoměr mezi pohlavími a nebylo by možné vytvořit adekvátní srovnání, tak jsem namísto zástupkyně ženského pohlaví zařadila dalšího mužského mluvčího s největším počtem „sledování“. Zároveň takto vznikla jednotnost u typu videí, jelikož videa vyřazené ženy zahrnovala i zcela jiný obsah než u zbylých jedinců. Uvědomuji si, že absence ženských mluvčích je určitým nedostatkem, proto bych tuto skupinu ráda v budoucnu v magisterské diplomové práci doplnila, a uskutečnila tak srovnání mezi pohlavími.

V následujících kapitolách vybrané mluvčí představím uživatelským jménem, pod kterým na YouTube vystupují, a občanským jménem, jež budu i nadále používat při popisu sledovaných jevů. U každého mluvčího uvádím informace o dosaženém vzdělání, případně dalším zaměstnání, jelikož mnozí se pohybují i v jiných sférách veřejného digitálního prostoru, a také dosahu a obsahu jejich tvorby. Veškeré informace o těchto veřejně vystupujících osobách pocházejí z rozhovorů zveřejněných v tištěných a digitálních periodících, videí zveřejněných na jejich kanálech na platformě YouTube, případně z dalších internetových zdrojů např. webových stránkách oficiálních akcí souvisejících s youtubery.

1.1.1.1. Herdyn / Pavel Mikeš

Pavel Mikeš vystupuje na internetovém serveru YouTube od roku 2011, má 445 000 odběratelů a jeho videa mají průměrně 96 989,56 zhlédnutí²¹. Jedná se o bývalého profesionálního hráče *League of Legends* (pozn. týmová strategická počítačová hra), přičemž právě videa o této hře ho nejvíce proslavila. Nyní zveřejňuje i sérii videí, kde komentuje nejnovější články z digitálních médií, které se týkají aktuálního domácího i světového dění. Vystudoval gymnázium v Třebíči a následně navštěvoval Masarykovu Univerzitu, kde studoval obor Sociální informatika.²²

1.1.1.2. Kluci z Prahy / Janek Rubeš

Na tomto kanále se podílejí dva lidé – Janek Rubeš a Jan Mikulka, ovšem druhý zmíněný má na starost kameru a mluvený projev je záležitostí pouze Janka Rubeše, proto budu nadále jmenovat pouze jeho. Na YouTube se objevují od roku 2020, ovšem koncept fungoval už předtím přibližně deset let na Seznam.cz, tj. jiném internetovém serveru. Janek Rubeš vystudoval Filmovou akademii Miroslava Ondříčka v Písku a následně i Univerzitu Tomáše Bati ve Zlíně. Proslavil se svou investigativní žurnalistikou, za kterou dostal i ocenění v roce 2018 *Novinářská křepelka* v rámci *Ceny K. H. Borovského*²³, zároveň získal v roce 2017 cenu za *Osobnost roku* v rámci ceny *Křišťálová lupa*²⁴. Právě investigativní videa a reportáže z prostředí Prahy zveřejňují na svém youtube kanále, ten má dosah 391 000 odběratelů a jedno video mívá průměrně 384 028 zhlédnutí.

1.1.1.3. Kovy / Karel Kovář

Kanál s názvem *Kovy* funguje od roku 2014 a sleduje jej 860 000 lidí. Jedno video zhlédne zhruba 900 260 lidí. Karel Kovář vystudoval gymnázium v Pardubicích a následně odstudoval tři semestry na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v oboru marketingové komunikace, ovšem studium ho nenaplňovalo tolik jako natáčení videí, a tak ho ukončil²⁵. Vydal dvě knihy, na veřejnoprávní televizi se účastnil

²¹ Průměrný počet zhlédnutí se vztahuje ke dni 4. 4. 2022, jedná se o celkový počet zhlédnutí vydělený počtem videí. Tyto čísla nabízí jak internetový server YouTube, tak zahraniční statistický web SocialBlade.

²² <https://www.youtube.com/watch?v=gYID6vi8fgw&t=335s>

²³ <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/odvazna-prace-pri-odhalovani-smejdu-janek-rubes-ziskal-prestizni-novinarskou-cenu-72530>

²⁴ <https://www.lupa.cz/clanky/kristalova-lupa-2017-projektem-roku-je-hlidac-statu-osobnosti-janek-rubes/>

²⁵ <https://wave.rozhlas.cz/youtuber-kovy-teenagery-zajimaji-i-vazna-temata-jejich-pozornost-udrzite-humorem/>

zábavního pořadu *StarDance* a v letech 2016, 2017, 2018, 2020 a 2022 získal ocenění v anketě *Czech Blog Awards*²⁶. Jeho videa se zabývají tématy z oblasti politiky, společnosti, finanční gramotnosti, vzdělání, případně se věnuje rizikům na sociálních sítích.

1.1.1.4. MenT / Jan Macák

První video tento youtuber publikoval v roce 2009, v současné době kanál odebírá 1 440 000 lidí a jedno video zhlédne průměrně 301 705,43 jedinců. Vystudoval střední školu s maturitou se zaměřením na public relations, marketing a média, následně nastoupil na Metropolitní univerzitu v Praze, ale po roce studium ukončil a věnoval se videotvorbě.²⁷ Jeho tvorba se věnuje spíše herní problematice, ale občas je obsah videí zaměřen na jeho koníčky, tím stěžejním jsou auta.

1.1.1.5. Mikýřova úžasná pouť internetem / Martin Mikyska

Tento kanál primárně zveřejňoval a stále zveřejňuje tvorbu na serveru MALL.TV, ale následně se v roce 2020 zaregistroval i na platformě YouTube. Má 228 000 sledujících a videa mají průměrně 224 295,24 zhlédnutí. Martin Mikyska se původně věnoval snowboardingu, je několikanásobný mistr České republiky v několika disciplínách.²⁸ Je absolventem Fakulty financí a účetnictví na Vysoké škole ekonomické v Praze, zde získal titul bakalář i inženýr. Jeho videa se věnují současnému dění v politice i na internetu. V roce 2022 se připojil mezi vítěze *Czech Social Awards*²⁹, v témže roce moderoval ceny Anděl a participoval ve vědomostní soutěži Na lovu.

1.1.1.6. Stejk / Jakub Steklý

Jakub Steklý vystupuje na YouTube od roku 2013. Vystudoval obchodní akademii a následně započal studium na Univerzitě v Pardubicích, ovšem studium nedokončil³⁰, jelikož se již plně živil natáčením videí. Aktuálně jej sleduje 1 050 000 odběratelů a jedno video má 230 694,27 zhlédnutí. Stejkova videa se obsahově zaměřují především na zajímavosti ze světa, fakta o filmech a seriálech, informace z jeho osobního života a rozbalování produktů z internetových obchodů.

²⁶ Od roku 2018 pod názvem Czech Social Awards

²⁷ <https://www.novinky.cz/zena/styl/clanek/youtuber-ment-vsechno-co-potrebuji-znat-jsem-se-naucil-na-internetu-40325621>

²⁸ <https://www.letnanskelisty.cz/snowboardista-martin-mikyska-beseda-na-tupolevce-byla-prijemna/d-2823>

²⁹ <https://www.socialawards.cz>

³⁰ <https://refresher.cz/34050-Obľibený-YouTuber-Stejk-YouTube-me-ziví-uz-vice-nez-rok-a-nemenil-bych-Rozhovor>

1.1.2. Pořízení nahrávek

Materiálem k fonetické analýze byl zvukový záznam mluvního projevu zvolených youtuberů. Ten jsem abstrahovala ze staženého videozáznamu přímo z internetového serveru YouTube. Každý z mluvčích má však poměrně obsáhlý repertoár videí. Aby byly zajištěny stejné podmínky pro všechny youtubery, našla jsem tři přibližně stejně dlouhé videozáznamy (jednoho mluvčího) a zvolila vždy stejnou minutu projevu, přičemž rozdíl v délce je případně jen několik sekund, aby konečná část odpovídala ukončení mluvního úseku. Za nezbytné jsem považovala, aby záznam nebyl starší více než dva roky (k lednu 2022), aby byl projev záznamu plynulý, nevyskytoval se v něm dialog a nebyl příliš rušený střihy či jinými zvukovými částmi, např. hudba, herní zvuky, šumy venkovního i domácího okolí.

Rozhodující pro mě bylo zároveň samotné zpracování tématu a videa, jelikož u každého z mluvčích jsem vybrala jeden předem připravený záznam a jeden improvizovaný, třetí záznam jsem doplnila bez ohledu na připravenost, v případě srovnání jsem jej brala jako kontrolní záznam. Navíc označení improvizovaný není zcela přesné, protože youtuberi mají možnost střihu a přetočení určitých částí, o čemž se zmíním i později. Právě možnost mnohých úprav znemožňuje přesné určení připravenosti a nepřipravenosti, proto se jedná čistě o můj první percepční dojem.

K získání videozáznamu do potřebného formátu pro účely analýzy jsem využila bezplatnou, volně přístupnou webovou stránku *OnlineVideoConverter.pro* (OnlineVideoConverter.pro © 2019–2020), jež umožňuje stažení videí ve formátu mp4. Následně jsem využila další bezplatnou, volně přístupnou webovou stránku *CloudConvert.com* (Lunaweb GmbH © 2022) ke změně formátu z mp4 do wav, teprve tento formát je kompatibilní s programem *Audacity*, kde jsem provedla střih zvolených částí, a programem *Praat*, který byl využit k samotné fonetické analýze.

Speciální úpravu jsem musela udělat u nahrávky Janka Rubeše o Karlovarském kraji, v níž se objevily dvě pauzy zaplněné pouze hudbou, promluva se v nich nevyskytovala. Tyto pasáže jsem u poslechové nahrávky vystříhla tak, že jsem vytvořila dostatečnou mezeru, aby bylo možno rozlišit konec a počátek příslušných výpovědí. Ve zdrojích (viz Bibliografie – YouTube materiál) bude k dispozici odkaz na úplnou, neupravenou verzi videa.

1.1.3. Zvukový záznam

Samotný zpracovaný zvukový záznam využitý k analýze má celkem 3 minuty (pro každého zvoleného youtubera), tj. 1 minuta z každého videa mluvčího. Videozáznamy, z nichž jsem úseky vybírala, mají celkově okolo 9, 13 a 20 minut. Z osmiminutového videa byl úsek 1 minuty vybrán z konce projevu. Najít stejně dlouhé video střední délky, tedy okolo 11 až 13 minut bylo nejvíce náročné, a proto se zde objevují i největší rozdíly, ale záznam byl vždy vybrán ze začátku projevu. Poslední, středový úsek byl vybírán z dvacetiminutových videí. Najít pouze jeden formát opět nebylo možné, tudíž některé videozáznamy jsou o pár minut delší, ale zkoumaný úsek byl vybírán ze stejného bodu, viz Tabulka 4 – *Přehled mluvčích s informacemi o vybraných videích pro větší přehlednost.*

Tab. 4 – Přehled mluvčích s informacemi o vybraných videích a zvolených minutových úsecích pro analýzu.

		Název:	Délka:	Zkoumaný usek:	Charakter videa:
Pavel Mikeš					
	Video 1	Můj nový MSI notebook	11:38:00	0:30–1:30; počáteční	prezentační, informační, připravený
	Video 2	WoLe #184	23:46:00	11:21–12:29; středový	prezentační, částečně připravený
	Video 3	Jdeme k volbám! Jak se rozhodnout koho volit?	8:30:00	6:53–7:57; koncový	povzbuzující, vážný, nepřipravený
Janek Rubeš					
	Video 1	Jak získat slevy na atrakce v Karlových Varech	13:26:00	00:25–01:39; počáteční	informační, částečně připravený
	Video 2	Proč jsme parodovali TikTok	32:00:00	11:21–12:23; středový	improvizovaný, živý, nepřipravený
	Video 3	Jak fungují podvody na instagramu	8:12:00	6:55–8:01; koncový	edukativní, vysvětlující, připravený
Karel Kovář					
	Video 1	Studio je hotové	12:06:00	00:29–1:31; počáteční	informační, dynamický, částečně připravený
	Video 2	Investice	22:18:00	11:25–12:25; středový	edukativní, seriózní, připravený
	Video 3	Všehochuť #12	8:45:00	6:53–7:56; koncový	vyprávěcí, venkovní, nepřipravený
Jan Macák					
	Video 1	Nejdívnější způsoby, jak prodat zrcadlo	12:58:00	0:14–1:18; počáteční	uvolněné, částečně připravené
	Video 2	Kolik si vydělávám z YouTube?	23:05:00	11:17–12:20; středový	styl otázek a odpovědí, připravený
	Video 3	Studio update: Konečně mám svůj neon	8:07:00	6:38–7:38; koncový	popisné, informační, nepřipravený
Martin Mikyska					
	Video 1	Jak Jon Malidánek podvádí své fanoušky?	10:39:00	0:17–0:18; počáteční	reakční, bez scénáře, nepřipravený
	Video 2	Kryptošlechtic Čmoula	19:53:00	11:16–12:19; středový	edukativní, informační, připravený
	Video 3	Očkování a hledání vaku z cínu	10:00:00	7:05–8:05; koncový	edukativní, satirický, připravený
Jakub Steklý					
	Video 1	50 Faktů speciál – Přátelé	11:24:00	00:25–01:29; počáteční	informační, odlehčený, připravený
	Video 2	Week #290	19:35:00	11:17–12:18; středový	osobní, uvolněný, nepřipravený
	Video 3	Co by se reálně stalo, kdyby byla země placatá	8:26:00	6:51–7:55; koncový	informační, klidný, připravený

1.1.4. Výběr zkoumaných položek a postup při vlastní analýze

Při analýze jsem pracovala s veřejně přístupným programem *Praat* (Boersma a Weenink, © ppgb, October 16, 2021), pořízeným zvukovým záznamem a vlastní percepcí. Zvukový záznam jsem ještě před analýzou ortograficky přepsala a následně foneticky transkribovala s využitím českého systému značek (blíže Kapitola 1.2.). Jevy v mluvních projevech hodnotím podle tradičního popisu zvukové roviny češtiny, ortoepické normy, případně studií zaměřených na stejné téma. Jelikož je má práce především popisného charakteru a má poukázat na úroveň projevu mluvčích na platformě YouTube, nevytvořila jsem žádnou hodnoticí škálu, která by určovala, jestli je mluvčí dobrý, či špatný. U každého jevu připojuji komentář interpretující získaná data, která jsou doplněna příslušnými grafy a tabulkami.

Vokály

Pro sledování kvality a kvantity vokálů jsem u každého mluvčího zvolila 10 krátkých a 5 dlouhých vzorků daného vokálu, tj. 10× [a] 5× [á]. Ty byly vybrány z projevu náhodně ještě před analýzou, a to z ortografického přepisu. Vždy jsem se snažila rovnoměrně rozložit zvolené prvky mezi záznamy, proto jsem u krátkého vokálu [a] z prvního videa zvolila čtyři vzorky, z druhého tři a z třetího rovněž tři, následně jsem u vokálu [e] v prvním videu zvolila tři vokály, v druhém videu čtyři a ve třetím videu tři atd. Obdobně jsem postupovala u volby dlouhých vokálů. Také jsem se snažila o rovnoměrné zastoupení vokálů v iniciální, mediální a finální pozici slova a volila jsem vokály v různorodém hláskovém okolí. Tento postup měl zajistit, aby byl výsledek co možná nejvíce objektivní.

Z výzkumu jsem zcela vyřadila dlouhý vokál [ó], jelikož tato hláska se v běžné řeči objevuje již velmi řídko a neočekávala jsem dostatečný počet vzorků pro zkoumání. V průběhu analýzy jsem narazila i na nedostatek vokálu [é]. Situaci jsem řešila tak, že jsem změřila hodnoty u všech dostupných *é*, které jsem v projevu našla. Příslušný stav budu komentovat dále u každého mluvčího individuálně. Částečnou příčinou této komplikace může být, že se u všech mluvčích objevily prvky obecné češtiny, především potom tendence nahrazovat [é] za [í] či [ej] v koncovkách. Příslušný soubor s průměrnými hodnotami všech formantů jsem přiložila do příloh (Příloha 8). Transkripce s barevně označenými užitými vokály bude rovněž k dispozici v příloze (Příloha 2–7).

Při zkoumání vokalické kvality jsem pomocí programu *Praat* změřila hodnoty F1 a F2 u vokálů, kde se vyskytovalo alespoň 5 formantů ve středové části samohlásky.

Jejich hodnoty jsem následně zprůměrovala na přesnost dvou desetinných míst a zaznamenala jsem je do grafu, jenž má znázorňovat vokalický trojúhelník, a rovněž jsem je srovnala s průměrnými hodnotami, které uvádí Zdena Palková (Palková, 1994). V komentované sekci uvádím, zda je výslovnost vokálů nějakým způsobem deformovaná (např. zavřená či otevřená), případně jestli se u mluvčích nevyskytly jiné specifické tendence.

Kvantitu vokálů jsem analyzovala u stejných vokálů, které jsem zvolila při zkoumání realizace kvality. Vybrané vokály jsem v softwaru Praat ohraničila, přičemž jsem vycházela z kritérií pro manuální segmentaci hlásek na základě monografie *Fonetická segmentace hlásek* (Machač, Skarnitzl 2009). Jejich délku jsem měřila v centisekundách, které jsem pro potřeby lepšího přehledu v tabulce převedla do milisekund. V tabulce prezentuji průměrnou hodnotu všech naměřených délek daného sledovaného vokálu. Také jsem na základě dat určila poměr krátkých a dlouhých vokálů. Zajímalo mě především dlužení či krácení vokálů. Vlastní naměřené hodnoty jsem následně porovnávala s aktuálními studiemi zaměřenými na vokalickou kvantitu, např. R. Skarnitzl a J. Volín (2012), M. Kopečková (2020) a K. Kalová (2019).

Konsonanty

V případě konsonantů jsem se zaměřila na znělostní asimilaci, artikulační asimilaci, vypouštění jednotlivých hlásek a s tím související řečové vady. Cílem tedy bylo do výzkumu zahrnout nejen realizaci samotných hlásek, ale i jejich vzájemné ovlivňování.

Znělostní asimilaci jsem sledovala pouze před jedinečnými hláskami [m], [n], [ň], [l], [r], [j] a před hláskou [v]. Řídila jsem se pravidly prezentovanými v *České výslovnostní normě* od Jiřiny Hůrkové (1995), která stanovuje, že před jedinečnými hláskami by asimilace probíhat neměla, tudíž přítomnost asimilace může odhalit u mluvčích příznakový regionální vliv.

Artikulační asimilaci jsem sledovala výhradně u výslovnostně komplikovaných hláskových kombinací na hranici dvou slov, např. [ts], [tš], [ds], [dš], artikulační asimilace na hranici slovního základu a sufixu byla také zaznamenána, ale nebyla brána jako nevhodná. U vypouštění hlásek jsem sledovala především na realizaci náročný konsonant [j], ovšem pokud se vyskytly i jiné případy nestandardní asimilace artikulace, tak je u příslušného mluvčího uvedu.

K určení řečových vad jsem využila vlastní percepce a následně jsem si zaznamenala, zda se u mluvčího řečová vada vyskytuje či nikoli.

Odchytky u konsonantů (realizace, asimilace atd.) jsem stanovila primárně na základě poslechu, přičemž jsem daný případ zaznamenala do transkripce. V případě nejasnosti jsem využila oscilogram v programu *Praat*. Věnovala jsem se poslechu všech zvukových záznamů a u každého mluvčího v komentované části uvádím příklady oslabeně realizovaného konsonantu, asimilace aj., přičemž daný chybný jev je vždy barevně vyznačen. Zároveň jsou nesprávně realizované konsonanty či spojení konsonantů zvýrazněny i v transkripčních záznamech, které budou přístupné v příloze (Příloha 2–7).

Intonace

U intonace jsem zkoumala nesprávné užití klesavé a stoupavé kadence v nekoncových úsecích, polokadence v koncových úsecích výpovědí či klesající kadence u zjišťovacích tázacích výpovědí, kde se má vyskytovat kadence stoupavá. U každého mluvčího budou v komentované části uvedeny příklady a celý záznam bude zveřejněn v příloze (Příloha 2–7). V této části výzkumu jsem využila především percepční hledisko s tím, že jsem veškeré výsledky následně i porovnála s vizualizací intonační křivky v programu *Praat*.

Do fonetického přepisu jsem zaznamenala veškeré užití kadence každého videa. Následně jsem spočítala počet správných a z hlediska ortoepie nekorektních kadencí a výsledek zaznamenala do tabulky. Hodnoty jsem zprůměrovala a vypočítala procentuální úspěšnost i neúspěšnost. Poměr pak prezentuje (v %), jak často mluvčí chyboval.

Zároveň je dle mého názoru nezbytné připomenout, že tito mluvčí mají možnost úpravy pomocí editace videa, přičemž každý ji využívá v jiné míře. To je obecně pro suprasegmentální rovinu zásadní prvek, jelikož může způsobovat spoustu nesprávně uskutečněných jevů. Ani u intonace, ani u frázování jsem nezohlednila stříh jako tzv. „polehčující okolnost“, jelikož právě skrz editaci mohou zajistit, aby suprasegmentální jevy v jisté míře splňovaly normu. Přesto jsem všechny zachycené stříhy zaznamenala do transkribovaného textu pod zavedeným symbolem [×], viz Kapitola 1.2. Tento prvek jsem sledovala pomocí vizuální percepce na videozáznamu a poslechem.

Frázování

U frázování jsem sledovala, zda mluvčí správně logicky a zvukově člení výpověď, přihlíženo bylo také k realizaci pauz a důrazů. Právě nevhodně vytvořené důrazy

a pauzy se pro mě staly hlavním indikátorem možného nesprávného frázování výpovědi.

V tomto případě jsem zvolila stejný přístup jako při zkoumání intonace. Do fonetického přepisu jsem rovněž zaznamenala veškeré správné i špatné případy frázování a následně vytvořila procentuální poměr správnosti a chybovosti.

Mluvní tempo

Hodnotu mluvního tempa sledovaných mluvčích jsem určila tím způsobem, že jsem z každého minutového záznamu vybrala pouze třicet sekund z jeho začátku či konce. Počátek a konec jsem volila střídavě u každého mluvčího, tudíž pokud jsem u posledního videa předchozího mluvčího zvolila začátek, u prvního videa následujícího mluvčího jsem využila posledních třicet sekund projevu. Následně jsem spočítala veškeré slabiky vybraných úseků a určila rychlost tempa, a to v jednotce počtu slabik za sekundu (sl/s). Data jsem opět porovnávala s údaji, jež uvádí Zdena Palková ve své monografii *Fonetika a fonologie češtiny* (Palková, 1994, s. 318) i s novějšími studii, které se mluvním tempem zabývají např. M. Kopečková (2020) nebo J. Veroňková (2012). Následně jsem připojila komentář k interpretaci výsledků. V případě anglických pojmů jsem dělení na slabiky prodiskutovala se znalcem anglické fonetiky.

1.2. Fonetická transkripce

Jelikož jsem zvukový záznam pro účely práce foneticky transkribovala a níže v analytické části se vyskytují transkribované příklady, považuji za vhodné věnovat tuto krátkou kapitolu fonetické transkripci a uvést zde značky, které jsem využila.

Fonetická transkripce se využívá k přesnému zápisu zvukové řeči. Běžně se ve studiích k transkripci používá mezinárodní systém IPA (dle názvu *International Phonetic Association*). Jedná se o alfabetský systém, tj. vychází z latinky, a dodržuje princip 1 : 1. Každé hlásce tak odpovídá jediný grafém. Vzhledem k účelům práce a pravděpodobnosti, že ji bude číst pouze český čtenář, jsem zvolila zjednodušený český systém značek. Ten je rovněž alfabetský a dodržuje princip 1 : 1. Vyskytly se i případy, kdy jsem musela zavést i jiné znaky či barevné odlišení, všechny jsou uvedeny v legendě níže. Transkribovaný text je vždy zaznamenán v hranatých závorkách a je pro něj využit font Duolos SIL.

Vokály

[w] – palatální znělá glide z anglického jazyka

[ɜ] – anglický dlouhý střední středový vokál

[ə] – šva, anglický krátký střední středový vokál

[+] – vypuštění hlásky

[!] – krácení vokálů

[:] – dloužení vokálů

['] – výrazná vibranta

Barevné označení:

[a] – vybrané vokály *a*

[e] – vybrané vokály *e*

[i] – vybrané vokály *i*

[o] – vybrané vokály *o*

[u] – vybrané vokály *u*

[á] – vybrané vokály *á*

[é] – vybrané vokály *é*

[í] – vybrané vokály *í*

[ú] – vybrané vokály *ú*

Konsonanty

[ŋ] – velární *n*

[m̥] – labiodentální *m*

[ř] – nežnělé *ř*

[ɣ] – znělé *ch*

[ʒ] – znělé *c*

[ʒ̣] – znělé *č*

[u̠] – oslabené *u* v diftongu

[l̥] – slabikotvorné *l*

[r̥] – slabikotvorné *r*

[m̥] – slabikotvorné *m*

[n̥] – slabikotvorné *n*

Barevné označení:

[růžová] – oslabená výslovnost

[tyrkysová] – znělostní asimilace před jedinečnou hláskou a *v*

[zelená] – artikulační asimilace

[žlutá] – netradiční výskyt znělostní asimilace, např. [šez + dolarů]

[hnědá] – splývání hlásek či slabik

[vínová] – hláska navíc

Suprasegmentální jevy

[↑] – stoupavá kadence; ↑ – špatně; ↑ – správně

[→] – polokadence; → – špatně; → – správně

[↓] – klesavá kadence; ↓ – špatně; ↓ – správně

[ˈ] – slyšitelná kadence týkající se pouze jednoho slova mimo sledovaný úsek

[/] – fyziologická pauza; / – špatně; / – správně

[//] – ukončení výpovědi

[⌘] – delší pauza

[∅] – absence pauzy

Ostatní

[#] – hezitační zvuk

[×] – stříh

[—] – nesrozumitelné slovo

[ahoj] – důraz

2. Analýza

Analýza proběhla formou komparace mnou naměřených hodnot s dostupnými daty z tradičních i novějších odborných monografií a studií zaměřujících se na podobné téma. Dále jsem u mluvčích sledovala dodržování pravidel české výslovnostní normy. Referenční hodnoty vycházejí ze studií zaměřených především na profesionální mluvčí. Youtuberi, které podrobují fonetické analýze, profesionálové nejsou, proto neočekávám, že by srovnání vždy přesně odpovídalo, naopak očekávám větší odchylky. Veškeré výsledky mého výzkumu jsou doplněny o příslušné tabulky, grafy, příklady a komentář, který podrobně osvětluje odchylky a tendence jednotlivých mluvčích.

2.1. Segmentální rovina

2.1.1. Výslovnost vokálů

Jak uvádím v metodologii, ke srovnání se mnou naměřenými hodnotami formantů F1 a F2 jsem použila data uvedená v odborné monografii *Fonetika a fonologie češtiny* (Palková, 1994, s. 174). Níže příkládám příslušnou tabulku. Publikace *Fonetika a fonologie češtiny* byla vydána už v roce 1994 a od té doby vyšly i další studie, např. R. Skarnitzl (2012), R. Skarnitzl a J. Volín (2012), uvádějící novější výsledky. Ty jsou však uvedeny v konkrétních číslech, zatímco Zdena Palková uvádí tzv. frekvenční pásma, proto je považuji pro komparaci za nejvhodnější. Při analýze mj. zohledňuji i výsledky studie *Dvoji i v české výslovnosti* (Skarnitzl, 2012), viz Kapitola 2.2.1.2.

Tab. 5 – Referenční hodnoty formantů

	F1 (Hz)	F2 (Hz)
i/í	300–500	2000–2800
e/é	480–700	1560–2100
a/á	700–1100	1100–1500
o/ó	500–700	850–1200
u/ú	300–500	600–1000

2.1.1.1. Vlastní analýza výslovnosti vokálů

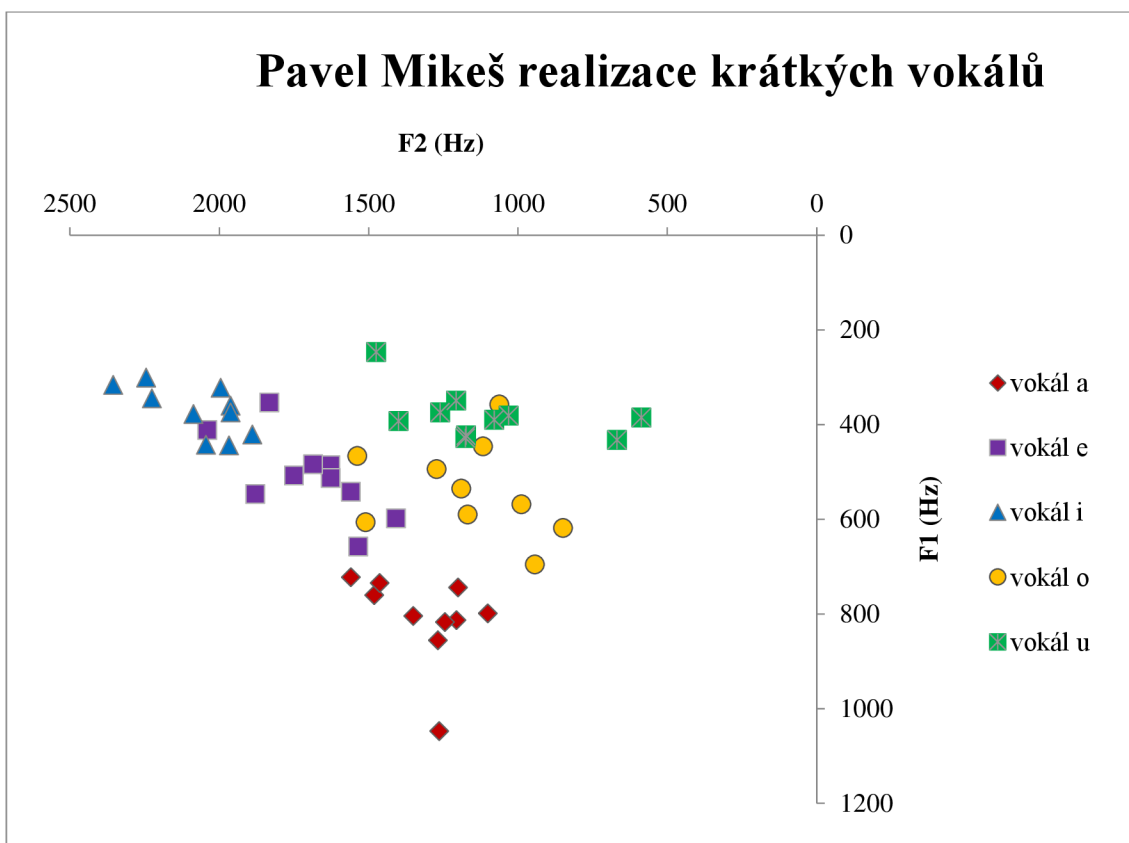
U **Pavla Mikeše** lze na Obrázku 1 vidět, že výslovnost krátkých zadních vokálů [u] a [o] je značně posunuta do středu. Především je tato tendence výrazná u samohlásky [u], jelikož u osmi z desíti exemplářů přesahuje hodnota F2 1000 Hz. Mírně také dochází k prolínání vokálů [u] a [o] na ose XY. Získání vzorků obou zmíněných samohlásek neproběhlo v případě tohoto youtubera náhodně, jak jsem si stanovila v metodologii, jelikož se mnohdy u vybraných vzorků nevyskytovalo stabilní

jádro, a proto jsem byla nucena vhodný vokál k analýze vyhledat. Zároveň se u mluvčího objevuje [i], které se často prolíná na ose F2 se samohláskou [e], jelikož polovina ze zkoumaných vzorků nedosáhla na ose F2 vyšších čísel než 2000 Hz. Celkově má mluvčí tendenci krátké samohlásky centralizovat.

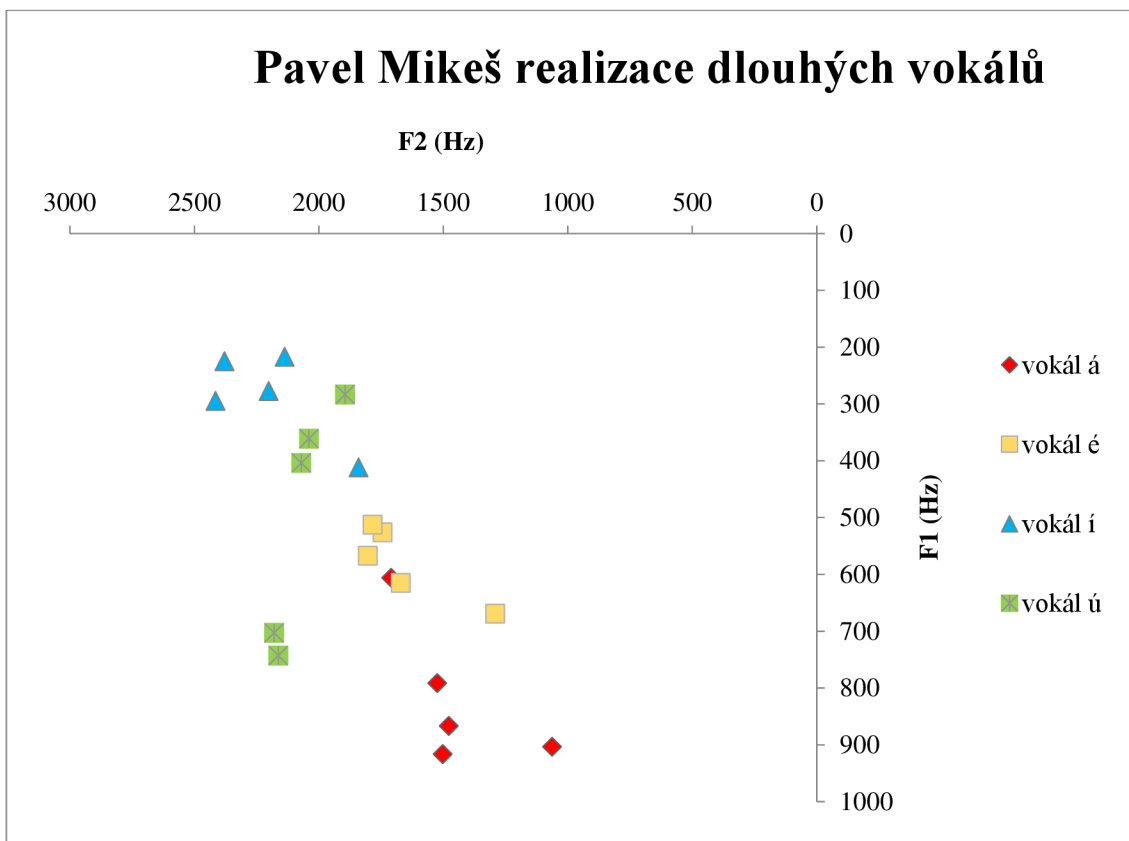
U výsledků dlouhých vokálů P. Mikeše se objevila netradiční výslovnost hlásky [ú]. Výslovnost této hlásky je posunuta velmi dopředu, odpovídá především na ose F2 vokálům [í], případně [é], ovšem percepčně šlo mluvčímu rozumět a zpočátku nevzniklo podezření, že by se u něj vyskytovala taková odchylka. Právě analýza této hlásky neproběhla vůbec náhodně, jelikož kvůli snaze zjistit, zda mluvčí dělá tuto chybu systematicky či nikoli, jsem změřila hodnoty u všech vyskytujících se [ú]. Analýza mi potvrdila, že se jedná o systematickou chybu, tudíž jsem k prezentaci v práci využila hlásky, které byly nejzřetelnější a nejstabilnější. Zároveň vokály [í] ukazují na větší zavřenost při výslovnosti a potvrzují tak výsledky studie *Dvoji i v české výslovnosti* (Skarnitzl, 2012, s. 147).

Z obou grafů (Obrázky 4 a 5) a zmíněných problémů při získávání vzorků lze usoudit, že mluvčí má problémy s výslovností zadních vokálů. Internetové zdroje uvádějí, že se tento youtuber narodil v Třebíči, je potřeba zvážit, jestli právě blízkost k rakouské hranici nemohla ovlivnit realizaci problémové samohlásky.

Obr. 4 – Pavel Mikeš realizace krátkých vokálů

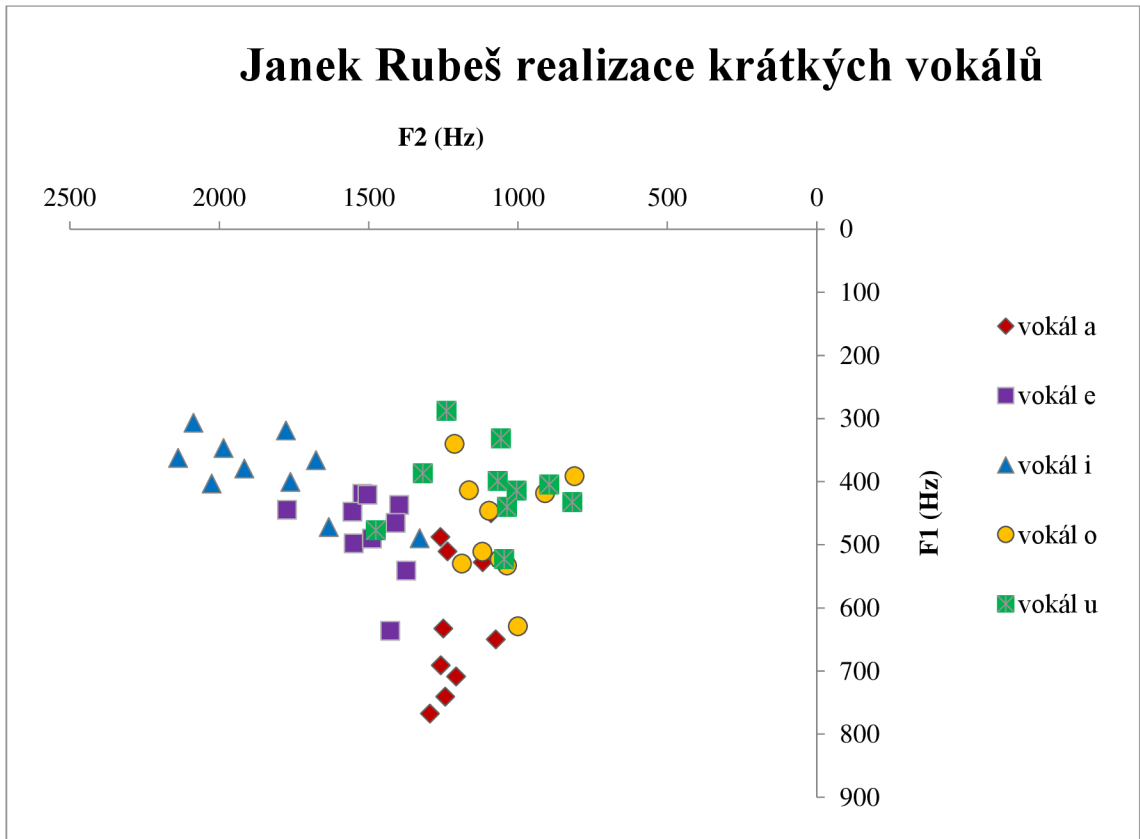
Obr. 5 – Pavel Mikeš realizace dlouhých vokálů

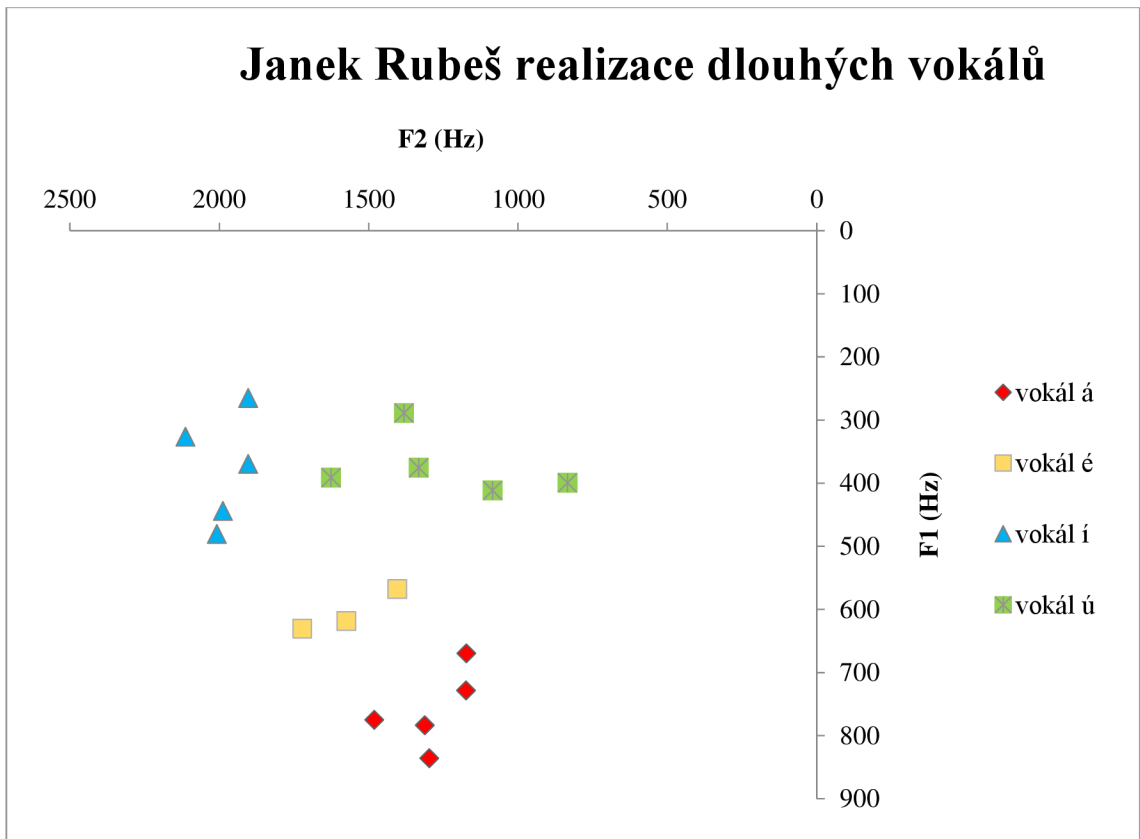
Při prvním pohledu na graf (Obrázek 6) krátkých vokálů **Janka Rubeše** je zřetelné, že u tohoto mluvčího probíhá výrazná centralizace směrem ke středu trojúhelníku. Opět velmi komplikovaným vokálem bylo [u], jehož hodnoty F2 se pohybovaly nad 1000 Hz. U předních i zadních samohlásek dochází k jejich prolínání, přesněji tedy nacházím velký překryv hlásek [u] a [o], jelikož F2 vokálu [u] odpovídá F2 středových samohlásek a F1 vokálu [o] se při srovnání blíží F1 vysokých vokálů. Totéž se objevuje i u přední dvojice [i] a [e]. Hodnota F2 vokálu [i] pouze ve třech vzorcích z deseti překročila 2000 Hz a výslovnost byla v některých případech i při poslechu více otevřená. U posledního sledovaného krátkého vokálu, tj. [a], v sedmi vzorcích nepřesáhla hodnota F1 700 Hz. Nedostatečná kvalita může být způsobena nevýraznou artikulací, již mohlo mj. ovlivnit poměrně rychlé mluvní tempo (výsledky popisují v kapitole 2.2.3. Mluvní tempo).

Janek Rubeš je prvním z youtuberů, u něhož nebylo možné najít všech pět vzorků samohlásky [é]. V záznamu jsem našla pouze tři, a to ve slovech *podvést*, *scény* a *nicméně*. Všechny vzorky se vyskytují v mediální pozici, ve finální jsem žádné nenašla, protože se zde objevovaly nestandardní středočeské koncovky a spisovné zakončení zcela potlačily. U tohoto reprezentanta je také posunuta výslovnost dlouhého [ú] více dopředu (viz Obrázek 7), jelikož u čtyř z pěti vzorků jsem naměřila hodnotu F2 nad 1000 Hz. Vokál [í] je u tohoto mluvčího více otevřený, u některých vzorků si této otevřenosti šlo všimnout i percepčně.

Obr. 6 – Janek Rubeš realizace krátkých vokálů

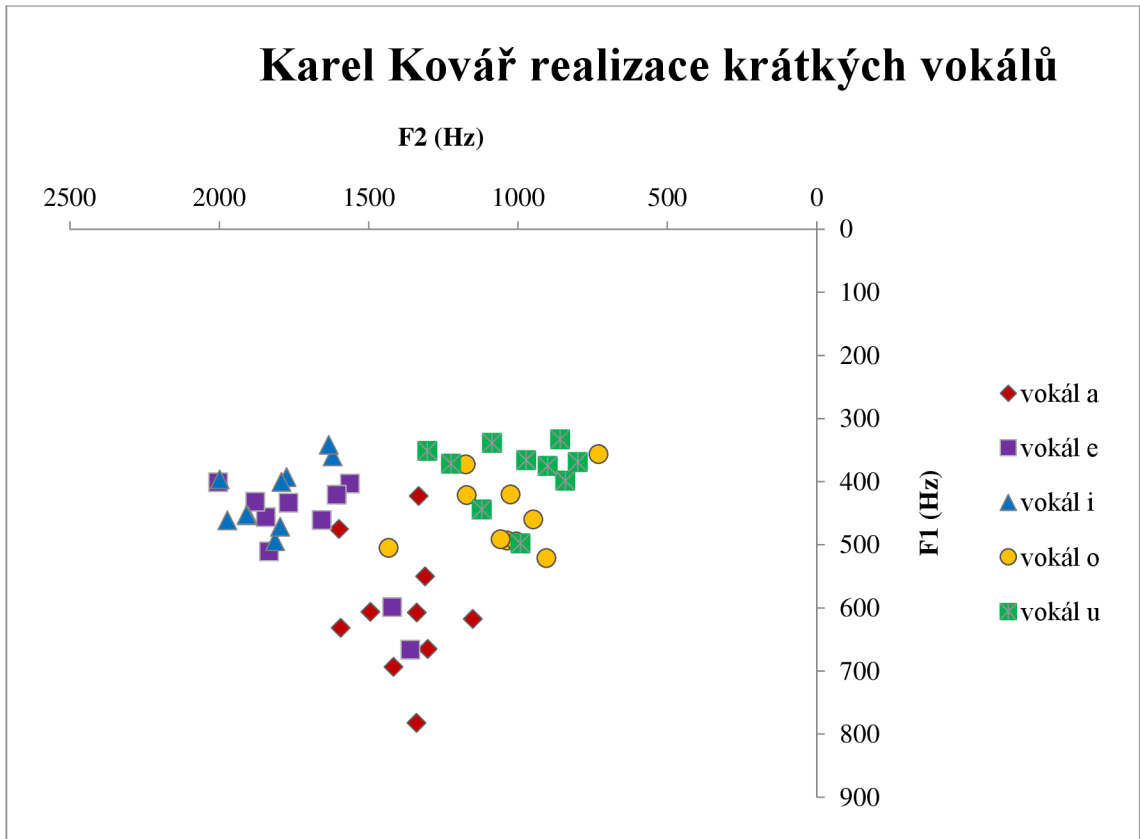
Obr. 7 – Janek Rubeš dlouhé vokály

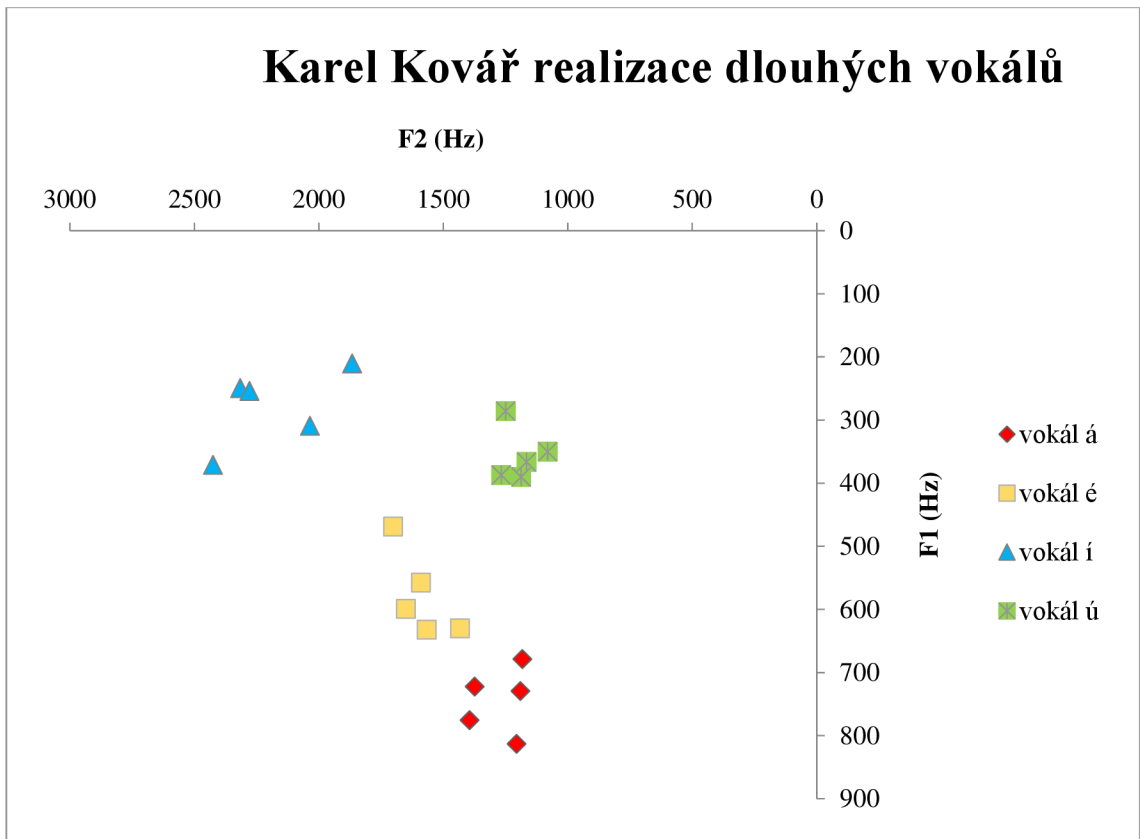
U **Karla Kováře** se objevuje také výrazná centralizace vokálů. Nápadný je překryv především u samohláskových dvojic [u] + [o] a [i] + [e], kdy lze v grafu (Obrázek 8) vidět, že se na základě naměřených čísel tyto dvojice vyskytují ve zcela stejné oblasti. Výsledky ukazují větší otevřenost vokálů [u] a [i], zároveň se více uzavírá [a]. Pouze jeden vzorek [a] přesáhl hodnotu F1 700 Hz.

U dlouhých vokálů (Obrázek 9) si lze všimnout, že tendence k centralizaci není tak výrazná, jednotlivé vokály jsou tedy od sebe kvalitativně lépe odlišeny. Pouze u vokálu [ú] dochází k o něco „přednější“ výslovnosti, jelikož žádný ze vzorků nepřesáhl v případě hodnoty F2 1000 Hz. U Karla Kováře byl rovněž problém s vyhledáním samohlásky [é], počet výskytu se přesně rovnal počtu zkoumaných vzorků, ale našla jsem pouze jedno zastoupení v mediální pozici, zbytek se nachází v pozici finální. V grafu lze vidět i větší zavřenost vokálu [í], opět tedy odkazují na to, že mé výsledné hodnoty vokálu [í] u Karla Kováře korespondují s výsledky studie Radka Skarnitzla (Skarnitzl, 2012, s. 147).

Obr. 8 – Karel Kovář realizace krátkých vokálů

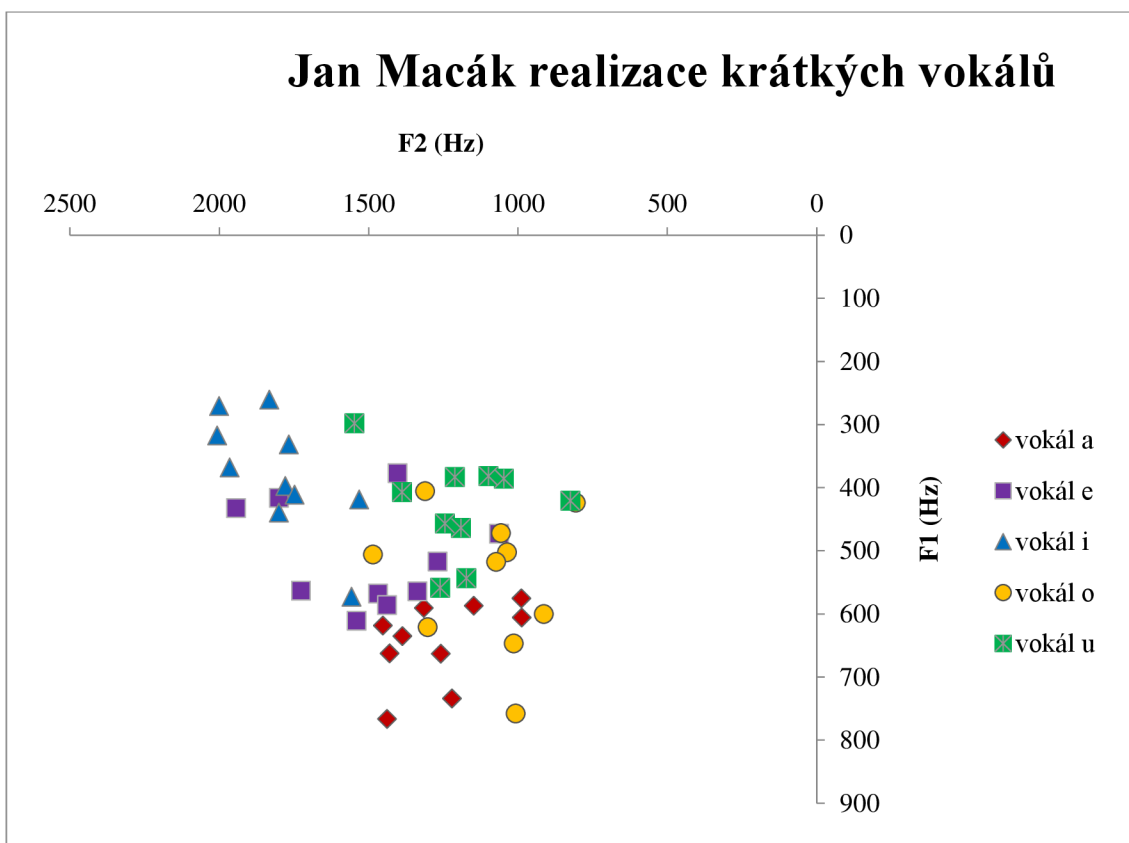
Obr. 9 – Karel Kovář realizace dlouhých vokálů

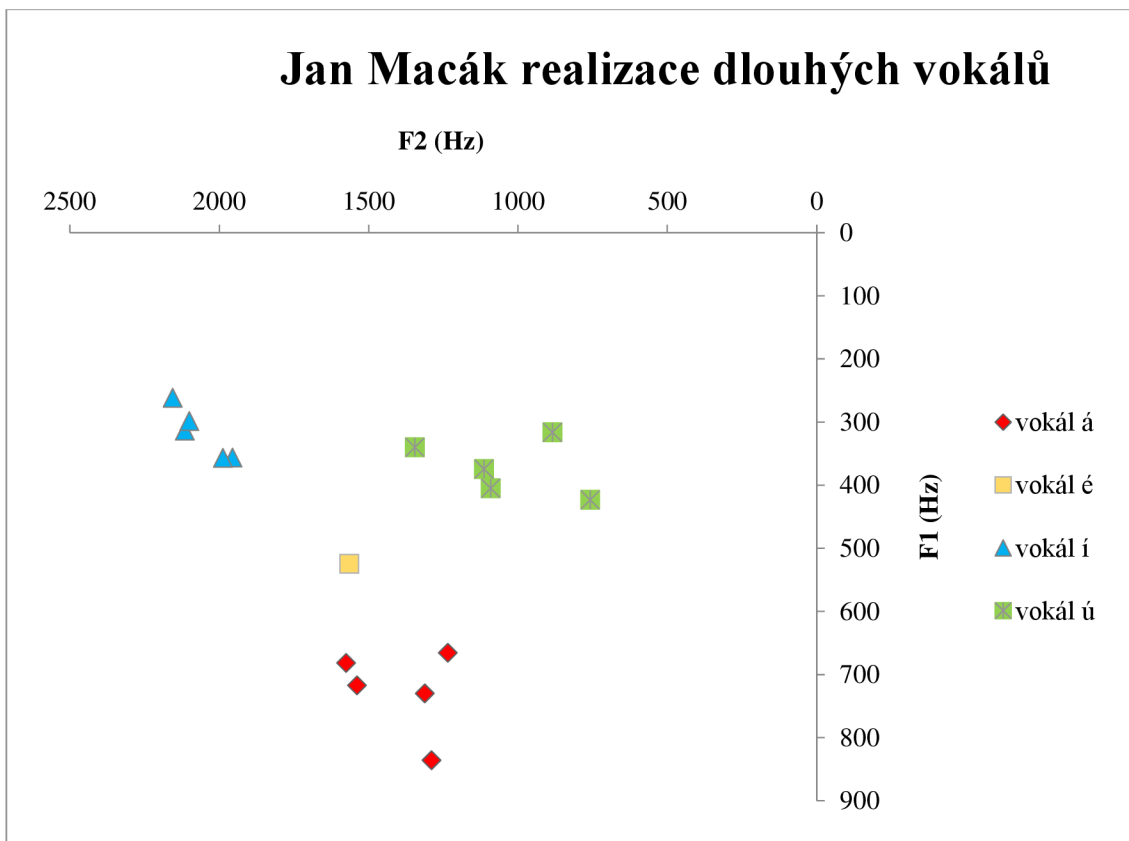
U mluvčího **Jana Macáka** pozoruji nejvýraznější centralizaci vokálů ze všech mluvčích (viz Obrázek 10). Dochází k prolínání dvojic jednotlivých okrajů vokalického trojúhelníku. Výslovnost všech samohlásek je velmi silně orientována na střed. Stejně jako u předchozích mluvčích i u Jana Macáka se objevuje výslovnost [u] více do středu, stejná tendence se objevuje i u vokálu [o]. Větší otevřenost lze pozorovat u vokálu [i], kde pouze u dvou vzorků přesahuje hodnota F2 2000 Hz, obdobně je více výslovnostně otevřeno [e], u něhož pouze tři vzorky přesáhly u F2 referenční hodnotu 1560 Hz.

Mluvčí měl podobně jako ostatní tendenci realizovat [ú] blíže středu trojúhelníku. U Jana Macáka se nevyskytoval dostatečný počet vzorků vokálu [é], ve všech třech záznamech jsem zaznamenala pouze jedno, a to ve slově *keré*, jež bylo ve čtené otázce. U ostatních dlouhých vokálů nedocházelo k výraznějším odchylkám.

Obr. 10 – Jan Macák realizace krátkých vokálů

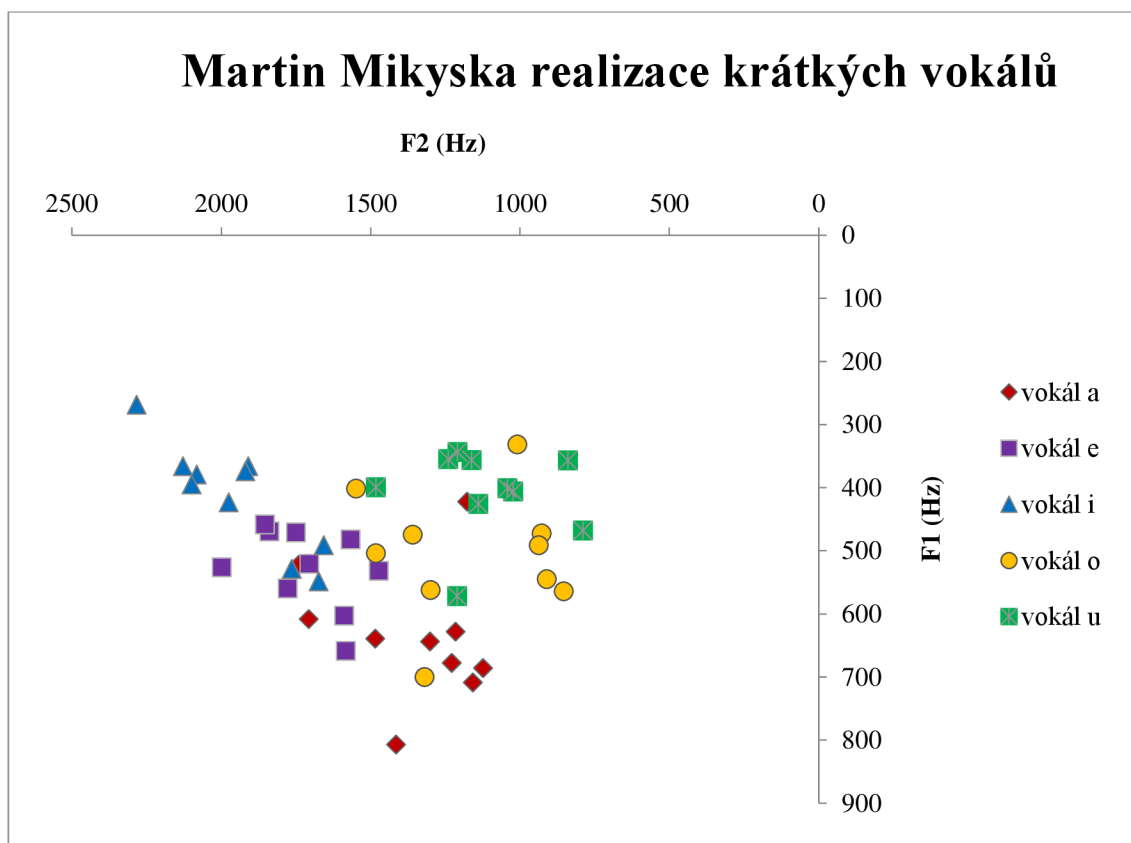
Obr. 11 – Jan Macák realizace dlouhých vokálů

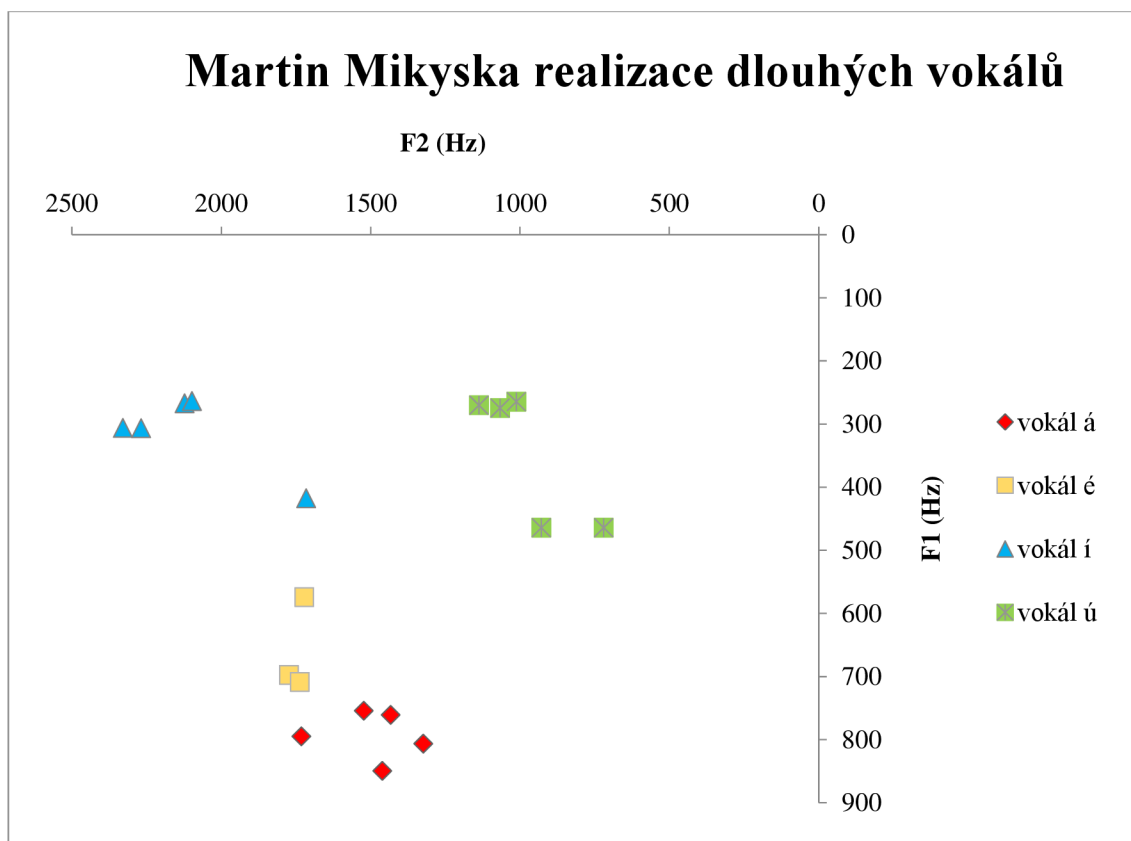
Martin Mikyska má také tendenci vokály centralizovat. Pouze u dvou vzorků vokálu [a] přesahuje hodnota F1 700 Hz, takže dochází k větší zavřenosti tohoto vokálu a výslovnost se blíží spíše [e] a [o]. Vokál [o] je nestabilní, polovina vzorků u F1 nepřesahuje 500 Hz a u dalších pěti zástupců F2 přesahuje hranici 1250 Hz, proto se [o] v některých případech blíží výslovnosti [e] či [u]. Všechny vzorky tohoto vokálu, které přesáhly hranici 1250 Hz u F2, jsou v kombinaci s prealveolárními konsonanty. Příčinou této disproporce by mohla být výslovnost těchto souhlásek. Samohláska [u] se podobně jako u předchozích mluvčích ve vizualizaci blíží ke středu na ose F2. Vokál [i] se v některých případech blížil výslovnosti [e], ale jednalo se o marginální skupinu vzorků (Obrázek 12).

U dlouhých samohlásek jsem nezaznamenala žádné systematické odchylky a téměř všechny odpovídají tradičním hodnotám formantových pásem. Výjimku tvoří vokál [ú], u něhož se hodnota F2 vyskytovala nad hranicí 1000 Hz a jeden případ [í], kde se výslovnost blížila výslovnosti [é] (Obrázek 13). M. Mikyska je třetí youtuber, u kterého jsem nenašla dostatečný počet vzorků [é]. V jeho projevech se vyskytovaly pouze tři a to ve slovech *scénář*, *pré* a *pré*.

Obr. 12 – Martin Mikyska realizace krátkých vokálů

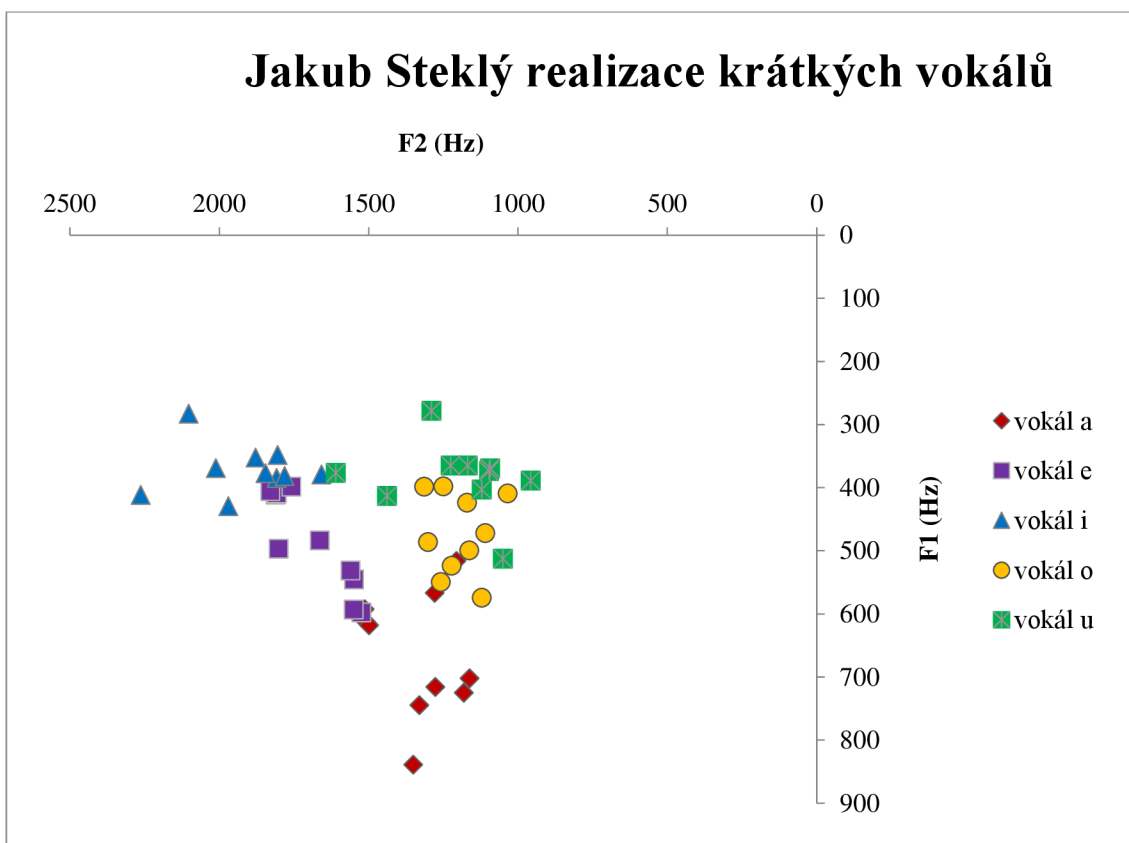
Obr. 13 – Martin Mikyska realizace dlouhých vokálů

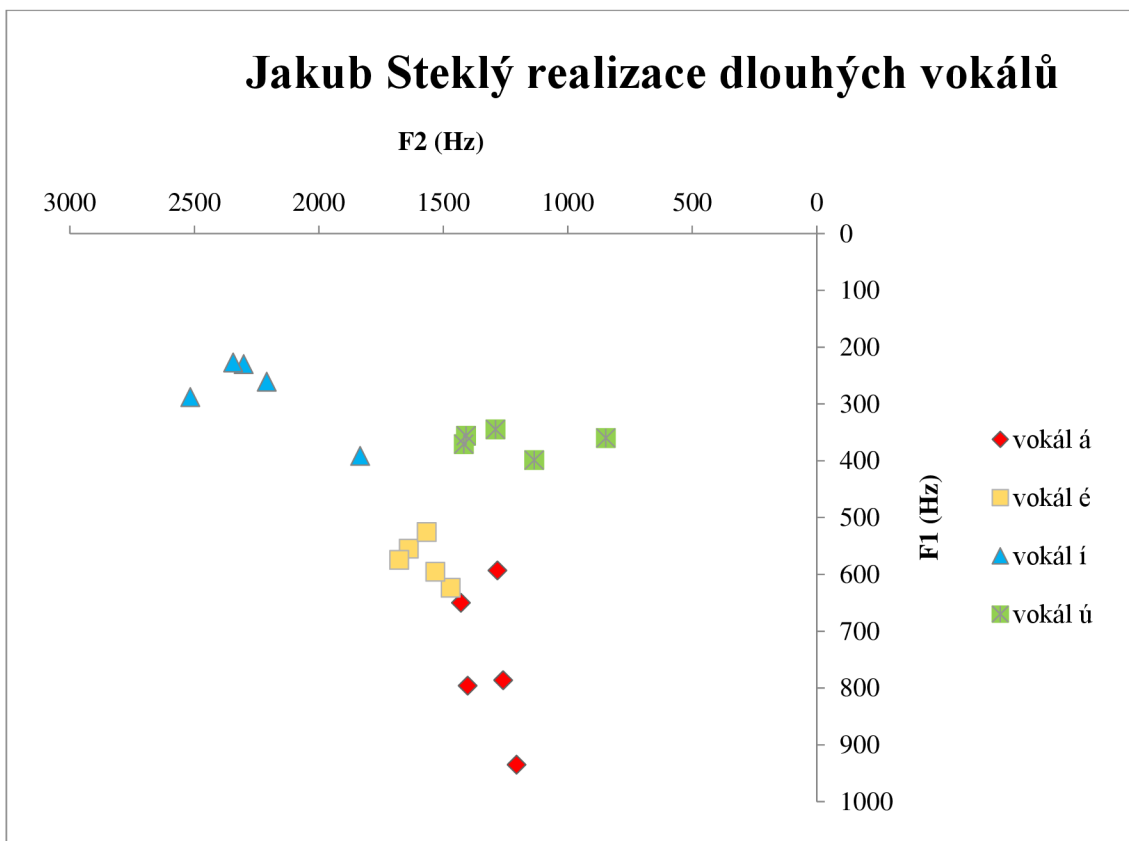
U **Jakuba Steklého** jsem zjistila, že má zavřenější vokály nízké a středové. Toto zjištění nekoresponduje s místem pobytu tohoto youtubera, který pochází z Pardubic a dle současných zdrojů zde stále žije, tudíž předpokládám, že jde o osobní návyk. Při komparaci polovina vzorků vokálu [á] nepřesáhla u F1 hodnotu 700 Hz, podobné výsledky se objevily u samohlásky [e], kde u čtyř zástupců bylo F1 nižší než 480 Hz a u šesti vokálů [o] nepřesáhlo F1 500 Hz. U samohlásek [u] a [o] lze vysledovat výslovnost posunutou blíže ke středu na ose F2, jelikož jsem pouze u jednoho vzorku [u] naměřila hodnotu F2 pod 1000 Hz, u vokálu [o] je to polovina vzorků, kde jsem naměřila F2 vyšší než 1200 Hz. Výslovnost [i] je pro změnu posunuta ke středu, pouze u tří vzorků jsem naměřila hodnoty F2 nad 2000 Hz. Celkově lze v grafu (Obrázek 14) vidět, že i tento mluvčí má tendenci vokály centralizovat.

Dlouhé vokály jsou stabilnější, formanty vokálu [í], až na jeden vzorek, odpovídají zjištění ve studii Radka Skarnitzla (Skarnitzl, 2012, s. 147). Stejně jako u předchozích i u tohoto mluvčího dochází k největšímu posunu u samohlásky [ú], kdy je posouvána výslovnost více ke středu trojúhelníku (Obrázek 15).

Obr. 14 – Jakub Steklý realizace krátkých vokálů

Obr. 15 – Jakub Steklý realizace dlouhých vokálů

Z mé analýzy kvality vokálů vyplývá, že se u všech youtuberů projevila tendence centralizovat vokály. Mimo to výsledky potvrzují teze, že dochází k postupnému odlišení kvality dlouhých a krátkých vokálů, konkrétně u dvojice [i] – [i].

2.1.2. Kvantita vokálů

Vokalickou kvantitu jsem měřila v softwaru *Praat* a následně provedla komparaci dat s výsledky prezentovanými v článku *Referenční hodnoty vokalických formantů pro mladé dospělé mluvčí standardní češtiny* (Skarnitzl, 2012, str. 9) a v akademických pracích M. Kopečkové (Kopečková, 2020, s. 396) a K. Kalové (Kalová, 2019, s. 54). Všechny referenční hodnoty jsou zaznamenány v tabulce níže. Data jsou uvedena v milisekundách, aby jednotky odpovídaly naměřeným hodnotám u mnou zvolených mluvčích.

Tab. 6 – Referenční tabulka hodnot kvantity vokálů dle novějších studií

autor	vokál	i	í	e	é	a	á	o	ó	u	ú
	V:/V										
Skarnitzl – Volín (2012)		53,5	68,9	53,5	91,8	63,1	113,0	51,7	89,3	57,3	91,4
		1,29		1,72		1,79		1,73		1,60	
Kopečková (2020)		50,03	79,15	52,95	93,75	54,95	115,59	50,36	93,17	51,13	84,21
		1,58		1,77		2,1		1,85		1,65	
Kalová (2019)		51,38	78,54	57,3	92,87	57,52	120,32	53,69	104	58,02	87,89
		1,53		1,62		2,09		1,94		1,51	

U většiny youtuberů docházelo jak k dloužení vokálů, tak k jejich krácení. Jestli mluvčí vokál dluží, nebo krátí, jsem určovala podle toho, zda výsledek odpovídal referenčnímu rozhraní, vytvořenému pomocí kombinace výsledků studií v Tabulce 6, +- 2 ms, tj. [i] 48,03–55,5 ms atd. Pokud průměrná hodnota kvantity dané samohlásky byla vyšší či nižší než zvolené rozmezí, byla hláska již definovaná jako dloužená či krácená. Avšak vždy uvádím, zdali se jednalo o výraznější změnu kvantity, přičemž jako výraznější označuji rozdíl více než 10 ms u obou možných jevů, tedy dloužení i krácení.

Obzvláště výrazně vokály dlužil Pavel Mikeš, u kterého byl tento jev znatelný i percepčně. U dalších mluvčích už dloužení není percepčně tak výrazné, ale stále se v mnohých případech objevuje. Dloužení se především vyskytovalo u vokálů ve finální části slova, když mluvčí zaváhal, případně nevěděl, jak v promluvě pokračovat. Krácení hlásek, jež jsem zaznamenala rovněž u všech mluvčích, se objevuje především v případě

dlouhých vokálů. Kromě grafu zobrazujícího průměrné délky vokálů u každého mluvčího ještě připojuji tabulku se směrodatnou odchylkou uvedenou v milisekundách, jelikož jednotlivé extrémní případy mohly výrazně ovlivnit celkový průměr.

2.1.2.1. Vlastní analýza

Jak jsem zmínila výše, nejvýrazněji ze všech mluvčích dlužil vokály **Pavel Mikeš**. Dloužení probíhalo až na výjimku (konkrétně se jedná o vokál [á]) u všech samohlásek a to mnohdy i o více než dvojnásobek od referenčních hodnot. Dloužení v případě tohoto youtubera probíhalo téměř systematicky, u vokálu [í], jež youtuber dlužil zcela nejvýrazněji (pozn. u jednoho vzorku délka dosáhla až 361 ms), byl pouze jediný výsledek, který by odpovídal výsledkům výše zmíněných studií. U mluvčího se taky objevilo netradiční dloužení krátkých vokálů [u] a [o], kdy obě zadní samohlásky dosáhly vyšších čísel než dlouhé [ú].

I dle směrodatné odchylky lze určit, že hodnoty jednotlivých vzorků vokálů [í], [o] a [u] měly mezi sebou velké rozdíly. Mluvčí ve dvou případech dlužil i samohlásku [á], ale zároveň ve dvou případech i krátil, proto je průměr nižší oproti referenčním hodnotám.

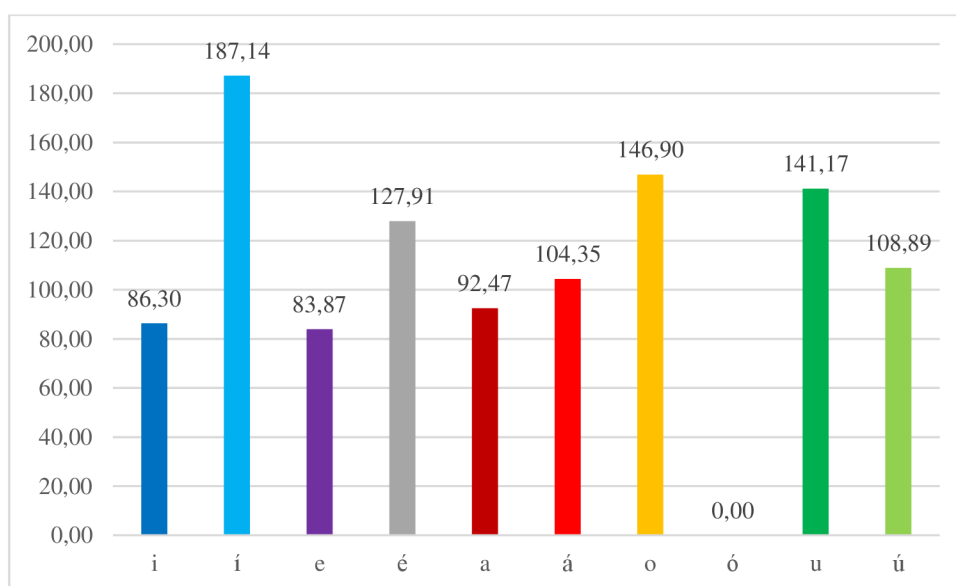
Příklady

[mňe u:š přiš + a: asi před dvjema mňesí:ci→ / a: já! + sem s tím nouťbukem / celou do:bu: opero:val→]

[ta+i tĕmto vihrocením vztahúm asi moc nepomá:há to→ / že slove:nsko zrovna: sxválilo: / návrh armádní dohodi: se spojeními stá:ti↓]

[ale hla:vňe: / bješte: / k tĕm / volbá:m→]

Obr. 16 – Délka vokálů uvedena v milisekundách u Pavla Mikeše

Tab. 7 – Pavel Mikeš: Směrodatná odchylka u kvantity vokálů

i	18,61	í	100,64
e	16,87	é	23,51
a	19,79	á	27,20
o	117,15	ó	x
u	88,15	ú	49,71

U **Janka Rubeše** docházelo k dloužení vokálů pouze mírně, odchylka od referenčních hodnot nikdy nepřesáhla více než 10 milisekund. Dloužení konkrétně proběhlo u samohlásek [i], [e], [é], [a], [á], [o] a [u], přičemž se vždy jednalo o jeden, případně dva vzorky vokálu, které byly výrazněji dlouženy, např. jeden ze vzorků [u] dosáhl 94 ms. Více se jich vyskytovalo pouze u vokálu [a], to se také liší od referenčních hodnot nejvíce. Velká směrodatná odchylka u [é] je dána tím, že jsou v záznamu pouze tři vzorky a tak výsledek není zprůměrován z dostatečného počtu dat.

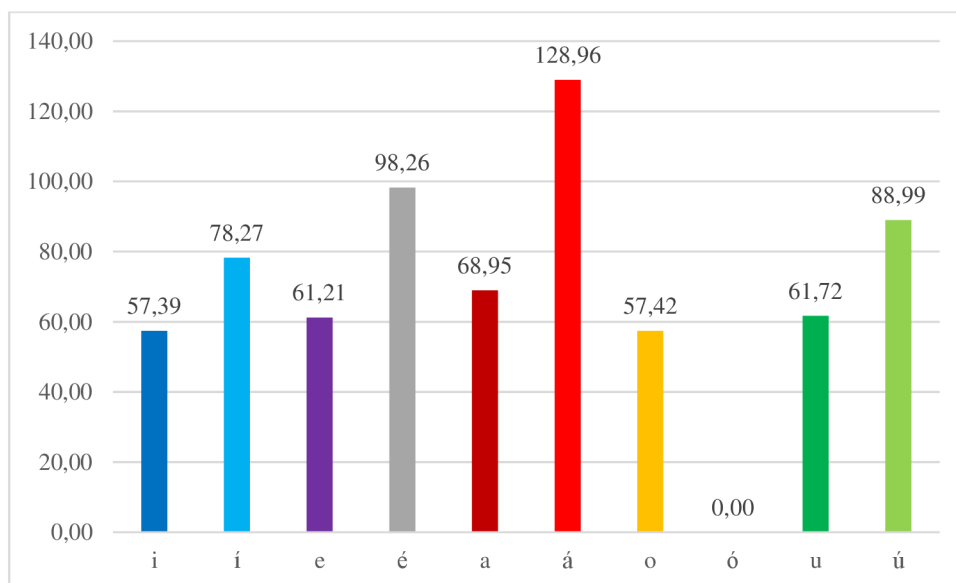
Příklady

[mám ji na dva! dni→ / na dva dni pro jednot+ifce stojí tři sta pade↑ / pro ce+ou rodinu / tisícofku↑]

[neho tri!k ve smňenárňe fuŋguje pomňerňe je+ noduše:→ / smňenárna dává: turistům strašně málo peňez za +ejix eura↓]

[tentokrát+ z mího pokojíčku:↓ / přístě zase na ulicích prahi↓]

Obr. 17 – Délka vokálů uvedena v milisekundách u Janka Rubeše

Tab. 8 – Janek Rubeš: Směrodatná odchylka u kvantitý vokálů

i	11,26	í	15,55
e	14,69	é	27,80
a	15,06	á	16,97
o	9,65	ó	x
u	14,81	ú	15,65

Karel Kovář dloužil vokály [u], [o], [a], [i] a [í]. U prvních třech zmíněných byl rozdíl při srovnání pouze několik milisekund a percepčně nebyl patrný, ovšem u předního vysokého vokálu [i] a [í] se pokaždé vyskytnul jeden případ výrazného prodloužení, jež šlo zaznamenat i sluchem. Právě u těchto dvou samohlásek se vyskytuje i vyšší směrodatná odchylka.

Vyšší směrodatnou odchylku má také vokál [á], ten byl totiž třikrát výrazně prodloužen a ve zbylých dvou vzorcích i výrazně krácen, výsledek tedy korespondoval s hodnotami naměřenými v rámci výše uvedených studií, ale skutečná kvantita jednotlivých vzorků referenčním hodnotám neodpovídala. Oba případy jsou uvedeny v příkladech níže.

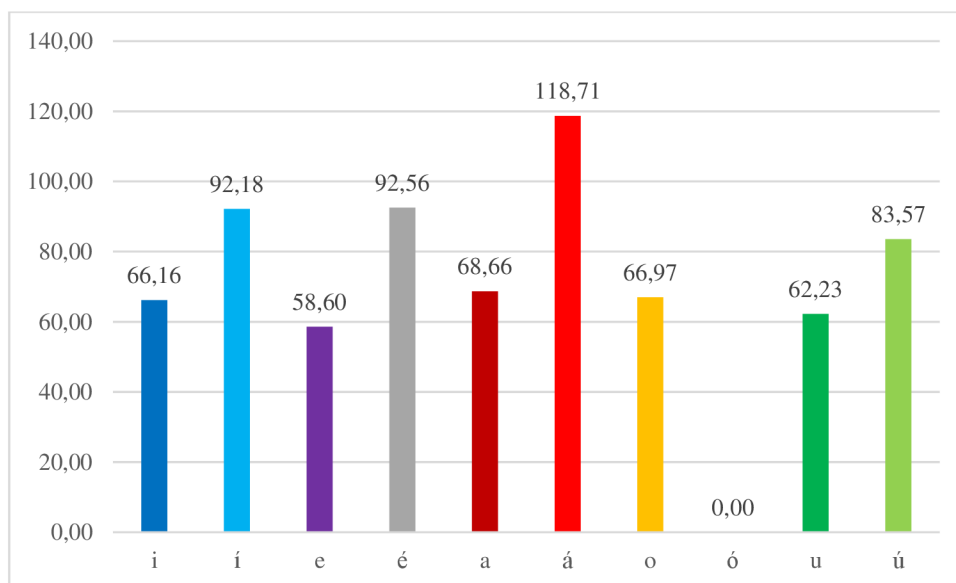
Příklady

[protože přišli texnici / domo:ntovat akustické! paneli[↓] / × # kvúli dvjema: / lanjám[↓]]

[Voren Bafet vjeří indeksú!m natolik→ / že v roce dva tisícé o:sum / uza:vřel sázku o milion dolarú s jedním hečfandem[↓]]

[ze serijálú si pak tetka míxá!m takovej kokte:j!↓ / gdi vždicki koukáme na korunu→]

Obr. 18 – Délka vokálů uvedena v milisekundách u Karla Kováře

Tab. 9 – Karel Kovář: Směrodatná odchylka u kvantity vokálů

i	37,69	í	35,89
e	13,35	é	10,55
a	26,24	á	48,21
o	10,76	ó	x
u	10,61	ú	6,15

Jan Macák je druhý mluvčí, jehož výsledky se nejvíce odlišovaly od těch referenčních. Na základě komparace vychází, že mluvčí nedloužil pouze vokály [á], [u] a [ú], u všech ostatních k dloužení docházelo, například u vokálu [i] se objevily i případy ve finálních pozicích delší než 130 ms. Vokál [é] je klasifikován pouze na základě jednoho vzorku, proto výsledek není zcela objektivní.

Nejvyšší směrodatná odchylka o hodnotě 33 ms se vyskytla u vokálu [a]. Tento výsledek odpovídá tomu, že spíše než k stabilní vyslovované délce této samohlásky docházelo k jednotlivým nevyrovnaným kvantitám, které se zprůměrovaly na správnou hodnotu. Obdobnou situaci můžeme sledovat i u vokálů [á] a [i], jež mají rovněž vysokou směrodatnou odchylku. Nejstabilnější samohláskou dle směrodatné odchylky bylo [í], zde mluvčí dloužil především v případech, kdy se samohláska vyskytovala ve finální pozici slova.

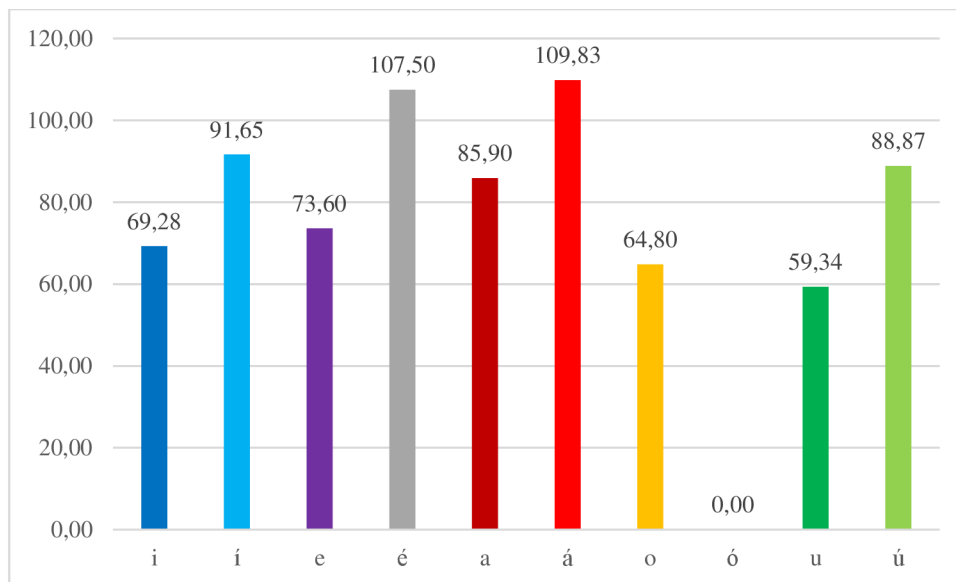
Příklady

[že ona se ještě tak jako / natoči!la lehce→ / že ten fotá!k neří ú!plně vepředu↓ / tak f každí částí toho malí:ho zřca:dla^l / je jinej obličej↓]

[hodno:řím je jako skvjelí druh u:zeňi:ni↓]

[další / tří: / kusi / budou něco! / úplně / jiního↓]

Obr. 19 – Délka vokálů uvedena v milisekundách u Jana Macáka

Tab. 10 – Jan Macák: Směrodatná odchylka u kvantity vokálů

i	33,46	í	8,85
e	28,70	é	x
a	45,53	á	32,47
o	22,06	ó	x
u	11,37	ú	23,12

U **Martina Mikysky** je výslovnost vokálů různorodá. Samohlásky [i], [a], [á] a [u] jsou vyslovovány v souladu s referenčními hodnotami s rozdílem jen několika milisekund. Vokály středové, tedy [e], [é] a [o] jsou dle průměru dloužené, ovšem považuji za důležité připomenout, že vokál [é] měl zastoupení pouze ve třech vzorcích, z toho dva se nacházely ve finální pozici stejného lemmatu. U zbývajících dlouhých vysokých vokálů [í] a [ú] komparace odpovídá spíše krácení.

S přihlédnutím k směrodatným odchylkám jsou nejméně stabilní samohlásky [i] a [e]. Vokál [i] byl několikrát krácen, ale opět průměrnou hodnotu „vyrovnaly“ případy, kde docházelo k dloužení až dvojnásobnému. U vokálu [e] jsem naměřila hodnoty odpovídající těm referenčním, ale ve třech případech došlo ke dloužení, z toho u dvou vzorků se jednalo o výsledky až dvojnásobně delší (115 a 114 ms) než bývají tradičně uváděny.

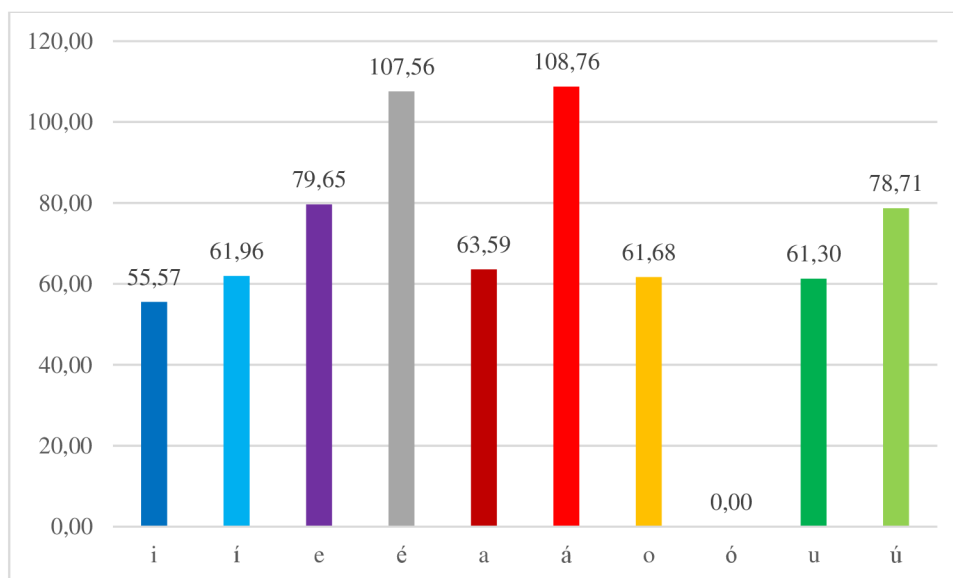
Příklady

[v rámci propagací dostávají visokí částki! peňes anebo tokenú:→]

[f kostarice s peňes investorú postavil dva eko hoteli↓ / coš samo: vo sobje neńí ňejag ví! + mečnej projekt↓]

[na slovensku napřříklad d'elajú koláže komentá:řú popíračú! pa!ndemije a fotek z nemocnic↓]

Obr. 20 – Délka vokálů uvedena v milisekundách u Martina Mikysky

Tab. 11 – Martin Mikyska: Směrodatná odchylka u kvantity vokálů

i	55,57	í	8,71
e	35,75	é	9,46
a	16,52	á	17,65
o	6,56	ó	x
u	11,90	ú	18,42

Jakub Steklý je dalším mluvčím, který dluží všechny měřené vokály, ovšem jejich průměrné hodnoty se tolik neodchylují od těch referenčních jako například u Pavla Mikeše. Průměr kvantity ovlivňovaly především protahované samohlásky vyskytující se na konci slov, tato tendence se u tohoto mluvčího objevuje téměř systematicky, zatímco dlužení v jiných částech slov je spíše ojedinělé.

Velmi vysokou směrodatnou odchylku nacházím u vokálu [ú], to je dáno jedním vzorkem, u kterého byla naměřena délka přes 220 ms, délky u ostatních vzorků odpovídají spíše krácení. Dále se vyšší směrodatná odchylka okolo 30 ms objevila u vokálů [e] a [á].

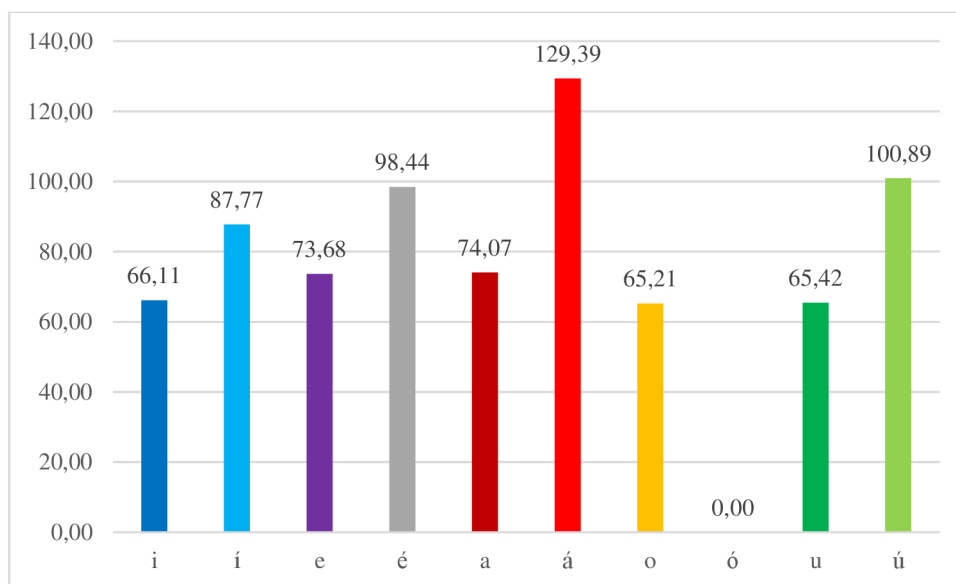
Příklady

[což je skoro púl miliardí koru:n jenom za to↑ / že si před dvaceti leti zahrál f ú!spješní!m serijálu↓]

[tag zhruba: f nějakejx šest večer + sme přijeli domů:→ / ta + že už máme konečně nakoupíno:→]

[například i korijolizova síla:→ / × ale pokud něgdo: tvrdí→ Ø že je země placatá↓ / tak to stejně nebude poslouchat→]

Obr. 21 – Délka vokálů uvedena v milisekundách u Jakuba Steklého

Tab. 12 – Jakub Steklý: Směrodatná odchylka u kvantity vokálů

i	11,13	í	28,94
e	32,05	é	16,18
a	19,79	á	31,19
o	7,62	ó	x
u	15,46	ú	61,10

Souhrnně lze říct, že dloužení se u youtuberů vyskytovalo s určitou pravidelností. Průměrný výsledek ovlivňovaly především vysoké hodnoty vokálů ve finálních pozicích slov, jež dosahovaly u některých mluvčích až dvojnásobku při komparaci s referenčním rozhraním (Pavel Mikeš, Jan Macák, Martin Mikyska a Jakub Steklý). Krácení se v této analýze dá považovat za jev spíše marginální, dle průměrů krátili pouze Pavel Mikeš a Martin Mikyska a vždy se jednalo pouze o krácení dlouhých vokálů. U Karla Kováře a Janka Rubeše se jednalo pouze o výjimečné případy dloužení, které sice ovlivnily průměr, ale málokdy byly slyšitelné.

U všech mluvčích jsem vypočítala i poměr dlouhých a krátkých vokálů, příkládám tabulku (Tabulka 13) pro větší přehlednost. Starší teorie uvádějí, že by poměr měl odpovídat 2 : 1, tj. dlouhý vokál by měl být dvakrát delší než krátký. Tohoto výsledku dosáhl pouze Pavel Mikeš v případě vysokých předních vokálů. V případě ostatních samohláskových dvojic je poměr nižší. Rovněž se u Pavla Mikeše objevil poměr menší

než 1, kdy vlivem dloužení byl vyslovovaný krátký vokál delší než dlouhý. I u Martina Mikysky se v případě vysokých předních samohlásek objevil poměr, který poukazuje na fakt, že tyto dvojice se od sebe kvantitativně příliš neliší.

Většina mluvčích, s výjimkou Pavla Mikeše a Jana Macáka, měla nejvýraznější poměr mezi nízkými středními vokály, tento poměr byl vždy vyšší než 1,7. Výsledek odpovídá současným předpokladům uváděných v dílčích studiích – R. Skarnitzl a J. Volín (Skarnitzl, 2012, str. 9), M. Kopečková (Kopečková, 2020, s. 396) a K. Kalová (Kalová, 2019, s. 54), že nízké vokály mezi sebou mají největší kvantitativní rozdíl.

Z vypočítaných poměrů jsem vytvořila průměry. Na základě výsledků mohu konstatovat, že poměr dlouhých a krátkých samohlásek neodpovídá poměru 2 : 1, ale spíše se obecně pohybuje okolo 1,5 : 1.

Tab. 13 – Poměr dlouhých a krátkých vokálů všech mluvčích

Mluvčí	Pavel Mikeš	Janek Rubeš	Karel Kovář	Jan Macák	Martin Mikyska	Jakub Steklý	Průměr	Směr. od. celku
V:/V								
í:i	2,17	1,36	1,39	1,32	1,12	1,33	1,45	0,33
é:e	1,53	1,61	1,58	1,46	1,35	1,34	1,48	0,10
á:a	1,13	1,87	1,73	1,28	1,71	1,75	1,58	0,27
x	/	/	/	/	/	/	/	/
ú:u	0,77	1,44	1,34	1,50	1,28	1,54	1,31	0,26

2.1.3. Znělostní asimilace před jedinečnými hláskami

Ke znělostní asimilaci před jedinečnými hláskami a hláskou [v] docházelo zřídka, přesto se však vyskytla u všech mluvčích alespoň v jednom případě. Nejvíce se asimilace znělosti projevovala u Pavla Mikeše, Jakuba Steklého a Janka Rubeše. U všech mluvčích se jedná o změnu znělosti hlásek na hranici dvou slov, např. [x] → [h], [c] → [ʒ] či [š] → [ž].

Ve většině případů však mluvčí realizují korektně neznělý konsonant a u žádného z nich se neprojevuje tendence asimilovat systematicky před jedinečnými hláskami, tudíž u tohoto jevu mohu konstatovat, že nebyl problémový. V souvislosti s tímto jevem se dá také uvažovat o regionálním vlivu, všichni mluvčí (až na P. Mikeše) jsou z různých oblastí Čech, takže mé výsledky odpovídají předpokladu, že mluvčí původem z Čech neasimilují před jedinečnými hláskami. Pokud by se tak dělo, můžeme to považovat za regionální příznak moravský, ovšem u jediného jihomoravského youtubera se tento příznak neprojevoval výrazněji než u ostatních youtuberů. Níže

uvádím od každého mluvčího jeden případ a ostatní výskyty jsou dostupné v příloze (Příloha 2–7).

Příklady

[tagže vůbe³ netuší!m] (Pavel Mikeš)

[tak tohle bil příbje^h→ Ø jak] (Janek Rubeš)

[než ^ňegdo vůbec přemejšlel→] (Karel Kovář)

[má^ž ve:lkí párek] (Jan Macák)

[pšíš^ťe až n^rarazíte na naprosto šokující! správu↓] (Martin Mikyska)

[a k + ú!li tomu bi nám uňik] ná^ž vzdux] (Jakub Steklý)

2.1.4. Artikulační asimilace

U artikulační asimilace jsem se zaměřila především na skupiny hlásek [ts], [tš], [ds], [dš]. Tyto skupiny, pokud se v projevech objevily, z pravidla podléhaly artikulační asimilaci. Jedinou výjimkou je Pavel Mikeš, u něhož se vyskytlo dvakrát slovo *baltské*, poprvé jej vyslovil jako [balcké], podruhé již jako [baltské], ovšem [t] bylo realizováno oslabeně. Správně realizovaný je druhý případ dle elektronické verze *Akademického slovníku současné češtiny* (Akademický slovník současné češtiny, 2017–2022). Skupiny těchto souhlásek se objevovaly nejčastěji u číslovek končících na [t] a následovaných tvary slova *sto*, např. *pět set* → [pjecet].

Při analýze jsem reflektovala nejen pozice po prefixu a na předělu slov, ale také na hranici tvarotvorného kmene a sufixu. Zde není artikulační asimilace dle pravidel ortoepie přímo nesprávná, ale naznačuje uvolněnější výslovnost, např. *většinou* → [vječinou], viz Příklady níže.

Dále mimo výše zmíněné hláskové skupiny také docházelo k disimilaci u tří mluvčích ve spojení [čt]. U Karla Kováře došlo ke změně slova *čtyřech* → [štiřex], u Jana Macáka se jednalo o slovo *čtyři* → [štiri] a u Jakuba Steklého se objevil podobný případ u slova *čtvrtek* → [štvřtek]. Kromě tohoto Jakub Steklý rovněž artikulačně asimiloval ve slově *jaksi*, jehož výslovnost proměnil na [ja + ši].

Kromě výše uvedených odchylek docházelo i k úplné záměně konsonantů. Nejčastěji se tak dělo u ukazovacích zájmen obsahující hlásku [h], ta byla například u Janka Rubeše systematicky nahrazována konsonantem [d], tj. *tohle* → [todle]. Kromě

těchto příkladů se tento jev vyskytnul i u dalších náhodných slov, např. níže zmíněný příklad *příští* → [pžíšťí]. Zde předpokládám, že záměna proběhla spíše vlivem nedbalé artikulace, než že by se jednalo o systematickou realizaci.

Nedá se jednoznačně určit, zda má vliv na artikulační asimilaci mluvní tempo či připravenost videí, jelikož polovina příkladů níže uvedených je z připravených videí (Pavel Mikeš, Karel Kovář, Martin Mikyska) a druhá polovina z nepřipravených (Janek Rubeš, Jan Macák, Jakub Steklý). To stejné lze říct i o mluvním tempu, protože většina příkladů je ze záznamů, ve kterých nebylo naměřeno výrazně rychlejší tempo řeči daného mluvčího. Pravděpodobně se tak jedná o nedbalou artikulaci a výslovnostní styl mluvčího.

Příklady

[že zaznamenali zvýšenou aktivitu: / rusú: / v balckém moři] (Pavel Mikeš)

[coš v tídle smňenárňe dávali] (Janek Rubeš)

[koušíček každí s tĕx pjecetí značek] (Karel Kovář)

[tagže tam nebude štiři sta! dvacet[→] iksel] (Jan Macák)

[nahlášení dezinformačňích článků vječinoú vede k jejix smazáňí] (Martin Mikyska)

[protože × ja + ši nám pžíšťí tیدن začíná] (Jakub Steklý)

2.1.5. Vypouštění hlásek

U vypouštění hlásek jsem se zaměřila především na absenci hlásky [j] ve tvarech slovesa *být*. Nejčastější podoba tohoto pomocného slovesa v projevech byla *jsem* a *jsme* a u žádného z mluvčích nebyla realizována s hláskou [j]. V takových případech je zánik hlásky [j] ortoepickou normou připouštěn, viz Kapitola 2.4.2. v teoretické části.

K zániku hlásek docházelo i v dalších případech. U většiny mluvčích, s výjimkou Karla Kováře, u něhož se toto slovo nevyskytlo, zanikala hláska [j] ve tvarech slovesa *jít*, např. [pu+dem]. Stejná hláska zanikala u Janka Rubeše, Jana Macáka a Jakuba Steklého i u slov *ještě* a *jestli*. V případě těchto slov v některých případech zanikaly dokonce i hlásky [tʰ], [t] či [l]. K zániku explozivy [t], případně [d], docházelo i na konci slov, například *fakt*, *tentokrát*, či *šestnáct* a také v několika případech zanikla ve slově *který*. Problémovou hláskou pro mnohé mluvčí byla hláska [l]. Tento konsonant nezánikal tak často, ale byl velmi slabě artikulován či jinak chybně realizován (více v Kapitole 2.1.6)

V mluvních projevech se redukcí konsonantů objevilo mnoho, docházelo i k zánikům celých slabik v rámci slov a vzájemnému překryvu hlásek přes hranici slov, pokud se jednalo o hlásky stejné, případně o znělou a neznělou dvojici. Tyto jevy naznačují uvolněný projev, ovlivňovalo je mj. mluvní tempo a nepřipravenost projevu, jelikož společně s rychlejším mluvním tempem a nepřipraveností videa u většiny mluvčích stoupal i počet redukcí hlásek. Všechny nerealizované konsonanty jsou zaznamenané v transkribovaných textech, jež jsou dostupné v přílohách (Příloha 2–7).

Příklady

[ta + i tohle vi:deo se vám poxlubí:m] (Pavel Mikeš)

[a us + iší vo tom tvú!j ka:marát] (Pavel Mikeš)

[pu + dem do podzemí!] (Janek Rubeš)

[+es + i se můžu vrátit do toho bláznivího četu] (Janek Rubeš)

[tak + sem mu pr^rozr^radil svoje tajemství] (Karel Kovář)

[+neska + sem + stával f šes + třicet] (Karel Kovář)

[a: mis + ím si→ / že to je pořát naprosto skv + elí] (Jan Macák)

[na k + eroᵛ se + neska podíváme] (Jan Macák)

[dúvjerihodnoz + zdroje a aᵛtora:] (Martin Mikyska)

[ví + mečná je ale vínostnost projektu] (Martin Mikyska)

[já + sem právě tetka ve studiju] (Jakub Steklý)

[a k + ú!li tomu bi nám uňik! náž vzdux] (Jakub Steklý)

2.1.6. Řečové vady

U žádného mluvčího jsem nezaznamenala řečovou vadu, jež by se pravidelně objevovala ve všech projevech. Přesto se u některých mluvčích objevuje oslabená výslovnost mnoha hlásek, nejčastěji se jedná o konsonanty [j], [l], [t], [d].

U Pavla Mikeše, Janka Rubeše a Jana Macáka se objevilo vícero případů chybné realizace hlásek [t] a [d], jednalo se o nahrazování jinou hláskou či posunutou dentální výslovnost. V souvislosti s tímto jevem bych zvažila, zda se nemůže proměňovat výslovnost [t] a [d] vlivem anglického jazyka. U P. Mikeše a J. Rubeše se tato tendence nabízí, jelikož často angličtinu využívají či využívali (pozn. Janek Rubeš v angličtině natáčí průvodce pro zahraniční turisty, Pavel Mikeš byl profesionálním hráčem na

mezinárodní úrovni, kde angličtinu musel aktivně využívat), u J. Macáka tento vliv není tak zřejmý, ale v rozhovoru pro Novinky.cz³¹ uvedl, že častokrát také komunikoval při hraní s lidmi z jiných zemí a hlavním dorozumívacím jazykem byl jazyk anglický.

Jan Macák měl kromě [t] a [d] také problém s konsonantem [l], oslabená výslovnost se vyskytovala velmi často a v tomto případě jsem zvažovala, zda se skutečně nejedná o řečovou vadu, ovšem objevily se i správné realizace, tudíž jsem usoudila, že se jedná o špatný návyk. Konsonant [l] je obecně považován za problematický a potíže s ním mají i profesionálové (Kopečková, 2020, s. 118).

Karel Kovář ve svých projevech velmi zvýrazňuje vibranty [r] a [ř], kdy to při pozornějším poslechu může působit až rušivě. Jinak se u mluvčího žádné další odchylky v realizaci hlásek nevyskytovaly.

U Martina Mikysky se žádný výraznější problém s výslovností nevyskytnul, pouze ojediněle měl mluvčí problém s hláskou [l].

Jakub Steklý pak v některých případech nesprávně realizoval sykavky, kdy namísto ostrých vyslovil tupé, spíše než o řečovou vadu se ale nejspíš jednalo o nedokonalou artikulaci, jelikož se nejednalo o systematický jev.

Mohu usoudit, že žádný z mluvčích řečovou vadou netrpí, ovšem nesystematické, chybné realizace hlásek, které mohou být pro posluchače rušivé a příznakové, se u mnou zkoumaných youtuberů objevují u všech v různé míře. Nejvýrazněji se chybná výslovnost konsonant projevovala u Jana Macáka nehledě na připravenost záznamu i mluvní tempo, tedy se dá předpokládat, že se jedná o osobní návyk.

Příklady

[normál^hne mi přišla ta^di tahle krabice] (Pavel Mikeš)

[a zvolíš ^jkako při^dat moderátora] (Janek Rubeš)

[tak + sem mu ^pr^oz^radil svoje tajemství] (Karel Kovář)

[ale jedⁿu s ^tě^dle dvou v + ecí] (Jan Macák)

[na slovensku například ^de^lají koláže komentářů popíračů! paⁿdemije a fotek z nemocnic] (Martin Mikyska)

[protože × ja + ^ši nám ^příš^tí teden začíná] (Jakub Steklý)

³¹ <https://www.novinky.cz/zena/styl/clanek/youtuber-ment-vsechno-co-potrebuji-znat-jsem-se-naucil-na-internetu-40325621>

2.2. Suprasegmentální rovina

V této části mě při zkoumání projevů zajímaly, jak jsem již uvedla v metodologii výzkumu, tyto jevy: intonace, frázování a mluvní tempo. Analýza probíhala především percepčně a k vyhodnocení jsem využila tzv. poměr chybovosti, tj. procentuální výpočet procent správného či špatného užití daného jevu. Vše doplňuji tabulkami pro větší přehlednost a příklady z každého videa. U příkladů je vždy nesprávný jev odlišen oranžovou barvou, zatímco správný je zvýrazněn tmavě modrou.

2.2.1. Intonace

U žádného z mluvčích se neobjevil projev, kde by intonace byla vždy správně realizována. Nejčastěji se objevovaly případy klesavé kadence v nekoncevém úseku, druhým nejčastějším jevem pak byla polokadence v koncevém úseku, tyto tendence ve svých pracích zaznamenaly i M. Kopečková (2020), J. Veroňková (2004). U každého z mluvčích provádím i krátké srovnání připravených a nepřipravených záznamů.

Pavel Mikeš správně užíval kadenci v 67,11 %, nejčastěji chyboval v nekoncevých úsecích, kde hlasem pravidelně klesal a v jednom případě stoupal. Výsledky v záznamech 2 a 3 jsou poměrně vyrovnané, značně lépe si mluvčí vedl v záznamu 1. Z toho můžeme vyvodit, že intonace se zlepšuje společně s tím, jak je mluvčí připraven. Zároveň je třeba poznamenat, že v záznamu číslo 1 se vyskytovaly kratší a méně rozvedené výpovědi, jež mohly pomoci dobrému výsledku. Na nekorektní intonaci také mohlo mít vliv frázování, které je u tohoto mluvčího velmi specifické (viz kapitola 2. 2. 2.).

Příklady

[normálně mi přišla tadi tahle krabice→ / vú:bez nevím↓ / co f tom je→ / × +deme se na to podíva + → //]

[a dokonce spojené státi / říkají↓ / že mají informaci:→ /]

[ale gdiš ti pú! +deš↑ / a us +iší vo tom tvú!j ka:marát→ / tak ne možná ta +i tihle volbi→ / ale třeba ti přísti→ //]

Tab. 14 – Pavel Mikeš: Výsledky intonace

	Celkem	Správně	Špatně
Video 1	30	22	8
Video 2	19	12	7
Video 3	27	17	10
Dohromady:	76	51	25
Procenta:		67,11 %	32,89 %

Youtuber **Janek Rubeš** rovněž nejčastěji užíval klesavou kadenci v nekoncových úsecích. Celkově byla intonace správně realizována v 69,49 %, přičemž nejhoršího výsledku dosáhl v částečně připraveném videozáznamu, tedy v záznamu 1. Výsledek mohl být ovlivněn i tím, že se jedná o nahrávku, ve které měl J. Rubeš nejrychlejší mluvní tempo (kapitola 2. 2. 3.). Kromě klesavé kadence v nekoncových úsecích se u tohoto mluvčího vyskytovala polokadence v koncových úsecích a stoupavá kadence v nekoncových úsecích.

Příklady

[nižmé!ně brzo se vrátí spátki dovňitř↓ / ale mi nepu + deme dovňi:tř→ /]

[pokud vi +ste: / ti / videa:↓ / nevideli↑ / můžete si je pustit→ / +sou na onezdgajdu↓ //]

[protože tēx podvodňíkú↓ / co se je snažej dostat→ / je čím dál víc→ /]

Tab. 15 – Janek Rubeš: Výsledky intonace

	Celkem	Správně	Špatně
Video 1	38	23	15
Video 2	39	29	10
Video 3	41	30	11
Dohromady:	118	82	36
Procenta:		69,49 %	30,51 %

U **Karla Kováře** se také objevuje především klesavá kadence v místech, kde by byla vhodnější polokadence. Korektní intonaci realizoval v 73,79 % sledovaných případů a nejlepšího výsledku dosáhl ve videu 1, kde se vyskytoval pouze částečně připravený projev. U tohoto záznamu se navíc téměř polovina odchylek vyskytuje v prvních větách, kde je projev improvizovaný. Horší výsledek připraveného záznamu 2 lze odůvodnit vyšší frekvencí složitějších souvětí.

Příklady

[dneska je: / osmího prosince↓ / a já mám pocit→ / že máme takovího přetčasní!ho ježíška↓ / kterej nám do našeho studia přinesl / konečně akustický paneli↓ //]

[vi jako investor svjeříte víru ve mně↑ / a nemusíte vjenovat stofki hod'in svího času→]

[a to je si fšude zapnouť lehčí optížnost↓ / abi vám to šlo→ # // ×]

Tab. 16 – Karel Kovář: Výsledky intonace

	Celkem	Správně	Špatně
Video 1	32	25	7
Video 2	36	26	10
Video 3	35	25	10
Dohromady:	103	76	27
Procenta:		73,79 %	26,21 %

Jan Macák užíval celkově správnou kadenci v 66,99 % případů. Tento mluvčí nejčastěji neklesal hlasem na konci výpovědi. Toto může vést ke zmatení posluchače, kdy je vlastně ukončena předkládaná informace. Nejlepších výsledků dosáhl youtuber v připraveném záznamu 2. Záznam 1 a 3, tedy záznam částečně připravený a nepřipravený, vykazují podobný výsledek. Analýza naznačuje, že J. Macák realizuje správnou kadenci výrazně lépe, má-li projev připravený.

Příklady

[a + e tadi ten pán nevipadá↓ / že to jako uđelal sxválňe→ //]

[ale zároveň můžete be!jt rádi→ / že prostě do tí dobi nemůžu skončit z jutubem→ # // ×]

[můžete napsat cokoliv do komentářů:↑ / a dvacatího osmího sedmí:† / se + vidíme↓ //]

Tab. 17 – Jan Macák: Výsledky intonace

	Celkem	Správně	Špatně
Video 1	36	22	14
Video 2	36	28	8
Video 3	31	19	12
Dohromady:	103	69	34
Procenta:		66,99 %	33,01 %

U **Martina Miky** se nejčastěji objevovala klesavá kadence v nekoncových úsecích. Vlivem složitých, komplexních souvětí a rychlého mluvního tempa správně realizoval intonaci v 64 % sledovaných případů. Nejlepšího výsledku dosáhl v záznamu 1, tedy nepřipraveném projevu. Právě tento projev obsahoval kratší věty a mluvčí měl nejpomalejší mluvní tempo. Výsledky dalších dvou záznamů jsou poměrně vyrovnané, co se týče poměru správné a nevhodné intonace.

Příklady

[prostě se zbavujou úplně všeho → / co dostali ↑ / × čímš f potstaťe efektivně vokradou lidi → /]

[jeden investiční token stál tři a půl tisíce amerických dolarů ↓ / a je vipsaní na hodnotu patnáct kaŕi ↓ //]

[kterou je potře + a zdílet všem / vašim / přátelům ↓ / tak si nejdřív ověřte následující ↓ / ×]

Tab. 18 – Martin Mikyska: Výsledky intonace

	Celkem	Správně	Špatně
Video 1	35	23	12
Video 2	24	16	8
Video 3	30	18	12
Dohromady:	89	57	32
Procenta:		64,00 %	36,00 %

Mluvčí **Jakub Steklý** realizoval kadenci správně jen v 54 %. Tento výsledek je ovlivněn zejména projevem v záznamu 1, kde se objevuje více odchylek v intonaci. V tomto záznamu se vyskytuje dlouhý výčet informací, které jsou prezentovány prostřednictvím několika úseků. Mezi nimi se objevují střihy, proto ve výsledném spojení všech pasáží je kadence nevhodně realizovaná. Zároveň se u tohoto mluvčího objevila poměrně příznaková melodie hlasu. Na počátku výpovědi hlasem výrazněji stoupne a v polovině výpovědi hlasem klesne, na konci výpovědi se pak většinou objevuje polokadence. Nelze určit, zda se jedná o určitý zlozvyk, snahu udržet pozornost či špatnou práci s dechem.

Příklady

[dokládá: to například i číslo: ↓ / kolik si stále hlavní protagonisté s tohodlectoho seriálu vidělávaj peňes → / ×]

[natočil + sem tadi dvje videjka: → //]

[protože tadi máme poslední fa:kt ↓ / a to[↑] je / †magnetické pole země → // ×]

Tab. 19 – Jakub Steklý: Výsledky intonace

	Celkem	Správně	Špatně
Video 1	35	15	20
Video 2	37	21	16
Video 3	28	18	10
Dohromady:	100	54	46
Procenta:		54,00 %	46,00 %

Komplexně se vyskytuje častěji klesavá kadence v nekoncovém úseku, přičemž u určitých mluvčích se poměrně často objevuje i polokadence v koncových úsecích (Jakub Steklý, Jan Macák). U Jakuba Steklého kupříkladu intonaci i výrazně ovlivnily stříhy videa. U tohoto jevu nelze jednoznačně určit, jestli na něj má vliv připravenost záznamu, jelikož někteří dosahovali nejlepšího výsledku v nepřipravených záznamech (Martin Mikyska, Jakub Steklý), někteří v připraveném (Jan Macák, Pavel Mikeš), další v částečně připravených (Karel Kovář) a objevily se i výsledky vyrovnané (Janek Rubeš), viz Příloha 11. Tyto výsledky mohla také ovlivnit komplikovanost a náročnost jednotlivých souvětí.

2.2.2. Frázování

U tohoto jevu rovněž všichni mluvčí v žádném záznamu nefrázovali zcela správně. Často se objevovalo, že youtubeři dělali pauzy okolo slov, jimž přisoudili důraz, velkou roli sehrála i práce s dechem, náročnost souvětí a u některých i připravenost záznamu. To vše bylo sledováno a popsáno společně s dodržováním logických úseků, které však nedělaly výraznější potíže.

Pavel Mikeš úspěšně frázoval v 67,89 %. U tohoto mluvčího se objevilo specifické členění výpovědí, které by se dalo označit jako „trhané“. Mikeš velmi často výpověď segmentuje po jednotlivých slovech, vyskytuje se u něj nadměrné množství pauz a významnou roli hraje i jeho časté dloužení vokálů. To mnohdy působí jako rušivý efekt naznačující nejistotu v projevu. Nejlepší výsledek lze pozorovat u videa 1, kde frázoval z většiny případů dobře. U druhého připraveného videa došlo k horšímu frázování než u videa nepřipraveného, můžu tedy usoudit, že v případě P. Mikeše nemá připravenost na frázování vliv.

Příklady

[d'ívejte:→ Ø jak je / 'malɪŋkatej↓ //]

[že slove:nsko zrovna: sxválilo: / návrh armádní dohodi: se spojeními stá:ti↓ //]

[uš tím / to bu+e mít pozitivní dopat→ / že tvoje okolí: / to bude brád více re:levantní:→ /]

Tab. 20 – Pavel Mikeš: Výsledky frázování

	Celkem	Správně	Špatně
Video 1	35	28	7
Video 2	31	19	12
Video 3	43	27	16
Dohromady:	109	74	35
Procenta:		67,89 %	32,11 %

U **Janka Rubeše** se objevily ve všech videích vyrovnané výsledky, přičemž celkově správně frázoval v 68,97 %. Nejčastěji se nelogické frázování výpovědi objevovalo při důrazu, a zároveň se objevilo několik případů, kdy byla pauza posunuta až za spojku, místo aby byla realizována před ní. Příčinou těchto odchylek může být mj. rychlé mluvní tempo, které mohlo způsobit nesprávné rozložení dechu.

Příklady

[karlovi vari↓ / to + sou samo + ře + mňe hlavňe # / prameni↓ //]

[a / začínali + sme tím Ø že:↓ / + sme ukazovali podvodi / ze / smňenáren↓ //]

[modrou fajfku→ Ø potvrzení vašeho instagramovího: účtu→ Ø ale / opčas i napíšou správu→ /]

Tab. 21 – Janek Rubeš: Výsledky frázování

	Celkem	Správně	Špatně
Video 1	49	34	15
Video 2	48	32	16
Video 3	48	34	14
Dohromady:	145	100	45
Procenta:		68,97 %	31,03 %

Karel Kovář správně frázoval v 76,74 %. Mluvčí často přidával pauzy před, nebo za slovo, kterému dodal na důrazu. Také často nerealizoval pauzy mezi jednotlivými výpověďmi v souvětí, to se projevilo především ve finální části celého výpovědního celku, kde mluvčímu často docházel dech. Nejlepšího výsledku dosáhl u připraveného videa 2 a to se značným rozdílem oproti částečně připravenému i nepřipravenému záznamu, kde byl výsledek téměř stejný. Příprava videa má na frázování u tohoto mluvčího evidentně pozitivní vliv.

Příklady

[kterej nám do našeho studia přinesl / konečně akustický paneli↓ //]

[protože nemusej mít žádního manažera:→ / který bi r:čňe / vibíral / akcije↓ //]

[že on + dicki → Ø gdiž hraje → Ø tak se u to:ho hrozňe našťve↓ /]

Tab. 22 – Karel Kovář: Výsledky frázování

	Celkem	Správně	Špatně
Video 1	45	33	12
Video 2	41	34	7
Video 3	43	32	11
Dohromady:	129	99	30
Procenta:		76,74 %	23,26 %

U **Jana Macáka** jsem zaznamenala zvyk, kdy zdůrazní sérii slov za sebou. To způsobuje nelogické pauzy mezi jednotlivými slovy a tedy komplikovanější členění výpovědi. Přesto celkově frázoval z 69,44 % správně, a stejně jako předchozí mluvčí si výrazně lépe vedl v připraveném projevu ve videu 2. Větší množství odchylek v členění výpovědi jsem postřehla ve videu 3, kde se jednalo o improvizovaný popis připravované kolekce. Tato improvizace vedla k výčtu náhodných poznatků v rámci daného tématu, hezitacním zvukům, pauzám, nejistému pokračování, které plynulý projev značně komplikovaly.

Příklady

[a mis + í!m si → / že to je automaticki: / rovnou / vítěs↓ //]

[ale fakt / mám / rát / takový to baleňí tēx mini párečkú: z lidlu↓ //]

[tohle je semp! → / # tagže / # tagže tam nebude štiři sta! dvacet → iksel↑ //]

Tab. 23 – Jan Macák: Výsledky frázování

	Celkem	Správně	Špatně
Video 1	49	33	16
Video 2	44	36	8
Video 3	51	31	20
Dohromady:	144	100	44
Procenta:		69,44 %	30,56 %

Martin Mikyska frázoval z 85,29 % správně. U všech záznamů jsou výsledky velmi vyrovnané s jen drobnými odchylkami. Nelogická pauza se v případě tohoto youtubera objevovala v situaci, kdy mu tzv. docházel dech, nerealizoval pauzu mezi jednotlivými výpověďmi nebo chtěl zdůraznit nějakou informaci ve výpovědi.

Příklady

[stíhnu! udělat vosum reklam na: / # na kriptokojni a tokeni → //]

[svojí odbornost se snaží přetstírat / členství!m / f ňekolika spo:lcíx a institutex↓ /]

[jes + li tiktok je místo→ Ø gde děti mají pré: bez dohledu rodičů→ /]

Tab. 24 – Martin Mikyska: Výsledky frázování

	Celkem	Správně	Špatně
Video 1	42	34	8
Video 2	27	24	3
Video 3	33	29	4
Dohromady:	102	87	15
Procenta:		85,29 %	14,71 %

Také v případě **Jakuba Steklého** se objevil zvyk zdůrazňovat sérii důležitých slov za sebou, což, rovněž jako u Jana Macáka, způsobilo, že se objevovala řada pauz. Projev poté působí méně plynule, až „sekaně“. V jiných sledovaných úsecích mluvčí vytvářel pauzy po dloužení vokálů, tento jev mohl v projevu naznačovat nejistotu ohledně pokračování výpovědi. Přesto správně frázoval v 73,28 %.

Příklady

[a zajeli + sme si spolu: na: / společně:j / ob + e:d do jední meksickí restaurace→ /]

[která se vitváří díki: našemu / točícímu se[↑] / kulatému / zemskému jádru[↑] //]

[že každěj z hlavníx herců / ročně vidělá dvacet milionu dolarů[↑] /]

Tab. 25 – Jakub Steklý: Výsledky frázování

	Celkem	Správně	Špatně
Video 1	40	34	6
Video 2	48	35	13
Video 3	43	27	16
Dohromady:	131	96	35
Procenta:		73,28 %	26,72 %

Frázování youtuberům nezpůsobilo v žádném případě, že by samotná výpověď nebyla srozumitelná či byla význačná, jednalo se ve většině případu spíše o nevhodné použití důrazu či pauzy těsně před koncem výpovědi, případně o potřebu zvýraznit slovo ve výpovědi. Stojí za zvážení, jestli je to v případě těchto mluvčích zcela negativní, jelikož tímto náhlým důrazem mohou udržovat divákovu pozornost a celý svůj projev „oživit“ a udělat atraktivní. Tento jev mj. ovlivnila nesprávná práce s dechem (např. Martin Mikyska, Karel Kovář, Janek Rubeš), která mohla být ovlivněna mluvním tempem. U některých youtuberů velkou roli hrála i připravenost či nepřipravenost záznamů (Karel Kovář, Jan Macák), viz Příloha 12.

2.2.3. Mluvní tempo

Jak bylo řečeno v metodologii (Kapitola 1.1.4), mluvní tempo jsem měřila v jednotce počet slabik za sekundu (sl/s). Vlastní výsledné hodnoty jsem následně porovnávala se údaji prezentovanými v publikaci Zdeny Palkové (Palková, 1994), podle níž průměrné tempo dosahuje 4,89 sl/s a maximální 6,67 sl/s.

Pod referenční hodnotu průměrného mluvního tempa se dostal pouze Pavel Mikeš, jehož průměrné mluvní tempo bylo 4,46 sl/s. U tohoto mluvčího může mít na pomalejší tempo mj. vliv časté dloužení vokálů, realizace hezitačních zvuků a pauz.

Mírně nad referenční hodnotu dosáhl Jan Macák, který hovořil rychlostí 5,17 sl/s. Výrazně rychleji mluvil v připraveném záznamu oproti nepřipravenému a částečně připravenému, rozdíl činil 0,5 sl/s. Tuto nesrovnalost přisuzuji tomu, že v nepřipraveném a částečně připraveném záznamu youtuber v určitých pasažích improvizoval, a to mělo za následek častější tvoření pauz a hezitačních zvuků. Do budoucna bych tedy zvažila i změření artikulačního tempa, kde nebudou pauzy zohledněny a výsledek by byl o trochu přesnější.

U ostatních mluvčích již bylo detekováno rychlejší mluvní tempo, z toho nejvyšší hodnoty (téměř 6 sl/s) jsem naměřila u Martina Mikysky a Jakuba Steklého. Jejich mluvní projev by se nedal percepčně označit jako zcela nesrozumitelný, ale právě vyšší rychlost tempa mohla vést k častějším špatně realizovaným konsonantům, splývání slov apod.

Celkově by se dalo mluvní tempo všech mluvčích (až na výjimku Pavla Mikeše) označit za rychlejší. Avšak při zohlednění výsledků novějších studií, které se mluvním tempem zabývají, např. M. Kopečková (2020) či J. Veroňková (2012), nelze říct, že by se mluvčí vymykali průměru. Rychlost jejich promluvy odpovídá dobovému standardu.

Nelze jednoznačně určit, zda mluvčí mluvili rychleji v nepřipravených či připravených videích. Rychlost mluvního tempa byla velmi individuální. Například u Martina Mikysky můžeme vidět, že se nejpomalejší tempo vyskytovalo právě u nepřipraveného videozáznamu, zatímco u Karla Kováře dosahuje mluvní tempo stejných hodnot v nepřipraveném i připraveném videu a u Jakuba Steklého je improvizovaný projev rychlejší o 0,5 sl/s oproti nachystaným projevům. Výsledky tedy naznačují, že připravenost či nepřipravenost projevu pravděpodobně nemá vliv na rychlost mluvního tempa.

Tab. 26 – Hodnoty mluvního tempa všech mluvčích v sl/s

Pavel Mikeš		Janek Rubeš		Karel Kovář	
Video 1	4,13	Video 1	6,10	Video 1	5,20
Video 2	4,93	Video 2	5,73	Video 2	5,87
Video 3	4,30	Video 3	5,70	Video 3	5,87
Průměr:	4,46	Průměr:	5,84	Průměr:	5,64
Jan Macák		Martin Mikyska		Jakub Steklý	
Video 1	5,47	Video 1	5,60	Video 1	5,87
Video 2	5,07	Video 2	6,47	Video 2	6,37
Video 3	4,97	Video 3	5,90	Video 3	5,67
Průměr:	5,17	Průměr:	5,99	Průměr:	5,97

2.3. Shrnutí výsledků popisné analýzy

Přestože mým cílem je především popis projevu této specifické skupiny mluvčích, pro lepší interpretaci výsledku provedu porovnání výsledků analýzy s ohledem na jednotlivé mluvčí. Analýza mj. potvrdila, že žádný z mluvčích se spíše neprojevuje v souladu s ortoepickou normou češtiny.

Nejhorších výsledků dosahoval Pavel Mikeš, odchylky se vyskytovaly v segmentální i suprasegmentální rovině, jednalo se především o dlužení vokálů, velmi specifickou nestandardní intonaci a nevhodné frázování výpovědních celků. Tyto prvky nejvíce narušovaly celkovou plynulost projevu.

Za nejlepšího mluvčího bych označila Karla Kováře, v jehož projevu se neobjevily žádné výraznější odchylky od normy či tradičního popisu a ve všech výsledcích se pohyboval v lepších hodnotách. Obzvláště dobře si vedl v realizaci konsonantů, kde jsem zaznamenala nejméně problematických prvků.

U všech mluvčích se projevila tendence centralizovat vokály a výsledky měření kvality vokálů potvrdily teze, že dochází k odlišení kvality dlouhých a krátkých vokálů, konkrétně u dvojice [i] – [í]. Dalším jevem, který se v souvislosti s vokály u všech mluvčích pravidelně vyskytoval, bylo dlužení vokálů, kde průměrný výsledek ovlivňovaly především vysoké hodnoty vokálů ve finálních pozicích slov.

V suprasegmentální rovině docházelo u všech mluvčích k nestandardní realizaci polokadence v koncovém úseku výpovědi, stejně tak se u všech objevovala klesavá kadence v nekoncové výpovědní části. Dle mého názoru může být důvodem snaha udržet divákovu pozornost, ovšem v důsledku snahy dosáhnout nekončícího monologu mluvčí špatně pracují s dechem a klesají hlasem v místech, kde to není úplně vhodné, což se následně projevilo mj. v souvislosti s nesprávným frázováním.

Velmi často se u všech mluvčích vyskytl důraz na slova, případně na celou sérii slov, a způsobil tak nelogické frázování výpovědi. Cílem těchto mluvčích je ke svým videím nalákat diváka v poměrně velké konkurenci, je tedy otázkou, zda odchylky v plynulosti nejsou záměrem a snahou udržet projev atraktivní.

Nezanedbatelný vliv na kvalitu celkového projevu měla připravenost tématu a scénáře, připravené záznamy byli u některých mluvčích významně lepší, než záznamy nepřipravené. Nejvýrazněji se tento aspekt projevoval u Karla Kováře, Martina Mikysky a Jana Macáka, u ostatních rozdílů už nebyly tak výrazné.

2.4. Vlastní názor

V této kapitole se budu věnovat svému názoru na projevy sledovaných mluvčích. Tento názor je ryze subjektivní a nijak neovlivňuje výsledky analýzy. Okomentuji, jak celkově projev youtuberů působí, jestli se potvrdily předpoklady, které jsem zaznamenala už při poslechu, a jestli mohou být jevy, které neodpovídaly normě, pro posluchače rušivé či nikoliv.

Projev **Pavla Mikeše** není úplně ideální. Je hodně trhaný, příliš frázovaný a spíše neplynulý. Nejvýraznější u tohoto mluvčího je dloužení vokálů, které také plynulost projevu narušuje. Výslovnost je uvolněná, posluchač se občas musí soustředit, co P. Mikeš říká a kam myšlenkově směřuje. Hodně také záleží na tom, jak blízko se nachází mikrofon, jelikož mluvčí je v některých videích velmi pohyblivý (brán v potaz i nezkoumaný materiál). To vše se střídá s pasážemi, jež jsou téměř ukázkové. U tohoto mluvčího by byla vhodná větší příprava u témat, u kterých je to možné, jelikož by se tímto vyřešily chvíle nejistoty, ty jsou dle mého hlavním původem chyb.

U **Janka Rubeše** jsem zpočátku neměla pocit, že by měl jeho projev dosahovat horších výsledků v porovnání s ostatními mluvčími. Už při prvním poslechu jsem registrovala u tohoto mluvčího rychlé mluvní tempo, jež dle mého názoru stojí za spoustou chyb, které tento youtuber dělá. Také šlo zaslechnout, jak mluvčímu mnohdy ke konci vět dochází dech, případně dělá nelogickou pauzu kvůli nadechnutí. Jinak je jeho projev plynulý, souvislý a příjemně poslouchatelný. Vhodné by bylo v případě J. Rubeše zpomalit a trénovat dýchání, jelikož je obojí pro správnost projevu důležité.

Karel Kovář je velmi zdatný mluvčí, umí zaujmout, tudíž posluchač často menší nedostatky v projevu nepostřehne. U tohoto, i všech ostatních mluvčích, se vyskytlo nelogické zdůrazňování slov, ovšem tento prvek působí účelově. Projev je jinak plynulý, souvislý, logicky návazný, především pokud je připravený a pojednává

o náročnějším tématu. Projev nepřípravený obsahuje více chyb, především se vyskytuje větší členitost výpovědí, než by byla nutná. Z mého pohledu by bylo dobré na tomto jevu více pracovat, aby se v projevech příliš nevyskytoval.

U **Jana Macáka** velmi záleží na tématu. Jeho záměr je především pobavení diváka, a tak jeho projev není nutně úplně plynulý a souvislý. Tematicky je to účelové, ovšem tento jev se objevuje u většiny výpovědí, a to může být značně rušivé. Dalším rušivým prvkem u tohoto mluvčího je výslovnost určitých hlásek (viz kapitola 2.1.6.), která odvádí pozornost, proto by byla vhodná i konzultace s logopedem či jiným odborníkem, jenž by mohl mluvčímu pomoci se zlepšením.

Martin Mikyska se také projevil jako schopný mluvčí. Jeho projev je souvislý, plynulý, to je dáno především připraveností, jediné, na co bych upozornila, je rychlost mluvního tempa. Může zapříčinit chyby právě v intonaci, kde se M. Mikyskovi příliš nedařilo. Při samotném poslechu běžný posluchač tyto nesprávné jevy plně asi vnímat nebude, ale může nastat pocit, že se na něj „valí“ příliš velké množství informací bez přestávky. Ostatně absence přestávek se občas projevuje i na mluvicím samotném a jeho práci s dechem. Kromě mluvního tempa by bylo u tohoto mluvčího dobré se zaměřit právě na práci s dechem.

Projev **Jakuba Steklého** je také velmi závislý na určitém tématu. Podobně jako Jan Macák se snaží především pobavit posluchače a tomu je projev uzpůsoben třeba důrazem na slova uprostřed výpovědí, což však vytváří nelogické pauzy. Také jsem u tohoto mluvčího zaznamenala poměrně časté dloužení finálních vokálů. Oba tyto jevy nejsou posluchačsky „sympatické“, ale jinak je projev dynamický, u připraveného projevu příjemně strukturovaný, poměrně plynulý. Mluvčímu bych doporučila se zaměřit na rychlost projevu a právě na dloužení vokálů v případě nejistoty v pokračování.

ZÁVĚR

Cílem této práce bylo vytvořit popis mluveného projevu specifické neprofesionální skupiny mluvčích (youtuberů) mj. s ohledem na ortoepickou normu češtiny, avšak tyto výsledky by také mohly pomoci k popisu současného stavu mluvené češtiny. Dílčím cílem bylo zjistit, jestli vybrané segmentální a suprasegmentální jevy zvukové roviny češtiny odpovídají tradičním popisům či se shodují s nejnovějšími poznatky v této oblasti zkoumání.

V teoretické části jsem vysvětlila základní pojmy a poznatky týkající se mluveného projevu na veřejnosti, ortoepie a fonetických či fonologických jevů ze segmentální i suprasegmentální roviny, jež byly v rámci mé analýzy zkoumány.

K analýze jsem přistupovala s určitými předpoklady. Očekávala jsem, že mluvčí nebudou dodržovat normu a budou se od ní odklánět. Svůj projev pravděpodobně budou podřizovat snaze o atraktivnost a zábavu, aby si získali diváka, proto jejich projev bude podstatně uvolněný. Tato uvolněnost se projeví v obou rovinách, např. větší redukcí konsonantů, rychlým mluvním tempem, dialektickou příznakovostí. Také jsem předpokládala značný rozdíl mezi připraveným a nepřipraveným záznamem.

Na základě analýzy mohu obecně konstatovat, že ani jeden z vybraných subjektů nehovoří přesně dle normy, přičemž taková úroveň ani nebyla očekávaná.

Zkoumání realizace vokálů naznačilo tendenci k odchýlkám u hodnot F1 a F2 od standardních formantových pásem. Projevila se především tzv. centralizace vokálů, a to u všech mluvčích poměrně výrazně. Výjimkou byl v tomto ohledu pouze Pavel Mikeš, u něhož se objevila pro změnu systematická chyba ve výslovnosti zadních vysokých vokálů. Centralizace vokálů ukazuje na uvolněnou realizaci samohlásek a v některých případech mohla vyvolat v posluchači, že projev působí jako nedbalý.

Z hlediska kvantity vokálů se u všech mluvčích objevila tendence dlužit vokály, minimálně jednu ze samohlásek dlužili, tento jev neprobíhal systematicky, jednalo se spíše o jednorázové případy, které ovlivnily průměrné hodnoty. Průměrný výsledek ovlivňovaly především vysoké hodnoty vokálů ve finálních pozicích slov, jež dosahovaly u některých mluvčích až dvojnásobku při komparaci s referenčním rozhraním. O dvojnásobek dlužil Pavel Mikeš, Jan Macák, Martin Mikyska a Jakub Steklý a důvodem mnohokrát byla nejistota ohledně pokračování výpovědi. Krácení se objevovalo pouze marginálně, vyskytlo se pouze u dvou mluvčích – Pavla Mikeše a Martina Mikysky a u obou se jednalo o krácení dlouhých vokálů.

U konsonantů byla sledována asimilace znělostní a artikulační, jejich částečná či úplná redukce a také případný výskyt řečových vad. Youtuberům asimilace nečinily výraznější problémy, jen ojediněle se objevovaly případy nesprávných asimilací.

Avšak u redukcí se rovněž potvrdilo nedodržování normy, přičemž mluvčí se mezi sebou již lišili více, než tomu bylo například u artikulace vokálů. Nejlépe konsonanty realizoval Karel Kovář, u kterého jsem nezjistila výraznější pochybení, podobně mohu hovořit o Martinu Mikyskovi, u ostatních mluvčích už se vyskytovala větší míra redukcí či oslabených realizací. Sledovány byly i řečové vady, ty se z mého pohledu u žádného z youtuberů nevyskytují, jelikož žádná hláska nebyla systematicky vyslovována špatně, proto usuzuji, že se jedná o výsledek výslovnostního návyku či nedbalé artikulace. Konsonanty, které youtuberům činily problémy, jsou především *l*, *t*, *d* a *j*. Redukce a oslabené realizace nebyly tak časté a nebyly natolik zásadní, že by způsobily absolutní nepochopení výpovědi. V některých případech nesprávná realizace konsonantů zněla rušivě a ovlivnila projev tak, že se zdál jako nedbalý.

K odchylkám nedocházelo pouze v segmentální rovině, ale také v rovině suprasegmentální. S ohledem na rovinu suprasegmentální jsem se zaměřila především na intonaci, frázování a mluvní tempo. Průměrně youtubeři realizovali správnou intonaci okolo 60–70 %, nejčastěji měli mluvčí problém s kadencí v nekoncových úsecích, kde hlasem klesali, a v koncových úsecích výpovědi, kde nevytvořili výraznější pokles hlasu, tudíž nebylo zcela zřetelné, že výpověď ukončují. To v ojedinělých případech mohlo způsobit zmatení posluchače. U nevytvoření klesající kadence v koncových úsecích může youtuber vzbudit dojem, že projev nikdy neskončí, a posluchač tak může ztratit pozornost. Nesprávná intonace také mohla mít vliv na nevhodné frázování.

Se správným porozuměním předkládané informace souvisí i frázování, tedy členění na logické úseky. S tímto suprasegmentálním jevem měli youtubeři menší potíže než s intonací, jelikož všichni se přiblížili k 70 % správného frázování. Problémy často měli mluvčí kvůli tendenci zdůraznit náhodná slova zesílením a výškou hlasu i pauzou. Na základě analýzy lze předpokládat, že se v případě youtuberů jedná o nevědomý, ale naopak i vědomý záměr, jak udržet divákovu pozornost.

Celkový projev pravděpodobně ovlivňuje poslední sledovaná řečová složka – mluvní tempo, jelikož mluvčí při větší rychlosti projevu, myšleno nad 5,5 sl/s, vykazovali vyšší míru odchylek. Potvrdila se souvislost rychlejšího tempa a redukce konsonantů, u určitých mluvčích i v dalších jevech, například u Janka Rubeše měl tento jev

významný vliv na intonaci a frázování. Ovšem v některých případech se projevila i opačná tendence, kdy mluvčí spíše nedodržel normu, ačkoliv hovořil pomalejším mluvním tempem. Stalo se tak např. u intonace Martina Mikysky, kde docházelo k odchýlkám i vlivem složitých a komplexních souvětí. Celkově jsem tempo řeči naměřila v hodnotách nad 5,6 sl/s u všech mluvčích. Výjimkou byl Jan Macák a Pavel Mikeš, u něhož bylo vlivem jiných jevů, např. časté dlužení vokálů, realizace hezitačních zvuků a pauz, zjištěno mluvní tempo pomalejší, přesněji 4,46 sl/s. J. Macák mluvil průměrnou rychlostí 5,17 sl/s, přičemž rozdíl mezi připraveným a nepřipraveným videem je až 0,5 sl/s, důvodem tohoto rozdílu jsou stejně jako u předchozího youtubera časté hezitační zvuky a pauzy u nepřipravených záznamů.

V případě těchto mluvčích není žádné časové omezení výstupu (jako je tomu např. u moderátorů zpravodajství), na rychlost mluvního tempa tedy pravděpodobně nemají vliv žádné vnější okolnosti a je spíše výsledkem individuálního mluvního stylu. Nabízí se i otázka, zda nejde o ne/záměrnou svižnost celého projevu za účelem získání si diváka. Těmto okolnostem už jsem se ve své práci nevěnovala.

Obecně mohu říct, že se zábavním typem videí souvisí větší uvolněnost celého projevu, a to se projevilo napříč všemi jevy, které jsem zkoumala, jelikož projevy se od spisovného kultivovaného projevu dle ortoepické normy odchyľují. Tato uvolněnost se objevuje i v jiných jazykových rovinách, během výzkumu jsem narazila např. na vliv obecné češtiny (což bylo mj. příčinou nedostatečného zastoupení dlouhého vokálu *é*), výskyt nespisovných slov, jež bychom mohli přiřadit do slangu, vulgarismů či expresivních slov.

V této práci jsem zkoumala pouze malý vzorek z celkového počtu tvůrců na platformě YouTube. Mimo tuto platformu navíc nabývají na popularitě i sociální sítě a streaming, kde rovněž vystupují neprofesionálové. V mé analýze nebyly zastoupeny ženy, proto jsem nemohla provést srovnání s ohledem na pohlaví mluvčích. Dále nebylo možné komparovat youtubery na základě místa pobytu (Čechy, Morava a Slezsko), jelikož do výběru se dostal pouze jediný zástupce žijící a pocházející z Moravy, ostatní youtubeři jsou původem z Čech a všichni zde stále dle dostupných zdrojů žijí.

Tito neprofesionální mluvčí představují zajímavou skupinu rodilých mluvčích, kteří nejsou „svázáni“ normou, přesto si své projevy připravují, upravují, zároveň získávají i příležitosti, kde figurují v rolích, ve kterých už by za profesionály mohli být považováni. Je tak zřejmé, že nabízí ještě mnoho možností k dalšímu zkoumání.

ANOTACE

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra Bohemistiky

Jméno: Bujoková Kateřina

Název práce: Analýza mluvního projevu tvůrců na platformě YouTube

Vedoucí práce: Mgr. Michaela Kopečková, Ph.D.

Anotace: Bakalářská práce se zabývá fonetickou analýzou vybraných mluvčích působících na platformě Youtube, též známí pod pojmem youtubeři. Budou vysvětleny základní pojmy z fonetiky a ortoepie a stručně shrnutí veřejného mluveného projevu této skupiny mluvčích. V analytické části budou zkoumány segmentální i suprasegmentální jevy zvukové roviny u zvolených subjektů a na základě výzkumu popsán stav mluvního projevu youtuberů s ohledem na ortoepickou normu češtiny.

Klíčová slova: ortoepie, výslovnost, analýza, mluva, youtube, neprofesionálové

Počet znaků: 140 801

Počet použitých zdrojů: 25 odborných zdrojů, 23 internetových zdrojů, 18 videí

Počet příloh: 1 tabulka konsonantů, 6 fonetických transkripcí, 2 tabulky průměrných hodnot, 3 tabulky s výsledky

Resumé

The bachelor thesis is focused on the analysis of speech of non-professional speakers, so called youtubers. The aim of this work was to describe the speech in general; the sub-objective was finding out whether certain segmental and prosodic features on the level of sounds in the Czech language adhere to traditional descriptions or the latest findings.

The work such as this one was not yet conducted on the Czech academic ground; similar analyses were focused predominantly on professional speakers. My paper partly took inspiration from these works, consequently they are mentioned. Among these are for example M. Kopečková (2020), and J. Janoušková and J. Veronková (2008).

The work consists of a theoretical part and a practical part. In the theoretical one, there is a description of basic knowledge and terminology concerned with public speech, media, pronunciation, and phonetic and phonological phenomena. In the practical part, I described the material I worked with and the approach I used during the analysis in which I focused on the chosen segmental and prosodic features. The results are interpreted verbally and using graphs and tables. At the end, the results were used to produce a general description of speech of these non-professionals.

The conclusion was that youtubers rather do not follow the Czech standards of pronunciation. There was at least one phenomenon that was problematic for each of the speakers. Their speech is considerably loose which may be strongly affected by the environment they work in. The speech was also affected by the current trends in the Czech language.

Bibliografie

Odborné zdroje

- BALKÓ, Ilona. K výzkumu tempa řeči a tempa artikulace v různých řečových úlohách. In: „*Bohemistika*“. č. 3, 2005. s. 185–196. ISSN 1641-9893.
- HŮRKOVÁ, Jiřina. *Česká výslovnostní norma*. Praha: Scientia, 1995. ISBN 80-85827-93-X.
- CHLOUPEK, Jan. *Aspekty dialektu*. Brno: Universita J. E. Purkyně, 1971.
- CHÝLOVÁ, Helena. Dynamika jazyka současných vlogerů a youtuberů. In: BLÁHA, Ondřej. *Spisovná čeština a jazyková kultura 2018*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2018, s. 60–70. Sborníky. ISBN 978-80-244-5465-8. ISSN 9788024454658.
- JANÍKOVÁ, Jitka. Moderátoři televizního zpravodajství (ze série poslechových testů „Řečový vzor“). In: *Čeština doma a ve světě*. č. 3–4, 2001. s. 178–203. Sborníky. ISSN 1210-9339
- JANOUSHKOVÁ, Jitka a Jitka, VEROŇKOVÁ. Moderátoři večerního televizního zpravodajství 2003. In: *Čeština doma a ve světě*. č. 1–2, 2008. s. 53–80. Sborníky. ISSN 1210-9339
- KALOVÁ, Kateřina. *Kvantita českých vokálních monoftongů a diftongů*. Olomouc, 2019. Nepublikovaná magisterská diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci.
- KOPEČKOVÁ, Michaela. *Analýza zvukové roviny mluvního projevu moderátorů hlavního TV zpravodajství*. Olomouc, 2020. Nepublikovaná disertační práce. Univerzita Palackého v Olomouci.
- KOPEČKOVÁ, Michaela. Kvalita a kvantita vokálů u moderátorů televizního zpravodajství ČT 1. In: *Bohemica Olomucensia*, roč. 8, č. 2, 2016, s. 80–97. Sborníky. ISSN 1803-876X
- KRČMOVÁ, Marie. *Stratifikace současné češtiny* (přijato do tisku v Polsku, Walbrzych)
- KRČMOVÁ, Marie. *Úvod do fonetiky a fonologie pro bohemisty*. Dotisk. Ostrava: Ostravská univerzita, 2016. ISBN 978-80-7368-636-9.
- LOTKO, Edvard. *Kapitoly ze současné rétoriky*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009. ISBN 978-80-244-2309-8.
- LOTKO, Edvard. *Slovník lingvistických termínů pro filology*. 3. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. ISBN 80-244-0720-5.
- MACHAČ, Pavel a Radek SKARNITZL. *Fonetická segmentace hlásek*. Praha: Epoque, 2009. ISBN 978-80-7425-031-6.
- PALKOVÁ, Zdena. *Fonetika a fonologie češtiny*. Praha: Karolinum, 1994. ISBN 80-7066-843-1.
- PALKOVÁ, Zdena; VEROŇKOVÁ, Jitka a Jitka JANÍKOVÁ. Influence of context to distinguish melodemes. In: Vích, R. (ed.): *Proceedings of the 13th Czech-German*

Workshop on Speech Processing. Praha: Ústav radiotechniky a elektroniky AV ČR, 2004. s. 53–58.

POŘÍZKA, Petr a Michaela KOPEČKOVÁ. Vokalické artikulace rozhlasových a televizních moderátorů. In: BLÁHA, Ondřej. *Spisovná čeština a jazyková kultura, 2018*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2018, s. 220–236. Sborníky. ISBN 978-80-244-5465-8. ISSN 9788024454658.

PRAVDOVÁ, Markéta. *Jak se mluví mezi živly*. Středisko společných činností AV ČR, Edice Věda kolem nás, Praha 2015. ISSN 2464-5245

SGALL, Petr a Jiří HRONEK. *Čeština bez příkras*. Praha: H&H, 1992. ISBN 80-85467-29-1.

SKARNITZL, Radek a Jan VOLÍN. Referenční hodnoty vokalických formantů pro mladé dospělé mluvčí standardní češtiny. *Akustické listy*. 2012, 18(1), s. 9.

SKARNITZL, Radek, Pavel ŠTURM a Jan VOLÍN. *Zvuková báze řečové komunikace: Fonetický a fonologický popis řeči*. Dotisk. Praha: Karolinum, 2019. ISBN 978-80-246-3272.8.

ŠTĚPÁNOVÁ, Veronika. *Vývoj kodifikace české výslovnosti*. Praha: Academia, 2019. ISBN 978-80-200-2900-3

VEROŇKOVÁ, Jitka. Tempo řeči z různých stran. In: Hajíčková, Z. & Vacula, R. (Eds.), *Sborník Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka (AUČČJ) 2012*, Praha: Filip Tomáš – Akropolis, 2012, s. 203–222. ISBN 978-80-7470-027-9

VOLÍN, Jan a Radek SKARNITZL. *Segmentální plán češtiny*. Dotisk. Praha: Karolinum, 2020. ISBN 978-80-7308-885-9.

ZEMAN, Jiří. *Základy české ortografie*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008. ISBN 978-80-7041-778-2

Internetové zdroje

Akademický slovník současné češtiny [online] (2017–2022). [cit. 2022-06-13]. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i. <<https://slovníkcestiny.cz>>

CIHELKOVÁ, Barbora. Youtuber MenT: Všechno, co potřebuji znát, jsem se naučil na internetu. *Novinky.cz* [online]. Praha: Borgis, 2003, 2. 6. 2020 [cit. 2022-06-13]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zena/styl/clanek/youtuber-ment-vsechno-co-potrebuji-znat-jsem-se-naucil-na-internetu-40325621>

Czech Social Awards 2022 zná své vítěze. *Czech Social Awards* [online]. Praha: Social 21, 2022 [cit. 2022-06-13]. Dostupné z: <https://www.socialawards.cz>

KLOFEROVÁ, Stanislava (2017): DIALEKT. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), *CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny*. URL: <https://www.czechency.org/slovník/DIALEKT> (poslední přístup: 13. 6. 2022)

KRČMOVÁ, Marie, 2005. Podíl fonické roviny textu na konstituování stylu dnešních řečnických projevů. *Linguistica ONLINE* [online]. (1), s. 1–5. [cit. 2022-06-13]. ISSN 1801-5336. Dostupné z: <https://www.phil.muni.cz/linguistica/art/krcmova/krc-004.pdf> (a)

- KRČMOVÁ, Marie, 2005. Výslovnost ve veřejném projevu. *Linguistica ONLINE* [online]. (1), s. 1–8. [cit. 2022-06-13]. ISSN 1801-5336. Dostupné z: <https://www.phil.muni.cz/linguistica/art/krcmova/krc-015.pdf> (b)
- KRČMOVÁ, Marie, 2005. Mluvenost a psanost jako slohotvorné činitele. *Linguistica ONLINE* [online]. (1), s. 1–4. [cit. 2022-06-13]. ISSN 1801-5336. Dostupné z: <https://www.phil.muni.cz/linguistica/art/krcmova/krc-003.pdf> (c)
- KRČMOVÁ, Marie (2017): DISIMILACE. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), *CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny*. URL: <https://www.czechency.org/slovník/DISIMILACE> (poslední přístup: 13. 6. 2022)
- KRČMOVÁ, Marie a Jan CHLOUPEK (2017): NÁRODNÍ JAZYK. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), *CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny*. URL: <https://www.czechency.org/slovník/NÁRODNÍ JAZYK> (poslední přístup: 13. 6. 2022)
- KRČMOVÁ, Marie (2017): ORTOEPIE. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), *CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny*. URL: <https://www.czechency.org/slovník/ORTOEPIE> (poslední přístup: 13. 6. 2022)
- KRČMOVÁ, Marie (2017): PORUCHY ŘEČI. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), *CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny*. URL: <https://www.czechency.org/slovník/PORUCHY ŘEČI> (poslední přístup: 13. 6. 2022)
- Křišťálová Lupa 2017: Projektem roku je Hlídač státu, osobností Janek Rubeš. *Lupa.cz* [online]. 1998, 30. 11. 2017 [cit. 2022-06-13]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/kristalova-lupa-2017-projektem-roku-je-hlidac-statu-osobnosti-janek-rubes/>
- Mediální slovník: Medium. *Mediaguru.cz* [online]. Praha: PHD, 2022. [cit. 2022-06-13]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/slovník-a-mediatypy/slovník/klicova-slova/medium/>
- MIKEŠ, Pavel. Herdyn? Draw my life. In: Youtube [online]. Zveřejněno 10. 1. 2015 [13. 6. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=gYID6vi8fgw>
- MIKYSKA, Eduard. Snowboardista Martin Mikyska: beseda na Tupolevce byla příjemná. *Letňanské listy* [online]. Praha: Městská část Praha 18, 21. 1. 2016 [cit. 2022-06-13]. Dostupné z: <https://www.letnanskelisty.cz/snowboardista-martin-mikyska-beseda-na-tupolevce-byla-prijemna/d-2823>
- Oblíbený YouTuber Stejk: YouTube mě živí už více než rok a neměnil bych (Rozhovor). *Refresher* [online]. REFRESHER.cz, 2011 [cit. 2022-06-13]. Dostupné z: <https://refresher.cz/34050-Oblibeny-YouTuber-Stejk-YouTube-me-zivi-uz-vice-nej-rok-a-nemenil-bych-Rozhovor>
- Odvážná práce při odhalování šmejdu. Janek Rubeš získal prestižní novinářskou cenu. *Seznam Zprávy* [online]. Seznam.cz, 1996, 23. 5. 2019 [cit. 2022-06-13]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/odvazna-prace-pri-odhalovani-smejdu-janek-rubes-ziskal-prestizni-novinarskou-cenu-72530>

- PALKOVÁ, Zdena (2017): FONOLOGIE. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny. URL: <https://www.czechency.org/slovník/FONOLOGIE> (poslední přístup: 13. 6. 2022)
- PRAVDOVÁ, Markéta. Infotainment, politainment, edutainment aneb K jazyku masových médií. *Naše řeč* [online]. 2003, 86(4), s. 206-217. [cit. 2022-06-13]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7741>
- SKARNITZL, Radek. Dvojí i v české výslovnosti. *Naše řeč* [online]. 2012, 95(3), 141–153. [cit. 2022-06-13]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=8247>
- TROJÁNKOVÁ BIRICZOVÁ, Hana. Outuber Kovy: Teenagery zajímají i vážná témata, jejich pozornost udržíte humorem. *Radio Wave* [online]. Praha: Český rozhlas, 1997, 6. září 2016 [cit. 2022-06-13]. Dostupné z: <https://wave.rozhlas.cz/youtuber-kovy-teenagery-zajimaji-i-vazna-temata-jejich-pozornost-udrzite-humorem-5195679>
- Vývoj médií od knihtisku po internet. *Mediagram* [online]. Brno: Amelisoft, 2022. [cit. 2022-06-13]. Dostupné z: <https://mediagram.cz/dejepis/vyvoj-medii-od-knihtisku-po-internet>
- Za deset let se stal YouTube druhou nejnavštěvovanější stránkou. *Česká televize* [online]. Praha: Česká televize, 1996, 10. 5. 2015. [cit. 2022-06-13]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/media/1527110-za-deset-let-se-stal-youtube-druhou-nejnavstevovanejsi-strankou>

YouTube materiál

- MIKEŠ, Pavel. Můj nový MSI notebook | 2070 RTX Super | 240 hz monitor | 2 kg. In: Youtube [online]. Zveřejněno 24. 7. 2020 [13. 6. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=9LFwfI7MfCI&t=92s>
- MIKEŠ, Pavel. Lékaři transplantovali muži srdce geneticky modifikovaného prasete - WoLe #184. In: Youtube [online]. Zveřejněno 17. 1. 2022 [13. 6. 2022]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=s_gkVs8aBXI&t=761s
- MIKEŠ, Pavel. Jdeme k volbám! Jak se rozhodnout koho volit? - Herdyn. In: Youtube [online]. Zveřejněno 5. 10. 2021 [13. 6. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=qRwBbqZDp8M&t=419s>
- RUBEŠ, Janek. Jak získat slevy na atrakce v Karlovarském kraji a co vidět?. In: Youtube [online]. Zveřejněno 1. 8. 2021 [13. 6. 2022]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=i_qotcuThcs&t=92s
- RUBEŠ, Janek. Proč jsme parodovali TikTok a za co jsme dostali titul vyslanec? KzP LIVE. In: Youtube [online]. Zveřejněno 3. 2. 2021 [13. 6. 2022]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=c-q2_YYVYnQ&t=974s
- RUBEŠ, Janek. Jak fungují podvody na Instagramu. In: Youtube [online]. Zveřejněno 18. 4. 2021 [13. 6. 2022]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=mgUXf_jmkf0&t=1s

- KOVÁŘ, Karel. Studio je hotové! | KOVY. In: Youtube [online]. Zveřejněno 30. 1. 2022 [13. 6. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=TnBJWxwRzN8&t=94s>
- KOVÁŘ, Karel. Investice | KOVY. In: Youtube [online]. Zveřejněno 27. 2. 2021 [13. 6. 2022]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=0L2_liTDUYg&t=756s
- KOVÁŘ, Karel. všehochuť #12 - Nevydaná videa a otázky | KOVY. In: Youtube [online]. Zveřejněno 13. 7. 2020 [13. 6. 2022]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=HrbgN_R1WIA&t=1s
- MACÁK, Jan. NEJDIVNĚJŠÍ ZPŮSOBY JAK PRODAT ZRCADLO!. In: Youtube [online]. Zveřejněno 8. 1. 2022 [13. 6. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=pt8PlbHvUb0&t=35s>
- MACÁK, Jan. KOLIK SI VYDĚLÁVÁM Z YOUTUBE?. In: Youtube [online]. Zveřejněno 25. 8. 2021 [13. 6. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Vg5yp1fO5Ro&t=682s>
- MACÁK, Jan. STUDIO UPDATE: KONEČNĚ MÁM SVŮJ NEON!. In: Youtube [online]. Zveřejněno 21. 7. 2021 [13. 6. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=vuAGfLtH0kU&t=399s>
- MIKYSKA, Martin. Jak Jon Malinádek Podvádí Své Fanoušky?. In: Youtube [online]. Zveřejněno 10. 11. 2021 [13. 6. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=pvjo3CJzaRs&t=83s>
- MIKYSKA, Martin. Kryptošlechtic Čmoula: Kvantový Mysticismus. In: Youtube [online]. Zveřejněno 1. 3. 2021 [13. 6. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Hlnr-DuHpgI&t=744s>
- MIKYSKA, Martin. Očkování A Hledání Vaku Z Cínu **ŠÍLENÉ**. In: Youtube [online]. Zveřejněno 31. 3. 2021 [13. 6. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=p-LenBkQujw>
- STEKLÝ, Jakub. 50 FAKTŮ SPECIÁL - Přátelé. In: Youtube [online]. Zveřejněno 30. 5. 2021 [13. 6. 2022]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=Q4Us3Eo_AFU&t=50s
- STEKLÝ, Jakub. KONEČNĚ MI TO PO 2 MĚSÍCÍCH ČEKÁNÍ PŘIŠLO! - WEEK #290. In: Youtube [online]. Zveřejněno 27. 11. 2021 [13. 6. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=w6a7c2Pgu9k&t=741s>
- STEKLÝ, Jakub. CO BY SE REÁLNĚ STALO KDYBY BYLA ZEMĚ PLACATÁ. In: Youtube [online]. Zveřejněno 17. 8. 2021 [13. 6. 2022]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Ko3wNkqqUTU&t=1s>

Seznamy

Seznam obrázků

Obr. 1 – Výsledky dosahu jednotlivých online médií dle Google Performance & Branding Summit 2017 (Smrž, 2017)	17
Obr. 2 – Výsledky průměrného času stráveného na serveru YouTube dle Google Performance & Branding Summit 2017 (Tamtéž.)	17
Obr. 3 – Výsledky studie Dvojí i v českém jazyce od Radka Skarnitzla (Skarnitzl, 2012, s. 147).....	22
Obr. 4 – Pavel Mikeš realizace krátkých vokálů.....	49
Obr. 5 – Pavel Mikeš realizace dlouhých vokálů.....	49
Obr. 6 – Janek Rubeš realizace krátkých vokálů	51
Obr. 7 – Janek Rubeš dlouhé vokály.....	51
Obr. 8 – Karel Kovář realizace krátkých vokálů.....	53
Obr. 9 – Karel Kovář realizace dlouhých vokálů.....	53
Obr. 10 – Jan Macák realizace krátkých vokálů	55
Obr. 11 – Jan Macák realizace dlouhých vokálů	55
Obr. 12 – Martin Mikyska realizace krátkých vokálů.....	57
Obr. 13 – Martin Mikyska realizace dlouhých vokálů.....	57
Obr. 14 – Jakub Steklý realizace krátkých vokálů.....	59
Obr. 15 – Jakub Steklý realizace dlouhých vokálů	59
Obr. 16 – Délka vokálů uvedena v milisekundách u Pavla Mikeše.....	62
Obr. 17 – Délka vokálů uvedena v milisekundách u Janka Rubeše.....	63
Obr. 18 – Délka vokálů uvedena v milisekundách u Karla Kováře.....	64
Obr. 19 – Délka vokálů uvedena v milisekundách u Jana Macáka.....	65
Obr. 20 – Délka vokálů uvedena v milisekundách u Martina Mikysky.....	66
Obr. 21 – Délka vokálů uvedena v milisekundách u Jakuba Steklého	67

Seznam tabulek

Tab. 1 – Stratifikační model národního jazyka	13
Tab. 2 – Základní klasifikace samohlásek v češtině, vokální trojúhelník (Palková, 1994, s. 171).....	21
Tab. 3 – Souhrnná frekvenční pásma F1 a F2 uvedena Zdenou Palkovou (Palková, 1994, s. 174).....	21
Tab. 4 – Přehled mluvčích s informacemi o vybraných videích a zvolených minutových úsecích pro analýzu.	40
Tab. 5 – Referenční hodnoty formantů	47
Tab. 6 – Referenční tabulka hodnot kvantity vokálů dle novějších studií	60
Tab. 7 – Pavel Mikeš: Směrodatná odchylka u kvantity vokálů.....	62
Tab. 8 – Janek Rubeš: Směrodatná odchylka u kvantity vokálů	63
Tab. 9 – Karel Kovář: Směrodatná odchylka u kvantity vokálů.....	64
Tab. 10 – Jan Macák: Směrodatná odchylka u kvantity vokálů	65
Tab. 11 – Martin Mikyska: Směrodatná odchylka u kvantity vokálů.....	66
Tab. 12 – Jakub Steklý: Směrodatná odchylka u kvantity vokálů	67
Tab. 13 – Poměr dlouhých a krátkých vokálů všech mluvčích.....	68
Tab. 14 – Pavel Mikeš: Výsledky intonace.....	74
Tab. 15 – Janek Rubeš: Výsledky intonace	74
Tab. 16 – Karel Kovář: Výsledky intonace.....	75
Tab. 17 – Jan Macák: Výsledky intonace	75
Tab. 18 – Martin Mikyska: Výsledky intonace.....	76
Tab. 19 – Jakub Steklý: Výsledky intonace	76
Tab. 20 – Pavel Mikeš: Výsledky frázování	78
Tab. 21 – Janek Rubeš: Výsledky frázování	78
Tab. 22 – Karel Kovář: Výsledky frázování	79
Tab. 23 – Jan Macák: Výsledky frázování	79
Tab. 24 – Martin Mikyska: Výsledky frázování	80
Tab. 25 – Jakub Steklý: Výsledky frázování	80
Tab. 26 – Hodnoty mluvnického tempa všech mluvčích v sl/s.....	82

Seznam příloh

PŘÍLOHA 1 – KLASIFIKACE ČESKÝCH KONSONANTŮ.....	98
PŘÍLOHA 2 – TRANSKRIPCE ZÁZNAMŮ PAVLA MIKEŠE.....	99
PŘÍLOHA 3 – TRANSKRIPCE ZÁZNAMŮ JANKA RUBEŠE.....	101
PŘÍLOHA 4 – TRANSKRIPCE ZÁZNAMŮ KARLA KOVÁŘE.....	104
PŘÍLOHA 5 – TRANSKRIPCE ZÁZNAMŮ JANA MACÁKA.....	107
PŘÍLOHA 6 – TRANSKRIPCE ZÁZNAMŮ MARTINA MIKYSKY.....	110
PŘÍLOHA 7 – TRANSKRIPCE ZÁZNAMŮ JAKUBA STEKLÉHO.....	113
PŘÍLOHA 8 – PRŮMĚRNÉ HODNOTY FORMANTŮ F1 A F2.....	116
PŘÍLOHA 9 – PRŮMĚRNÉ HODNOTY KVANTITY.....	117
PŘÍLOHA 10 – PRŮMĚRNÉ POČTY ZHLÉDNUTÍ DLE SOCIALBLADE.....	118
PŘÍLOHA 11 – VÝSLEDKY INTONACE.....	119
PŘÍLOHA 12 – VÝSLEDKY FRÁZOVÁNÍ.....	120
PŘÍLOHA 13 – VÝSLEDKY MLUVNÍ TEMPO.....	121

+ CD s 1 minutovými audiozáznamy

Přílohy

Příloha 1 – Klasifikace českých konsonantů

způsob artikulace		místo artikulace												akustické/auditivní hledisko	
		labiální		alveolární		palatální		velární		laryngální		O = obstruent S = sonora			
okluziv	znělost (+ znělé, - neznelé)	labiální	labiodentální	prealveolární	alveolární	postalveolární	palatální	velární	laryngální						
	orální	-	p			t		tʰ							O
nazální	+	b	m		d		dʰ							S	nazály
semiokluziv				ɱ			ɲ							O	afrikáty
					c	ʃ								O	
konstruktiv			f		s									O	frikativy
				v		z								O	
vibranty	frikativní					ʒ								O	
	aproximativní					ʃ								S	likvidy
aproximanty	laterální				r									S	
	centrální				l		j							S	glide

Příloha 2 – Transkripce záznamů Pavla Mikeše

Video 1 – Můj nový MSI notebook

Dobrý den, dámy a páni. Tady tohle video se vám pochlubím s novým super notebookem, co jsem dostal od MSI. To jste nečekali, že? Přišla mi tady tahle krabice. Mně už přišla asi před dvěma měsíci a já jsem s tím notebookem celou dobu operoval, takže budeme dělat, že to je nový, okej? Normálně mi přišla tady tahle krabice, vůbec nevím, co v tom je, jdeme se na to podívat. Vypadá to jako nákej notebook asi. Tak teda podíváme dovnitř, ? tady v této černé krásné lesklé krabici je. On je to fakt notebook, no nene! Dívejte, jak je malinkatej, to bude něco na cestování. Asi abych mohl pracovat na cestách, protože doma toho tolik neudělám. Tak jdeme se podívat dovnitř. Ty jo, takovej hustej pěkněj notebook. To sem ještě neviděl!

[dobří: den→ / dá:mi: a pá:ří↓ // × ta+i tohle vi:deo se vám poxlu:bí:m / s novím super noutbukem→ / co +sem do:stal od emesaj↓ // × to +ste nečekali↓ / že↑ // × přišla mi ta:di tahle krabice→ // # mě u:š přiš +a: asi před dvjema mňesí:ci→ / a: já! +sem s tím noutbukem / celou do:bu: opero:val→ / tagže / # budeme d'elat→ Ø že je to no:ví→ / okej↑ // × normálně mi přišla ta:di tahle krabice→ / vú:bez nevím↓ / co f tom je→ / × +deme se na to poďíva + → // vipadá to / jako ň +á:kej noutbuk asi→ # // × tak teda: poďíváme dovnitř↓ / × — ta:di f té:to če:rné: krásné: lesklé: krabici: je→ // × # on je to fa:kt noutbuk→ / × no ne ne↓ // × dívejte:→ Ø jak je / 'malinkatej↓ // × to bude něco na cestování→ // asi abi:y moch+ pracovaď na cestáx→ / protože doma toho tolik neud'elám↓ // × tak +deme: se poďívat dovnitř↓ // ti: jo:→ / takovej hu:stěj / pjeknej noutbuk↓ // to +sem ještě nevid'e:l↓ //]

Video 2 – WoLe #184

A dokonce Spojené státy říkají, že mají informaci, že Rusko vyslalo na území Ukrajiny speciální agenty, kteří pomocí výbušnin zaútočí na vlastní ruské cíle, aby Rusko mohlo říct, že Ukrajina tu invazi vyprovokovala útokem na jejich objekty, takže hezky po adolfsku. Švédí dokonce hlásí, že zaznamenali zvýšenou aktivitu Rusů v Baltském moři, dokonce tam mají i vylodovací čluny. Akorát Baltské moře je trošičku na druhé straně od Ukrajiny, takže vůbec netuším, co tam Rusové dělaj ty vole. Snad neplánujou invazi celý Evropy. Tady těmto vyhroceným vztahům asi moc nepomáhá to, že Slovensko zrovna schválilo návrh armádní dohody se Spojenými státy. Američtí vojáci nyní mají deset let naprostou volnost se pohybovat po slovenské půdě. Rusko na žádost Spojených států rozpustilo hackerskou skupinu Revel.

[a dokonce spojené státi / říkají↓ / že mají informaci:→ / že: / rusko vislalo na území ukrajini / speci:jálňí a:genti:→ / k +eří pomocí víbušňin zaútočí na vlastňí: / ruské cíle:→ / abi rusko mohlo říct↓ / že ukrajina: # tu inva:zi vyprovokovala útokem na jejix

objekti↓ / × tagže heski po adolfsku↓ // × švé:ďi dokonce hlásí:→ / že zaznamenali
 zvýšenou aktivitu: / rusú: / v balckém moři↓ / dokonce tam mají i vilod'ovací čluni↓ //
 akorát baltské moře je trošičku na druhé: straže: / ot ukrajini→ / tagže vůbež
 netuší!m→ / co tam rusové d'elaj↓ / ti vole→ // snat neplánujou invazi ce:lí evropi↓ //
 × ta+i tĕmto vihrocením vztahúm asi moc nepomá:há to→ / že slove:nsko zrovna:
sxválilo: / návrh armádní dohodi: se spojeními stá:ti↓ // američtí vojáci ni:ňní mají /
 dese:d let # / naprostou volnost se # / pohibovat po slovenské púd'e↓ // × rusko: na
 žádost spojeníx státú rozpustílo: / hekrskou skupinu: rí:vl→ //]

Video 3 – Jdeme k volbám! Jak se rozhodnout koho volit?

Ale hlavně běžte k těm volbám. Obzvlášť je to důležitý říct pro nás mladý, protože spousta mladých tam nejde, a potom se politici soustředí čistě na potřeby důchodců a my jsme tak nějak opomíjeni. Včera jsem slyšel spoustu argumentů, že prostě že já nic neovlivním, prostě je to úplně jedno, ale když prostě si to takhle řekne sto tisíc lidí, tak samozřejmě že to jako něco znamená, ale když ty půjdeš a uslyší o tom tvůj kamarád, tak ne možná tady tyhle volby, ale třeba ty příští. Už tím to bude mít pozitivní dopad, že tvoje okolí to bude brát více relevantní, a pak bude volit třeba taky. Takže zjistěte si, která strana by vás nejlépe zastupovala, zajděte si na procházku, hod'te tam ten papír do urničky a budete mít alespoň potom pocit, že jste něco pro to udělali. Pokud chcete nějak více namotivovat, tak doporučuju poslední díly Mikýřovy úžasný poutě internetem, kde to tam docela rozebírá i z tý mediální stránky.

[ale hla:vňe: / bješte: / k tĕm / volbá:m→ // o + zvlá:š + je to: důle:žití říct pro nás
 mladí↓ / protože spousta: / mladíx / tam nejde:→ / a potom se politici soustředí čistě: /
 na: potřebi důxodců→ / a mi + sme tak ňejak opomíje:ňi→ // fčera: + se!m / slišel
 spoustu: / argumentú:→ / že: prostě: / že já ňi:c ne:ovli:vňí:m↓ / prostě: / je to úpl'ne
 jedno:→ / # ale gdiš prostě si to tak + le řekne sto tisíc lidí→ / tak samo'zřejm'ne↓ / že
 to / jako: / ňeco znamená↓ / ale gdiš ti pú! + deš↑ / a us + iší vo tom tvú!j ka:marát→ /
 tak ne možná ta + i tihle volbi→ / ale třeba ti příští→ // už tím / to bu + e mít pozitivní
dopat→ / že tvoje okolí: / to bude brád více re:levantní:→ / a pak bu!de volit třeba
 taki↓ // tagže zjistěte si:→ / která strana bi vás nejlé:pe zastupovala:↓ / zajděte si na
 proxásku:→ / hot'te tam ten papír do u:rnički:→ / a budete mít alespom potom pocit↓ /
 že + ste: / ňeco pro to ud'elali↓ // + okut hzete ňejak více namotivovat→ / tak
 doporučuju: # poslední d'íli mikí:řovi úžasní poutě i:nternetem↓ / + di to tam doc + la: /
 rozebírá↓ / i s tý medijální stránki↓ //]

Příloha 3 – Transkripce záznamů Janka Rubeše

Video 1 – Jak získat slevy na atrakce v Karlovarském kraji?

Abychom vám v Karlovarském kraji toho mohli ukázat co nejvíc, pořídili jsme tudlenctu jejich kartu, která nám zaručí vstupy zdarma na plno zajímavých míst a taky slevy. Mám ji na dva dny, na dva dny pro jednotlivce stojí tři sta pade, pro celou rodinu tisícovku, to znamená dva dospělí a dvě děti, a jelikož toho máme plno před sebou, dva dny, jedno video, tak jdem na to. Karlovy Vary to jsou samozřejmě hlavně prameny. Tohle je pramen číslo jedna známý Vřídlo. Dřív bylo uvnitř, určitě ho znáte ze scény ve filmu Vrchní prchni. Přesunulo se ven, za každou minutu z něj vyvěrá devadesát litrů vody a musí se regulovat, protože jinak by stříkalo až do čtrnácti metrů. Nicméně brzo se vrátí zpátky dovnitř, ale my nepůjdeme dovnitř, půjdeme do podzemí, protože tam můžeme jít na první túru zdarma, díky naší kartě. No a my jsme teď v podzemí Vřídla, kde tady všude tak různě nadivoko vytejkaj různé prameny a samozřejmě není to jenom voda, ale obsahují i plno minerálů, takže tady mají takovou sprchu, pokameňování, kam dávaj různé předměty, na který nechaj týct tu minerální vodu a ona pak udělá z těch věcí takovýhle parády. Takže třeba tohle to bylo slaměný klobouk a teď je to – helma.

[abixom vám f karlovarským kraji toho mohli ukázat co nejvíc↓ / pořídili + sme tudlenctu jejich / kartu!↓ / která nám zaručí vstupy zdarma na plno + zajímavých míst→ / a tak: slevy↓ // # mám ji na dva! dni→ / na dva dni pro jednotlivce stojí tři sta pade↑ / pro celou rodinu / tisícovku↑ / to znamená dva dospělí a dvě děti→ / a + jelikož toho máme plno před sebou→ / dva dni↑ / jedno video→ / tak + dem na to↓ // × karlovy vary↓ / to + jsou samo + ře + mě hlavně # / prameni↓ // tohle je pramen číslo jedna↓ / známí vřídlo↓ // dřív bylo uvnitř→ / u + číte ho znáte / ze scény / ve filmu vrchní! prchni→ // přesunulo se ven↓ // za každou minutu / s ním vyvěrá: devadesát / litrů vody↓ / a musí se regulovat→ / protože jinak by stříkalo až do čtrnácti metrů→ // nicméně brzo se vrátí zpátky dovnitř↓ / ale my nepůjdeme dovnitř→ / půjdeme do podzemí!→ / protože tam můžeme jít na první # / túru / zdarma:↑ / díky naší kartě↓ // × no a my + sme teď # f podzemí / vřídla→ / kde tady všude tak různě nadivoko / # vytejkaj různé prameny→ / a samo + ře + mě není to + e:nom voda→ / ale o + obsahují i plno minerálů:↓ // takže tady mají takovou sprchu↓ / pokameňování↓ / kam dávaj # / různé předměty→ / na který nechaj týct tu minerální vodu→ / a ona pak udělá s těmi věcmi takovýhle parády:→ // takže třeba + a tohle to bylo slaměný klobouk→ a teď je to→ / ☒ he:lma↓ //]

Video 2 – Proč jsme parodovali TikTok

To je věc, kterou jsme ukazovali v našem posledním videu, tak o něm bych rád teď chvíli mluvil a nevím, jestli se můžu vrátit do toho bláznivého chatu, protože mám samozřejmě – klikneš na novou osobu a zvolíš jako přidat moderátora. To bych strašně rád děti ---- hm ---- hm --- tak to se mi nedaří, to se mi nedaří. My jsme v tom videu s Honzíkem, já budu tady dál povídat a když, když – teď jsem tady bouchnul počítače – když vás to bude bavit, tak můžete poslouchat. My jsme ukazovali deset, asi ne deset, ale nejhorší podvody, co jsme kdy natočili. A začínali jsme tím, že jsme ukazovali podvody ze směnárén. Pokud vy jste ty videa neviděli, můžete si je pustit, jsou na HonestGuidu. A důvod, proč jsme tím začali, je, protože máme nové materiály, který jsme nikdy předtím neměli. Podvod ve směnárně nebo trik ve směnárně funguje poměrně jednoduše, směnárna dává turistům strašně málo peněz za jejich eura. Mám na to dokonce mikinu, nejen mac mikinu s trdelníkem, ale mikinu jedno euro nerovná se šestnáct korun, což v týdle směnárně dávali.

[to je: vjec↑ / kterou + sme: uka:zovali v našem posledním vi:deu↓ / tak o něm bix rát teď xvilku mluvil↓ / a nevím→ / +es+i se můžu vrátit do toho bláznivého četu→ / protože mám samozře+e→ ɤ / klikneš na novou o:sobu:→ / a zvolíš jako přidat moderátora→ // to bix strašně rád děti↓ / ɤ##ɤ##ɤ tak to se mi nedaří→ / to se mi nedaří↓ // # mi zme f tom videu / s honzíkem→ / já budu tady dál povídat→ Ø a: / gdiš→ / gdiš→ / # teď + sem tady bouchnul počítače↓ / gdiš vás to! bude bavit→ / tak můžete poslouchat↓ // mi! + sme ukazovali deset→ # / asi ne deset↓ / ale: / nejhorší! podvodi→ / co jsme gdi ɤ / natočili↓ // a / začínali + sme tím Ø že:↓ / + sme ukazovali podvodi / ze / směnárén↓ // pokut vi + ste: / ti / videa:↓ / neviděli↑ / můžete si je pustit→ / + sou na onezdgajdu↓ // a dů!vot→ Ø proč + sme tím zač + li→ Ø je:→ / protože máme / nové materijáli→ / který + sme nikdy předtím neměli↓ // podvod ve směnárně↓ / nebo trik ve směnárně funguje poměrně je + noduše:→ / směnárna dává: turistům strašně málo peněz za + ejix eura↓ // mám na to dokonce mikinu→ / nejen — mikinu: s trdelníkem→ / ale mikinu / jedno euro ne:rovná se šes + nác + korun↓ / což v týdle směnárně dávali↓ //]

Video 3 – Jak fungují podvody na Instagramu

Podvodníci todlencto nezkoušej jenom skrz modrou fajfku, potvrzení vašeho instagramového účtu, ale občas i napíšou zprávu, kde píšou: Nahráli jste nějaký obsah, který je copyrightovaný, a musíte se tady přihlásit, pokud to neuděláte, smažeme vám účet. Ten podvod je stejný. Je to phishing, snažte se dostat vaše osobní údaje, hlavně heslo. Proto tyhle údaje nikdy nikomu nedávejte. Já vím, že to slyšíte každé den stokrát, ale je nutný to pořád opakovat, protože těch

podvodníků, co se je snažej dostat, je čím dál víc a ta cesta k vám je pro ně vždycky velice jednoduchá. Tak tohle byl příběh, jak jsme se nechali podvést podvodníkem, kdyby vás takovýhle věci v onlinu, o online podvodnících zajímaly, tak já strašně rád koukám na youtubera PleasentGreen, kterej má kanál zaměřenej jenom na tohle. Skvělejš doporučuju. Jestli chcete jít ještě jako hloubš na týpka, kterej podvádí ty podvodníky, tak se mrkněte na JimaBrowninga, famózní kanál a můžete se u toho učit anglicky. Toť vše Honzík za kamerou, Janek před kamerou, Kluci z Prahy. Tentokrát z mýho pokojíčku, příště zase na ulicích Prahy. Už se na to těším. Mějte se fajn.

[podvodníci todlencto neskoušej jenom skřs / modrou fajfku→ Ø potvrzení vašeho instagramovího: účtu→ Ø ale / opčas i napíšu správu→ / gde píšou↓ / nahráli + ste ň + ákej opsa:h→ Ø kterej je kopirajtovanejš / a mu:síte se tadi přihlásit→ / pokut to neuděláte↓ Ø smažeme vám ú!čet→ // ten podvod je stejnej↓ // je to fišijka→ / snažej se dostat / vaše / osobní údaje→ / hlavně heslo↓ // × proto tihlencti údaje / ňi:gdí / ňikomu / nedá:vejte↓ // já vím→ Ø že / to slišíte každej den stokrát→ / ale je nutní: to počít opakovat→ / protože těx podvodníkú↓ / co se je snažej dostat→ / je čím dál víc→ / a ta cesta k vám / je pro ně vždicki ve!lice jednoduxá↓ // × tak tohle bil příběh→ Ø jak / # + sme se nexali podvé!s + podvodníkem→ / + dibi vás takový + le vjeci v onlajnu→ / o onlajn podvodnících zajímali↓ / tak já strašně rátkoukám na jutubera: plezntgrín→ / kterej má kanál zamněřenejš jenom na tohle↓ // skvjelej doporučuju→ // + es + i xcete jít + eště jako hloubš / # na típka→ Ø kterej / podvádí ti podvodníki↓ / tak se mrkněte na žimabrauninga→ / famózní kanál→ / a můžete se u toho učit anglicki↓ // × toť fše→ / honzí + za! kamerou→ / janek přet kamerou→ / kluci s prahi→ // tentokrát + z mýho pokojíčku:↓ / příště zase na ulicích prahi↓ // už se na to těším↓ // mějte se fajn↓ //]

Příloha 4 – Transkripce záznamů Karla Kováře

Video 1 – Studio je hotové

Dneska jsem vstával šest třicet, protože přišli technici domontovat akustické panely kvůli dvěma lankám, který minule neměli. Trvalo jim to asi deset minut. Bože. Z nějakýho důvodu vloguju. Asi je to znak toho, že jsem nedospalej. Sluníčko už vychází. No, dobře. Znamenalo to ale jediné. Akustika je konečně vyřešená. Dneska je osmýho prosince a já mám pocit, že máme takovýho předčasného Jěžíška, kterej nám do našeho studia přinesl konečně akustický panely. Zní to mnohem líp, já doufám, tady máte rozdíl. Právě na ten příští díl se moc těšte, protože budeme montovat akustiku, budeme pořizovat kompy. Je to poznat? Já doufám, že jo. Minimálně prostým hlasem je to velkej rozdíl, ale to není všechno. Kromě akustiky tu totiž máme konečně, konečně, konečně i nový macbooky, na který čekáme už hodně dlouho. Ale v době covidové holt všechno trvá.

[+neska +sem +stával f šes+ třicet↓ / protože přišli technici / domontovat akustické! paneli↓ / × # k+úli dvjema: / lanškám↓ / který minule neměli↓ // × trvalo jim to asi deset minu:t↑ // × bože↓ // × z nějakýho důvodu vlogu:ju↓ // asi! je to / # znak toho→ / že +sem nedospalej↓ // × sluníčko už vychází↓ // × no / dobře↓ // × znamenalo: to ale jediné!↓ // a!kustika / je konečně vyřešená↓ // × dneska je: / osmýho prosince↓ / a já mám pocit→ / že máme takovýho přetčasní!ho ježíška↓ / kterej nám do našeho studia přinesl / konečně akustický paneli↓ // zní to mnohem líp↓ // já doufám→ / tady máte rozdíl→ / × právě na ten příští díl s moc těšte→ / protože budeme montovat akustiku→ / budeme pořizovat kompi:→ // × je to poznat↑ // já doufám→ / že: jo↓ // minimálně / prostým hlasem / je to velkej rozdíl→ / × ale to není všechno:→ // kromě akustiky tu totiž máme! / konečně→ / konečně→ / konečně / i nové mekbuki→ / na který čekáme / už hodně dlouho↓ // ale v době covidové: holt všechno trvá↓ //]

Video 2 – Investice

Vy jako investor svěříte víru ve mě a nemusíte věnovat stovky hodin svého času, abyste hledali akcie a sledovali grafy a trhy. Pokud se daří, vy dostáváte každý rok zisk a já poplatek za mou práci. Takže to je fond a indexovej fond potom vezme všechny peníze z té truhly a investuje je přímo do indexu. Když investujete třeba do S&P 500, tak to znamená, že v tu chvíli získáváte kousíček Applu, kousíček Amazonu, kousíček Googlu, kousíček Tesly, kousíček každý z těch pět seti značek, jak můžete vidět tady, která v tom indexu je. A v tu chvíli to znamená, že když selže jedna z těchhle firem, nebo celý odvětví, třeba turismus a letectví, tak se pro vás nebortí svět, protože jsou tu další stovky firem, který tenhle pád balancují tím, že se jim třeba

zrovna daří. To je přesně ta diverzifikace. Navíc indexový fondy nemaj tak vysoký poplatky, protože nemusej mít žádnýho manažera, který by ručně vybíral akcie. V tom indexu už jsou jasně daný. Warren Buffet věří indexům natolik, že v roce dva tisíce osm uzavřel sázku o milion dolarů s jedním hatchfundem. Za chvíli vysvětlím, co to znamená.

[vi jako investor svjeříte víru ve mne↑ / a nemusíte vjenovat stofki hodín svího času→
Ø abyste hledali akcije:→ / a sledovali grafi a trhi↓ // × pokut se daří:→ / vi dostáváte
každí rok zisk→ / a já poplatek za moju práci↓ // × tagže: / to je font↓ / a indexovej
font potom vezme fšexni peníze s tý truhli→ / a investuje je přímo do indexu↓ // gdiš
investujete třeba do esempí pjecet→ / tak to znamená→ / že f tu xvíli získáváte
koušíček eplu↓ / koušíček amazonu↓ / koušíček gúglu↓ / koušíček tesli:↓ # / koušíček
každí s těch pjecetí značek↓ / jak můžete vidět tadi↓ / která f tom indexu je↓ // a f tu
chvíli to znamená:→ / že gdiš selže jedna z těchleť firem→ / nebo celý o:dvjetví:↑ /
třeba turismus a letectví↓ / tak se pro vás nebo:rtí svjet→ / protože jsou tu další stofki
firem→ / kteří tenhle ten pá:d balancujou tím→ Ø že se / jim třeba zrovna daří↓ // × to
je přesně ta diverzifi!kace↓ // × navíc indexoví fondy nemaj tak visokí poplatky→ /
protože nemusej mít žádního manažera:→ / který bi r'u:čne / vibíral / akcije↓ // f tom
indexu / už +sou jasně daní↓ // × voren bafet vjeří indexú!m natolik→ / že v roce
dva tisíc o:sum / uza:vřel sázku o milion dolarů s jedním hečfundem↓ // za xvíli
visvjetlí!m→ / co to znamená↓ //]

Video 3 – Všechno #12

Z těch starších filmů vřele doporučuju film Eternal sunshine, je to něco jako Black mirror předtím, než někdo vůbec přemejšlel, že by mohlo existovat Black Mirror, Pokání a ještě Gentlemani. To je poslední film Guye Richieho, na kterým jsem byl v kině. Bylo to vlastně poprvé v kině po koruně a zašel jsem si do kina Přítomnost, který taky doporučuju. No a z českých filmů doporučuju Vlastníky. Ze seriálů si pak teďka míchám takovej koktejl, kdy vždycky koukáme na Korunu a potom si na odreagování dáme What we do in the shadows, což je taková bizarní komedie. Dělal to Taika Waititi, kterej by the way natáčel film Králíček Jojo, kterej vám taky doporučuju. No a v karanténě jsem taky oprášil svůj Xbox, takže teďka po velmi dlouhý době asi čtyřech letech zase hraju. Když jsem dělal rozhovor do časopisu Proč ne s Luděkem Staňkem, mým kamarádem, komikem, stand-up komikem, tak se mě ptal, jak to můžu zvládat, že on vždycky, když hraje, tak se u toho hrozně naštvě, protože vždycky prohrává, tak jsem mu prozradil svoje tajemství hraní na Xboxu a to je si všude zapnout lehčí obtížnost, aby vám to šlo. Takže to je v tuhle chvíli moje odreagování.

[s tɛx staršix filmú / vřele: doporučuju film etzrn! sanšajn↓ / je to něco! jako blek miror / předtím→ / než něgdo vůbec přemejšlel→ / že bi! mohlo existovat blek miror↓ / × pokání→ / × a ještě žentlmeňi↓ // to je poslední film gáje ričího→ Ø na kterím +sem bil f kiňe↑ // bilo to vlastně poprvé f kiňe / po koroňe→ / a zašel +sem si do kina přítomnost→ / # který taki doporučuju↓ // × no a s českejx filmú / doporučuju vlas+ňíki:↓ // × ze serijálú si pak tetka míxá!m takovej kokte:j!↓ / +di vždicki koukáme na korunu→ / × a potom si na odreagování dáme wot wí du in da šadoux→ / což je taková bizardní # ko:medije:→ // × dělal to tejka vajtetek→ / kterej baj də wej natáčel film králíček† žoužou→ / kterej vám taki doporučuju→ // × no a: / f karanté:ňe +sem taki oprášil / svůj igzboks→ / tagže tetka po velmi dlouhí době / asi štiřex letex zase hráju↓ // gdiš +sem dělal rozhovorf do časopisu prož ne s lu:d'kem staňkem↓ / mám kamarádem→ / komikem→ / stendap komikem→ / tak se mňe ptal→ / jak to můžu zvládat→ / že on +dicki→ Ø gdiž hraje→ Ø tak se u to:ho hrozňe naštve↓ / protože +dicki prohrává!→ / # tak +sem mu pr'ozr'adil svoje tajemství / hraňi na igzboksu→ / a to je si fšude zapnout lehčí optižnost↓ / abi vám to šlo→ # // × tagže to je f tuhle chvíli moje! odreagování↓ //]

Příloha 5 – Transkripce záznamů Jana Macáka

Video 1 – Nejdivnější způsoby, jak prodat zrcadlo

Tohle je prostě jako. První věc, na kterou se dneska podíváme, a myslím si, že to je automaticky rovnou vítěz. Tuhle fotku jsem už viděl, když jsme natáčeli dřív video o nejtípnějších věcech, který si lidi prodávají jako na bazarech a myslím si, že to je pořád naprosto skvělý. Každopádně pokud vás tohle video bude bavit, rovnou zkontrolujte, jestli máte na tomhle kanále odběr, protože pokud ne, tak byste to mohli napravit. Stejně tak jako like na tohle video. Jdeme dál. Tohle je taky velmi dobrý. I když to není přímo zrcadlo, tak je to jako zrcadlová část tady na tý, tady na tý kytáře. Ale tady ten pán nevypadá, že to jako udělal schválně. Tady ten pán nevypadá, jakože to vyfotil, to prostě vypadá jako perfektní náhoda. No tak tohle je ale seriózní kus umění. Tohle je seriózní kus umění. Podívejte se na tu mozaiku krásnou, kterou to vytvořilo. A tím že ona se ještě tak jako natočila lehce, že ten foťák není úplně vpředu, tak v každé části toho malého zrcadla je jiný obličej, jiná část obličeje, že tady je třeba jenom pusa.

[toh + e je prostě jako: → # // první v + ec → Ø na k + erou se + neska podíváme → / a mis + ím si → / že to je automaticki: / rovnou / vítěš ↓ // # tuh + e fotku! + sem už viděl → / gdiš + sme / natáčeli dřív video # / o nejtípnějších věcech ↑ / který — lidi! prodávaj jako na bazarech ↑ / a: mis + ím si → / že to je pořád naprosto skv + elí ↓ // každopádně pokud vás tohle video bude bavit → / rovnou skontrolu!jte → Ø jes + i máte na tom + le kanále odbjer → / protože! pokud ne → / tak byste to mohli napravit ↓ // stejně tak / jako lajk na 'tohle video → // +deme dál → // × toh + e je taki velmi dobrí ↓ / i gdiš to neří! přímo zrcadlo → / tak je to jako zrcadlová část / # tady na tí → / # tady na tí kytáře: → // × a + e tady ten pán nevypadá ↓ / že to jako udělal schválně → // tady ten pán / nevypadá → / jakože to vifo!til → / to prostě vypadá! jako / perfektní náhoda: → // × no tak tohle / je ale seriózní / kus u:mňeňí: ↓ // tohle / je ale seriózní kus um + eňí ↓ // podívejte se na tu mozaiku krásnou ↓ / kterou to vi!tvořilo: ↓ // a tí!m → / že ona se ještě tak jako / natočila lehce → / že ten foťák není úplně vpředu ↓ / tak f každé části toho malého zrcadla / je jiný obličej ↓ / jiná část obličeje ↓ / že tady je třeba jenom pusa: → //]

Video 2 – Kolik si vydělávám z YouTube?

Asi čtení myšlenek nebo teleportace, jedna z těchto dvou věcí, nevím. Nevím, jaká superschopnost jiná mě napadá, která by se mi líbila. Žádnou supersílu bych asi nechtěl, to ? ? zbytečný, ale jednu z těchto dvou věcí, teleportace, anebo čtení myšlenek. To by se mi líbilo. Myslíš si, že splníš úplně všechny sliby, které si řekl ve videích nebo na streamech? Dokud nesplním svoje sliby, který jsem na YouTube dal, nemůžu s YouTube skončit. Takže vlastně

část z vás teď může štvát, že jsem nesplnil svoje sliby, všechny svoje sliby, některý jsem samozřejmě splnil, ale zároveň můžete být rádi, že prostě do té doby nemůžu skončit s YouTubem. Máš velký párek? Nevím, jestli jsem tuhle otázku pochopil správně, ale fakt mám rád takový to balení těch mini párečků z Lidlu. Okej? Jsou to prostě jako skvělý párky. Načeš si vždycky buď jednu část, nebo druhou část, aby ti prostě jako nevyschly a jsou dobrý. Hodnotím je jako skvělý druh uzeniny. Pokuds to myslel jinak, tak jsem nepochopil tvoji otázku a omlouvám se.

[asi čtení mišlenek nebo teleportace↓ / jedna s tēhle dvou vjēcí→ / neví!m↓ // neví!m↓ / jaká supersxopnos + jiná: / # mne napadá→ / která bi se mi líbila:↓ // žádnou supersílu bix asi nextel→ / to # — — zbiteční→ / ale jednu s tēdle dvou v + ecí↓ / teleportace→ / anebo: čtení miš + enek→ // to bi se mi líbi + o↓ // × mis + iš si→ / že splníš úp]ně fšexni slibi→ / které: si řekl ve videjix nebo na strímex↑ // dokut nesplním svoje slibi→ / které: + sem na jutubu dal→ / nemůžu s jutubem skončit↓ // tagže v + astně / čas + z vás teď může štvát→ / že + sem nesplnil svoje slibi→ / fšexni svoje: slibi↓ / některý + sem samozřejmě splnil→ / ale zároveň můžete be!jt rádi→ / že prostě do tí dobi nemůžu skončit z jutubem→ # // × máž ve:lkí párek↑ // neví!m→ Ø jes + i + sem tuhle otázku poxopil sprá:vne→ / ale fakt / mám / ráť / takový to baleňi tēx mini párečkú: z lidlu↓ // okej→ // + sou to prostě jako skv + elí párki→ // načneš si v + dicki buť jednu část→ / nebo druhou část→ / abi ti prostě jako / nevisxli→ / a + sou dobrí↓ // hodno:tím je jako skvjelí druh u:zeňi:ni↓ // pokuts to mis + el jinak→ / tak + sem nepoxopil tvoji otázku→ / a om + ouvám se↓ //]

Video 3 – Studio update: Konečně mám svůj neon

Kterej reprezentujou soundwave, jo mezitím je sto dvacet osm. Simple, je to fresh. Vzal jsem na to fakt krásnou premium mikinu, kterou jsem ještě neměl na žádným remerchi, takže to bude fakt hezký. Vzadu máme jedinou slušnou věc z té písničky. Mteam, brácho. Jo vzadu je Mteam, brácho, takže na zádech Mteam a uvnitř prostě cedulka s rozměrem. Tohle je sample, takže, takže tam nebude čtyři sta dvacet xl. A to bude náš novej merch. Další tři kusy budou něco úplně jinýho. Není to sto dvacet osm kolekce. Sto dvacet osm je jenom jedna z věcí a vy můžete hádat, co vám ukážeme příště. Protože do dvacátýho osmýho vydáme ještě tři vlogy a v každým z nich bude ukázaný jeden produkt. Víc se dozvíte až v nějakým dalším videu. Já vám děkuju, že jste koukali, pokud vás to bavilo, hod'te like, můžete napsat cokoliv do komentářů a dvacátýho osmýho sedmý se uvidíme.

[kterej reprezentujou: / saundwejv↑ / jo→ mezitím je sto dvacet osum→ // × simplj→ / je to freš→ // zval + sem na to fa!k + / krásnou premijum mikinu→ / kterou + sem /

+ eště nemněl na žádním rimerči→ / tagže to bude fak + heskí↓ // # +za:du / máme
jedinou: / slušnou: vjec s tý písnički↓ // emtím→ / bráxo:↓ // jo^l vzadu: je: / emtím→ /
bráxo↓ / tagže na zádex emtím→ / a uvnitř / prostě: / × cedulka z rozmňerem→ //
tohle je sempl→ / # tagže / # tagže tam nebude štiři sta! dvacet[→] iksel↑ // × a to bude
náš novej merč↑ // další / tři: / kusi / budou něco! / úplně / jiního↓ // neňí! to sto
dvacet osum kolekce↑ // sto dvacet osum je jenom jedna z vjecí→ / a vi můžete
hádat→ / co / vám ukážeme pří:ště↓ // protože do dvacátého osmího / vydáme + eště
tři vlogi:↑ / a f každím z nich / bude ukázanej jedc:n produkt↓ // × víc se dozvíte / aš
f ň+ákým dalším videu↑ // × já +ám děkuju→ / že +ste koukali↑ / pokud vás to
bavilo→ / hoře lajk→ / můžete napsat cokoliv do komentářů:↑ / a dvacátího osmího
sedmí:↑ / se +vidíme↓ //]

Příloha 6 – Transkripce záznamů Martina Mikysky

Video 1 – Jak Jon Malidánek podvádí své fanoušky?

Dává nám to unikátní možnost se podívat na něco, co jsem se chtěl dlouho kouknout. Žádný scénář, žádný plán, pasuji tě na reakční kanál. Na co se dneska budeme dívat? Na internetu naleznete spoustu finančních poradců a spoustu lidí, který používají hashtag not a financial advice, a zajímavý je, že většinou lidí, který používají hashtag not a financial advice, tak nejvíce raději, co máte dělat se svými penězma. Přesně jako jeden náš oblíbenec, možná ho znáte, Jeník Mariánků. Jeník Mariánků za poslední měsíc a půl podle mě stihnul udělat osm reklam na kryptocoiny a tokeny. No a proč to řeším? Protože kryptoměny jsou trochu Divokej západ a influenceři naskakují na tuhle loď se snahou z toho vyždímat co nejvíce peněz, dokud to ještě jde. V rámci propagací dostávají vysoké částky peněz anebo tokenů, který pak následně svým fanouškům předhazují stylem: Todleto je příští velká věc, na který všichni jednou zbohatneme. Ty si koupíš Lambo a ty si koupíš Lambo a ty si. A potom při první příležitosti prostě se zbavují úplně všeho, co dostali, čímž v podstatě efektivně vokradou lidi, který jim věřili, o peníze.

[dává! nám to unikátní možnos + se podívat na něco:→ / co + sem se: / xtěl dlouho: kouknout↓ // × žá!dněj scénář→ / žádněj plán→ / × pasuji tě na reakčn^í kanál↓ // × na co se +neska budeme d^ívat↓ // × na internetu! naleznete spoustu finančn^íx poradců^l / a spousta lidí→ / který používají hešteky not a fajněš^l advais↓ / × a zajímavý je→ / že v +ečino^x lidí→ / který používají hešteky not a fajněš^l advais↓ / tak nejvíce raděj→ # / co máte d^elat se s^ejma penězma:→ // × přesně jako jeden náš obl^íbenec↓ / # možná ho znáte→ / jeník marij^ánků↓ // × jeník marij^ánků za! pos^lední m^ěsíc / a p^ú:l→ / podle m^ě↓ / × stihnul ud^elat vosum reklam na: / # na kryptokojni a tokeni→ // × no a proč to řeším↓ // protože kryptom^ěni +sou troxu d^ívokej zápat→ / a influenceři naskakují na tuhle lo^ď se snahou s toho vižd^ímat / co nejvíce peněz→ / dokut to ještě +de↓ // × v rámci propagac^í dostávají visok^í částki! pe^še anebo tokenů:→ / který pak následně s^ejim fanouškům předhazují stilem→ / × tohlencto je: / příští / velká v^jec→ / na který fšixni jedⁿo + zbohatneme:→ // × ti: si koupíš lambo↓ / a ti si koupíš lambo:↓ / a ti si→ // × a potom při prvⁿí příležitosti: / prostě se zbavují úplⁿe fšeho→ / co dostali↑ / × čímš f potstatě efektivně vokradou lidí→ / který jim v +eřili→ Ø o pe^šíze↓ //]

Video 2 – Kryptošlechtic Čmoula

Svoji odbornost se snaží předstírat členstvím v několika spolcích a institutech, který byly ale všechny až na jeden založený přesně za účelem propagace jeho samotného. Česká televize kdysi

natočila záběry Čmolíka, jak sedí u magnetický rezonance, ale když se chcete prokliknout na stránky Neurorestart institutu, který údajný výzkum zaštiťoval, můžete si maximálně koupit vibrátor. Ten vás samozřejmě může uspokojit, ale asi jinak než výsledky vědecký studie. A teď ke slavný kryptošlechtě. V Kostarice z peněz investorů postavil dva eko hotely, což samo o sobě není nějak výjimečný projekt. Výjimečná je ale výnosnost projektu. Zapojit se můžete pomocí koupě investičního tokenu Butty. Jeden investiční token stál tři a půl tisíce amerických dolarů a je vypsáný na hodnotu patnáct set kauri. Po dobu dvaceti let vynáší osmiprocentní dividendu v kauri. Za dvacet let tedy budete mít celkem tři tisíce devět set kauri, což při aktuální hodnotě žádná celá sedmdesát šest dolarů za kauri znamená, že za dvacet let, pokud si udrží aspoň tuhle hodnotu, proděláte pět set třicet šest dolarů. To nezní úplně jako výhoda z krysího závodu, ani kryptošlechtictví.

[svoji odbornost se snaží přetstírat / členství!m / f několika spo:lcích a institutex↓ / kteří bili ale všexni aš na jeden založení přesně za účelem propagace jeho samotního↓ // × česká televize: gdi!si natočila: zábjeri čmolíka→ / jak sedí u magnetický rezonance↓ / ale gdiš se xcete prokliknou+ na stránku neurorestart institutu:→ / který údajný výskum zaštiťoval↓ / můžete si maximálně koupit vibrátor↓ // ten vás samozřejmě může u:spokojit↓ / ale asi jinak než výsledki vjedekčí studije↓ // a teď ke slavní kryptošlechtě↓ // f kostarice s peňes investorů postavil dva eko hoteli↓ / což samo: vo sobje není nějak ví! + mečnej projekt↓ // × ví + mečná je ale vínostnost projektu↓ // zapojit se můžete pomocí koupje investičního tokenu bati↓ // jeden investiční token stál tři a pú:l tisíce americkýx dolarů↓ / a je vipsaní na hodnotu patnácet kauri↓ // po dobu dvaceti let vináší! osmiprocentní divi:dendu f kauri↓ // za dvacet let tedi budete mít celkem tři tisíce devjacet kauri↓ / což při aktuální hodnotě žádná celá se + mdesát šest dolarů za kauri / znamená→ / že za dvacet let→ / pokud si u:drží aspoň tuhle hodnotu→ / proděláte pjecet třice + šez + dolarů↓ // to nezní úplně jako víxot s krisího závo:du↓ / aňi kryptošlechtictví↓ //]

Video 3 – Očkování a hledání vaku z cínu

Kde? To už jsme asi taky nějak zodpověděli. Dezinformační weby, sociální sítě, besedy, jestli TikTok je místo, kde děti mají prě bez dohledu rodičů, tak Facebook je místo, kde rodiče mají prě bez dohledu dětí. Algoritmy sociálních sítí jsou nastavený výrazně ve prospěch budování sociálních bublin, který si navzájem potvrzují názory. Co s tím? No, těžko říct. Nahlášení dezinformačních článků většinou vede k jejich smazání, ale to ještě více urputně zarývá odporce v přesvědčení, že se někdo snaží ututlat pravdu, skutečnou pravdu. Na Slovensku například dělají koláže komentářů popíračů pandemie a fotek z nemocnic, ale šance, že si někdo z nich řekne: Tak možná jsem já ten pimpula, je velice malá. Typu klamavýho obsahu na internetu je

spoustu, ty neškodlivější ale lze rozeznat relativně snadno. Příště až narazíte na naprosto šokující zprávu, kterou je potřeba sdílet všem vašim přátelům, tak si nejdřív ověřte následující, důvěryhodnost zdroje a autora, odkazy v článku a jejich relevance, a jestli náhodou už zprávu nevyvrátil některý ze serverů ověřující informace.

[gde↑ // to už + zme asi tak nějak zodpověděli↓ // dezinformační vebí:↓ / sociální sítě→ / besedi↓ / jes + li tiktok je místo→ Ø gde děti mají pře: bez dohledu rodičů→ / tak fejsbuk je místo→ / gde rodiče mají pře: bez dohledu dětí↓ // algoritmi! sociál!ních sítí + sou nastavení vírazně ve prospjex budování sociálních bublin↓ / kteří si navzájem potvrzují názor:ri↓ // × co s tím↑ // × no / těžko říct↑ // × nahlášení dezinformačních článků vječinou vede k jejich smazání↓ / ale to je:šte více urputně zarívá otpúrce f přesvje + čeňí→ / že se něgdo snaží ututlat pravdu↓ / × skutečnou pravdu↓ // × na slovensku například dělají koláže komentá:řů popíračů! pa!ndemije a fotek z nemocnic↓ // ale šance→ Ø že si něgdo z ňix řekne→ / × # tak možná + sem já ten pi!mpula↓ / × je velice malá↓ // × tipu klamavího obsahu na internetu je spousta↓ / ti neškodlivější ale lze rozeznat relativně snadno:↓ // pšíště až narazíte na naprosto šokující! správu↓ / kterou je potře + a zdílet fšem / vašim / přátelům↓ / tak si nejdřív ověřte následující↓ / × důvěryhodnoz + zdroje a autora:→ / odkazy f článku! a jejich relevance:→ / a jes + li náhodou už správu nevyvrátil některý # ze serverů ověřující informace→ //]

Příloha 7 – Transkripce záznamů Jakuba Steklého

Video 1 – 50 Faktů Přátelé

Takže pokud se na moje videa díváte a třeba u mě ještě odběr nemáte, budu moc rád, když ho dáte. Tlačítko je pod videem. No a my jdeme na ty zajímavosti. Začal bych asi Přátelé v číslech. Osmdesát šest a půl hodiny dlouhý seriál, dvě stě třicet šest epizod, dvacet pět povolání, deset let, devět svateb, sto třicet osm ex partnerů, šest lidí, sedm dětí, pět měst, čtyři byty a jeden epickejší příběh. Jak jistě víte, tak všichni přátelé hodně času trávili v kavárně Central Perk. Dohromady tam za těch deset let vypili přes tisíc sto šálků kávy. Přátelé byli celosvětově asi nejúspěšnější seriál všech dob. Dokládá to například i číslo, kolik si stále hlavní protagonisté z tohoto seriálu vydělávají peněz, i když už je to skoro dvacet let, co skončil. Studio Warner Brothers, které vlastní Přátelé, totiž prodá ročně licence za jednu miliardu dolarů a všichni hlavní protagonisté z toho mají dvě procenta. To znamená, že každý z hlavních herců ročně vydělá dvacet milionů dolarů, což je skoro půl miliardy korun jenom za to, že si před dvaceti lety zahrál v úspěšném seriálu.

[tagže pokud se na moje videa díváte → / a třeba u mě ještě odběr nemáte → / budu vám rád / gdiž ho dáte → // tlačítko je pod videem → // × no a mi / +deme na ty zajímavosti // × začal bych asi přátelé v číslech → // × osmdesát šest a půl hodin dlouhý seriál // × dvě stě třicet šest epizod // dvacet pět povolání // × deset let → / devět svateb // × +to třicet osm ex partnerů: → / × šest lidí / sedm dětí / pět měst / čtyři byty / a jeden epickejší příběh // × jak jistě víte → / tak všichni přátelé / hodně času: trávili v kavárně central perk → // × dohromady tam za těch deset let vypili: přes tisíc sto šálků kávy: → // × přátelé byli celosvětově asi nejúspěšnější seriál všech dob // × dokládá: to například i číslo: / kolik si stále hlavní protagonisté s tohoto seriálu vydělávají peněz → / × i gdiž už je to skoro dvacet let → / co skončil // × studio warner bradrs → / které vlas + ní přátelé → / totiž prodá ročně licence za jednu / miliardu / dolarů // a všichni hlavní protagonisté s toho mají dvě procenta: → // × to znamená → / že každý z hlavních herců / ročně vydělá dvacet milionů dolarů / což je skoro půl miliardy korun jenom za to / že si před dvaceti lety zahrál v úspěšném seriálu //]

Video 2 – Week #290

Tak zhruba v nějakých šest večer jsme přijeli domů, takže už máme konečně nakoupeno, ještě jsme se stavili pro Martu a zajeli jsme si spolu na společný oběd do jedné mexické restaurace, co máme v Pardubicích a kámo. Lahoda! Nakonec jsme ještě něco pokoupili, takže dáreků už máme spoustu. Jsem z toho nadšenější, že už to máme více méně z krku a teď už jenom chill.

Ještě jsem dostříhával korejskou ochutnávku, kterou už jste nejspíš viděli, a teď si jdu dát pívko a jdem s Martou se na něco mrknout, protože už je čtvrt na jedenáct večer. Bando, máme čtvrtek. Já jsem právě teďka ve studiu. Natočil jsem tady dvě videjka. Jedno je takový strašidelnější, to vyjde příští týden. Na to se mega těším. Už si pomalu začínám připravovat nějaký videjka taky na prosinec, protože jaksi nám příští týden začíná. A jak vy jistě víte, tak já v prosinci mám tu vánoční atmosféru i tady na YouTubu, takže si budu připravit i nějaký tematický videjka. Každopádně já jsem tady očistil celou tabuli a napíšu si tady Rebel Emperory, který mě podporují. Díky moc. Standátor je první, protože mě podporuje už sedm měsíců, takže díky moc, bráško.

[tag zhruba: f nějakéjx šest večer + sme přijeli domů:→ / ta + že už máme konečně nakoupíno:→ / + eště + sme se stavili pro martu↑ / × a zajeli + sme si spolu: na: / společne:j / ob + e:d do jední mexický restaurace→ / co máme f pardubicíx Ø a kámo:↑ // × lahoda↓ // × nakonec + sme + eš + e něco pokoupili→ / tagže: / dárkú už máme spoustu→ // + sem s toho načenej→ / že už to má!me vícemóne s krku→ / × a teď už jenom čil→ // × + eš + e + sem dostřhá!val korejskou oxu!tnáfkú→ / kterou už + ste nejspíš viděli→ / × a teď si + du dát pívko→ / a / + dem s martou / se na něco mrknout→ / protože už je / × čtvrť na jedenáct + večer→ # // × bando→ / máme štvrték→ // já + sem právě tetka ve studiju→ // × natočil + sem tady dvje videjka:→ // jedno je takový strašidelnější→ / to vi + de příš + í tí:den→ // na to se mega těším→ // × už si: pomalu začínám připravovat nějaký videjka taki: / na prosinec→ / protože × ja + ši nám příšší týden začíná→ // a jak vi ji:stě víte→ / tak já f prosinci mám tu / vánoční atmosféru / i tady: / na jutubu↓ / × ta + že si budu připravit i nějaký tematický videjka↓ // × každopádně:↓ / já + sem tady vo:čistil tabuli:→ / a napíšu si tady rebel emperori→ / který mne potpo:rujou→ // × díky moc↓ // × standátor je prvňí:→ / protože mne podporuje už sedm mñesícú↓ / tagže díky moc↓ Ø bráško↓ //]

Video 3 – Co by se stalo, kdyby byla Země placatá

No ve finále je stejně úplně jedno, co v tomhlectom videu jsem právě teďka řekl, protože tady máme poslední fakt a to je magnetické pole Země. To je totiž hodně důležitá a zajímavá věc, která se vytváří díky našemu točícímu se kulatému zemskému jádru. No jo, ale kdybysme měli placatou Zemi, tak by se tady nejspíš žádný kulatý točící se zemský jádro nevyskytovalo. To by ale znamenalo, že bychom tady ani neměli žádný magnetický pole. No jo, ale tadlecta věc je hodně důležitá k tomu, že například chrání naši planetu od záření ze Slunce nebo přímo z vesmíru, a kdybysme tady neměli tuhlectu ochranu, tak by to sluneční záření totálně zničilo naši atmosféru, a kvůli tomu by nám unikl náš vzduch a ve finále by, kdyby se vypařila voda,

zmizela taky někde ve vesmíru. No a jelikož bychom přišli o vodu a o vzduch, tak by život na naší placatý Zemi okamžitě přestal existovat. No důkazů o tom, že je Země kulatá, je spousta, například i Koriolizova síla, ale pokud někdo tvrdí, že je Země placatá, tak to stejně nebude poslouchat.

[no / ve finále: / je stejně úp!ňe jedno→ / co f tom + lectom videu + sem právě tetka řek!→ / protože tadi máme poslední fa:kt↓ / a to! je / !magnetické pole země→ // × to je totiž hodně důležitá a zajímavá: vjec→ / která se vitváří d!ki: našemu / točícímu se! / !kulatému / zemskému jádru↑ // × no jo→ / ale gdíbíme mňeli placatou zemi→ / tag bi se tadi nejspíš žádní / kulatí / točící se / zemský jádro: neviskitovalo↓ // × to bi ale znamenalo→ / že bixom tadi aňi nemňeli žádní magnetickí pole→ // × no! jo→ / ale tahlecta vje3 je hodně důležitá k tomu→ / že napřík + at xráňí naši planetu / od zá:ření ze slunce:† / nebo přímo z vesmíru↓ / × a kdibi:sme tadi nemňeli tuhlectu oxranu:↓ / tak bi to sluneční záření / totálně / zňiči:lo naši !atmosfé:ru→ / × a k + ú!li tomu bi nám uňik! náž vzduch / a ve finále bi→ / kdibi se vipařila voda:↑ / zmizela taki ňegde ve vesmíru↓ // × no a jelikož bixom přišli o vodu a o vzdu:ch↓ / tak bi živod na naší placatí zemi okamžitě přestal existovat↓ // × no / dů!kazů o tom→ Ø že je země kulatá→ / je spousta→ / například i korijolizova síla:→ / × ale pokud ňegdo: tvrdí→ Ø že je země placatá↓ / tak to stejně nebude poslouchat→ //]

Příloha 8 – Průměrné hodnoty formantů F1 a F2

		i	í	e	é	a	á	o	u	ú
Pavel Mikeš	F1 Hz	370,38	285,03	509,94	578,05	809,69	817,01	537,77	380,43	498,91
	F2 Hz	2073,3	2194,7	1694,5	1659,1	1313,8	1455,4	1164,2	1106	2069,7
Janek Rubeš	F1 Hz	384,52	377,36	479,96	605,90	616,58	758,79	473,41	409,6	373,59
	F2 Hz	1832,9	1983	1500,2	1567,3	1203,4	1287,6	1060	1096	1252,1
Karel Kovář	F1 Hz	422,41	278,75	478,22	577,75	605,11	744	453,42	384,45	356,19
	F2 Hz	1821,6	2184,5	1693,6	1588,4	1388,1	1269,2	1049,1	1010,3	1190,3
Jan Macák	F1 Hz	378,71	317,61	510,74	524,63	643,79	726,27	545,26	429,8	371,96
	F2 Hz	1798,8	2063	1499	1565,1	1262,8	1390,3	1101	1198,7	1038,8
Martin Mikyska	F1 Hz	413,99	312,23	527,9	660,34	634,24	793,49	504,55	408,33	347,82
	F2 Hz	1949,2	2106,7	1713,6	1744,2	1355,2	1494,5	1164,7	1113,7	973,03
Jakub Steklý	F1 Hz	371,58	279,38	487,12	574,95	663,22	752,20	473,34	384,50	366,18
	F2 Hz	1912,3	2241,2	1685,5	1576,9	1330,8	1316	1194,8	1205,3	1219,6

Příloha 9 – Průměrné hodnoty kvantit

Mluvčí	Pavel Mikeš	Janek Rubeš	Karel Kovář	Jan Macák	Martin Mikyska	Jakub Steklý	Průměr	Směr. od. celku
V:/V								
í:i	2,17	1,36	1,39	1,32	1,12	1,33	1,45	0,33
é:e	1,53	1,61	1,58	1,46	1,35	1,34	1,48	0,10
á:a	1,13	1,87	1,73	1,28	1,71	1,75	1,58	0,27
x								
ú:u	0,77	1,44	1,34	1,50	1,28	1,54	1,31	0,26

Příloha 10 – Průměrné počty zhlédnutí dle SocialBlade

Pavel Mikeš	Počet videí: 2 063	Počet zhlédnutí: 200 089 462	Průměr: 96 989,56
Janek Rubeš	Počet videí: 108	Počet zhlédnutí: 41 475 024	Průměr: 384 028
Karel Kovář	Počet videí: 243	Počet zhlédnutí: 218 763 185	Průměr: 900 260,02
Jan Macák	Počet videí: 2 421	Počet zhlédnutí: 730 428 841	Průměr: 301 705,43
Martin Mikyska	Počet videí: 131	Počet zhlédnutí: 29 382 676	Průměr: 224 295,24
Jakub Steklý	Počet videí: 2 086	Počet zhlédnutí: 481 228 237	Průměr: 230 694,27

Pavel Mikeš				Janek Rubeš				Karel Kovář			
	Celkem	Správně	Špatně		Celkem	Správně	Špatně		Celkem	Správně	Špatně
Video 1	27	17	10	Video 1	41	30	11	Video 1	36	26	10
Video 2	19	12	7	Video 2	38	23	15	Video 2	32	25	7
Video 3	30	22	8	Video 3	39	29	10	Video 3	35	25	10
Dohromady:	76	51	25	Dohromady:	118	82	36	Dohromady:	103	76	27
Průměry:	25,33	17	8,33	Průměry:	39,33	27,33	12	Průměry:	34,33	25,33	9
Procenta:		67,11%	32,89%	Procenta:		69,49%	30,51%	Procenta:		73,79%	26,21%
Jan Macák				Martin Mikyska				Jakub Steklý			
	Celkem	Správně	Špatně		Celkem	Správně	Špatně		Celkem	Správně	Špatně
Video 1	36	28	8	Video 1	35	23	12	Video 1	35	15	20
Video 2	36	22	14	Video 2	24	16	8	Video 2	28	18	10
Video 3	31	19	12	Video 3	30	18	12	Video 3	37	21	16
Dohromady:	103	69	34	Dohromady:	89	57	32	Dohromady:	100	54	46
Průměry:	34,33	23	11,33	Průměry:	29,67	19	10,67	Průměry:	33,33	18	15,33
Procenta:		66,99%	33,01%	Procenta:		64,00%	36,00%	Procenta:		54,00%	46,00%

Pavel Mikeš				Janek Rubeš				Karel Kovář			
	Celkem	Správně	Špatně		Celkem	Správně	Špatně		Celkem	Správně	Špatně
Video 1	43	27	16	Video 1	48	34	14	Video 1	41	34	7
Video 2	31	19	12	Video 2	49	34	15	Video 2	45	33	12
Video 3	35	28	7	Video 3	48	32	16	Video 3	43	32	11
Dohromady:	109	74	35	Dohromady:	145	100	45	Dohromady:	129	99	30
Průměry:	36,33	24,67	11,67	Průměry:	48,33	33,33	15	Průměry:	43	33	10
Procenta:		67,89%	32,11%	Procenta:		68,97%	31,03%	Procenta:		76,74%	23,26%
Jan Macák				Martin Mikyska				Jakub Steklý			
	Celkem	Správně	Špatně		Celkem	Správně	Špatně		Celkem	Správně	Špatně
Video 1	44	36	8	Video 1	42	34	8	Video 1	40	34	6
Video 2	49	33	16	Video 2	27	24	3	Video 2	43	27	16
Video 3	51	31	20	Video 3	33	29	4	Video 3	48	35	13
Dohromady:	144	100	44	Dohromady:	102	87	15	Dohromady:	131	96	35
Průměry:	48	33,33	14,67	Průměry:	34	29	5	Průměry:	43,67	32	11,67
Procenta:		69,44%	30,56%	Procenta:		85,29%	14,71%	Procenta:		73,28%	26,72%

Příloha 13 – Výsledky mluvní tempo

Pavel Mikeš	Janek Rubeš	Karel Kovář
Video 1 4,3	Video 1 5,7	Video 1 5,87
Video 2 4,93	Video 2 6,1	Video 2 5,20
Video 3 4,13	Video 3 5,73	Video 3 5,87
Průměr: 4,46	Průměr: 5,84	Průměr: 5,64
Jan Macák	Martin Mikyska	Jakub Steklý
Video 1 5,07	Video 1 5,60	Video 1 5,87
Video 2 5,47	Video 2 6,47	Video 2 5,67
Video 3 4,97	Video 3 5,90	Video 3 6,37
Průměr: 5,17	Průměr: 5,99	Průměr: 5,97